Petre Sălcudeanu
UN BUNIC
ȘI O BIATĂ
AVENTURĂ
EDITURA
ALBATROS

Petre Sălcudeanu

UN BUNIC ŞI O BIATĂ AVENTURĂ

Bunicul #6

Editura Albatros
Colecţia «Aventura»
Bucureşti, 1974

Petre Sălcudeanu
© 1974, « Un bunic şi o biată aventură »
Bunicul #6
Editura Albatros
Colecţia «Aventura»

PETRE SĂLCUDEANU s-a născut la 8 septembrie 1930, în localitatea Gligoreşti, judeţul Cluj. A absolvit Facultatea de Critică şi Literatură din Moscova şi Facultatea de Filosofie din Bucureşti. Scriitor, scenarist, membru fondator al Uniunii Scriitorilor din România, fost director general al Studioului cinematografic Bucureşti, fost preşedinte al CNC[1], Sălcudeanu s-a implicat şi în viaţă politică, fiind deputat în legislatura 1992-l996 şi ministru al Culturii în 1993.

A fost unul dintre cei mai populari scriitori români de cărţi poliţiste, fiind autorul a 25 de romane. A creat personajul de ficţiune Bunicul, eroul principal al unei serii de romane poliţiste. În 1971, împreună cu Titus Popovici scrie scenariul filmului *Cu mâinile curate* – aflat în topul celor mai vizionate filme româneşti – care va fi publicat, câţiva ani mai târziu, în cartea *Ucenicie printre gloanţe.*

A mai semnat scenariile filmelor *Răscoala* (1965), *Cu mâinile curate* (1972), *Ultimul cartuş* (1973), *Toamna bobocilor* (1975), *Bunicul şi doi delincvenţi minori* (1976), *Iarna bobocilor* (1977), *Împuşcături sub clar de lună* (1977), *La răscrucea marilor furtuni* (1980), *O lacrimă de fată* (1980), *Munţi în flăcări* (1980), *Bunicul şi o biată cinste* (1984), *Primăvara bobocilor* (1987), *Priveşte înainte cu mânie* (1993), *Dulcea saună a morţii* (2003). În 1980 a fost distins cu premiul Uniunii Scriitorilor pentru romanul *Biblioteca din Alexandria*. Printre cărţile sale de succes se numără şi *Prea cald pentru luna mai* (1967), *Cina cea de taină* (1984), *Judecata de Apoi* (1987), *Ochiul şi marea* (1989). A murit la 1 noiembrie 2005.

[1] Centrul Naţional al Cinematografiei.

1

Ideea ca Bunicul să-şi petreacă concediul anului 1964 la mare fusese a căpitanului Alexiu, şi tot el fusese acela care s-a ocupat de toate amănuntele plecării, inclusiv de găsirea unui frizer pentru tunderea Alsacianului. Bunicul n-ar fi plecat fără câine pentru nimic în lume, şi ţinu să asiste personal la despărţirea patrupedului de părul lui mătăsos, mângâindu-l între urechi ori de câte ori acesta avea momente de nelinişte; şi le avea, deoarece maşina era de dimensiuni uriaşe, iar frizerul, după părerea bătrânului maior, brutal şi total lipsit de simţ estetic.

Plecarea la mare a unui om, aflat în prag de pensionare, a unui şofer aflat şi el în aceeaşi situaţie şi a unui câine – datorită vârstei, intrat de câţiva ani în odihnă aproape totală – nu era un lucru chiar aşa de simplu, mai ales că Bunicul se afla într-o stare permanentă de melancolie. În plus, bătrânul avea tabieturile lui de care trebuia să se despartă pentru un timp, ca să nu mai vorbim că soarele putea să-i facă nu numai bine, ci şi rău, dacă nu se luau de la început toate măsurile de precauţie. Doctorul Dobrescu insista însă, susţinând că pentru maior era indicat nămolul şi nu orice nămol, nămol rece, aşa că staţiunea Eforie Nord se dovedi cea mai potrivită. Pentru o mai mare siguranţă şi, în acelaşi timp, pentru ca Bunicul să poată fi supravegheat

îndeaproape, căpitanul Alexiu hotărî, cu nevasta lui, să fie însoţit şi de Alina, fiica lor, a cărei veselie şi mai ales stimă faţă de Bunic erau atât de mari, încât nu puteau să-i fie decât de folos.

Buickul proaspăt vopsit, cu frânele verificate, fără ştirea lui Panaitescu, de un mecanic de înaltă calificare, era gata de drum. În portbagajul de deasupra caroseriei se aflau câteva valize: una de culoare roşie, alta maron, alte două de culori incerte, iar între ele, învelit într-o salopetă, trona un borcan cu murături: gogonele amestecate cu conopidă şi morcovi, usturoi şi varză roşie, iar undeva, pe la mijlocul borcanului, ascuns vederii, un pepene roşu, murat şi el, surpriza cu care Panaitescu voia să-l mai înveselească pe bătrân.

Alexiu îi dădu fiicei sale o hârtie de cincizeci de lei, bani de buzunar, o sărută pe amândoi obrajii, apoi, ridicându-se pe vârfuri, ca să pară mai înalt, îi strânse mâna lui Panaitescu. Pe Bunic îl îmbrăţişă de parcă ar fi plecat cu o navă cosmică la depărtare de mii de ani lumină şi nu la Eforie Nord.

Prin portiera din spate, Alsacianul îl privi şi el pe căpitan cu recunoştinţă, linse geamul rece cu limba lui de un cot ca un adaus la dragostea lui, şi Panaitescu porni hardughia pe patru roţi cu mândria unui căpitan de navă pornit spre larguri pline de neprevăzut.

Şoferul, îmbrăcat în pantaloni scurţi (îi confecţionase cu mâna lui dintr-o pereche de pantaloni lungi), cu ochelarii de soare la ochi, încălţat cu sandale cu talpă de cauciuc zimţat – ca să nu aibă dificultăţi la pedale – mergea pentru prima oară la mare şi această noutate îl atrăgea prin imensitatea ei şi îl speria totodată. Fusese la Dunăre de câteva ori, dar marea era cu totul altceva: era mare în adevăratul înţeles al cuvântului, atât de largă şi de întinsă, încât ochiul n-o putea cuprinde în toată dimensiunea ei, şi tocmai acest lucru îl înspăimânta pe şofer peste măsură. Dar

nici Bunicul, nici Alina şi cu atât mai puţin Alsacianul, aflat pe bancheta din spate şi ocupat să-şi lângă un picior, n-aveau de unde să ştie că uşoara transpiraţie de pe fruntea lui Panaitescu era tocmai rodul acelei emoţii atât de caracteristică la unele structuri umane, incapabile să suporte spaţiile prea largi.

Alina şedea în faţă, în dreapta lui Panaitescu, îmbrăcată în şort; un şort de culoare galbenă, cu cordon violet, deasupra căruia purta un maiou subţire, strădania de multe nopţi a mamei ei, bucuroasă şi ea că fata putea să mai iasă în sfârşit de sub papucul căpitanului. La o apăsare de buton, radioul minuscul începu să împrăştie în maşină o muzică de dans şi Alina, desculţă – imediat ce ieşiseră din Bucureşti îşi scosese pantofii de tenis – începu să puncteze melodia cu uşoare bătăi din tălpi, în ciuda lui Panaitescu, încruntat şi serios, a cărui teorie era că în orice maşină, în timpul cursei, trebuie să fie linişte ca într-o cupolă de biserică pustie.

Nu-i prea convenea lui Panaitescu că mergea cu ei şi fata lui Alexiu: în primul rând pentru că greutatea repartizată pe cele patru roţi cam uzate supunea motorul proaspăt spălat la un efort în plus, iar în al doilea rând, nu-i plăcea să aibă de-a face cu sexul slab, mai ales atunci când trebuia să-i care bagajul; ori una din valizele Alinei se dovedise grea ca plumbul. În plus, la cei şaisprezece ani ai ei, Alina era după părerea lui prea gălăgioasă. Dacă adăugăm şi faptul că fata îi arătase carnetul de şofer, este lesne de înţeles că Panaitescu avea motive reale să se teamă. N-ar fi dat volanul pe mâna unei femei nici cu riscul, Doamne fereşte, de-a rămâne fără mâini.

Câtva timp nimeni nu scosese o vorbă. Alina îşi asculta tranzistorul. Alsacianul moţăia legănat de maşină, iar Bunicul şi Panaitescu se gândeau amândoi la acelaşi lucru, fireşte fără să ştie unul de altul şi în stări sufleteşti diferite: Bunicul, trist că

după acest concediu avea să rămână departe de o activitate căreia i se dedicase cu trup şi suflet; Panaitescu, vesel, deoarece odată ieşit la pensie avea să se ocupe mai intens de grădina lui. Fireşte, şoferul ar fi dorit să iasă la pensie măcar cu gradul de plutonier major adjutant, dar – ce să-i faci? – faptul că nu-i plăcuse şcoala trebuia plătit acum, cu toate că nici gradul de plutonier major nu era de lepădat, se consolă el până la urmă. „Maestru! putea fi fericit, îşi spuse Panaitescu. Să ieşi la pensie maior e o chestie pe cinste."

Panaitescu reduse şi mai mult din viteză ca să se poată gândi în voie, dar cu cât se gândea mai mult, cu atât îi părea mai rău că pe galoanele lui, aflate acum acasă, în dulap, la naftalină, nu strălucea o plăcuţă metalică, măcar una. Altfel s-ar fi uitat cartierul la el în zilele de sărbătoare când ar fi ieşit la crâşma din colţ, altfel şi-ar fi întors ochii femeile după el, dacă ar fi aflat că nu e plutonier major, ci plutonier major adjutant, cu toate că din fragedă copilărie manifestase faţă de acestea un dispreţ suveran. Motiv pentru care nici nu se însurase.

— Nu te-am ascultat, maestre, nu te-am ascultat...

Bunicul tresări, nu ştia anume la ce se referea Panaitescu şi, curios să afle, tuşi discret, dându-i prietenului său de înţeles că era dispus să-l asculte.

— De câte ori nu mi-ai zis că vrei să mă ajuţi să învăţ... Uite că n-am învăţat. Dacă m-aş fi ţinut de carte, hehei, poate azi eram cine ştie cine, aş fi lucrat la judiciar, aş fi ieşit la pensie cel puţin adjutant, dar aşa...

— Dragul meu, spuse Bunicul, gradul de plutonier major mi se pare mai mult decât onorabil...

— Nimic de zis, meştere, nimic de zis, dar cartea e de vină... Dar, ca să fiu sincer, nu-mi pare rău. Viaţa a fost darnică cu mine şi plină de neprevăzut, iar faptul că din când în când m-ai lăsat

să lucrez şi eu la anchete m-a făcut să-mi îmbogăţesc experienţa, încât pot să spun că, sufleteşte, aproape că am gradul de căpitan. La om sufletul contează, maestre, orice-ai zice... Ori eu de când mă ştiu am fost un mare sufletist...

„Deci şi şoferul se gândea tot la pensionare", îşi mărturisi Bunicul, şi cu toate că ar fi vrut ca mintea lui să se ocupe de altceva, fără să vrea prin faţa ochilor începură să i se perinde nenumărate evenimente prin care trecuse împreună cu Panaitescu, la anii mulţi închinaţi ordinii, la prietenia lor – ciudată pentru cei mai mulţi din pricina imenselor deosebiri care ar fi trebuit să-i despartă – şi în această goană prin ani, Bunicul nu uită încrederea cu care îi înconjurase miliţia, grija pe care le-o purtase şi le-o mai purta încă, cu toate că înainte de Eliberare, atât el, cât şi Panaitescu lucraseră în vechea poliţie.

Pe lângă ei trecu un şir de maşini în mare viteză şi Bunicul, dornic să-şi uite gândurile, se uită pe geamul de la portieră, încercând să găsească mai apoi un subiect de discuţie ca să-l trezească la o altă realitate şi pe colegul lui care, încruntat, conducea mai departe cu straşnica viteză de cincizeci pe oră.

— Câte maşini! suspină Bunicul uitându-se la zecile de autovehicule care le-o luau înainte, plăcut surprins de această avalanşă pe patru roţi, de diferite culori şi mărimi, care atestau în ochii lui, înainte de toate, o creştere sporită a nivelului de trai. Când văzu la dreapta şi la stânga şoselei şi câteva moteluri şi locuri special amenajate pentru parcare, avu un sentiment de sinceră duioşie pentru edilii noii orânduiri şi câteva minute în şir nu mai încetă cu laudele pe care Panaitescu le considera nelalocul lor.

— Sunt şi străini, maestre, printre ei, sublinie şoferul, ca să mai taie din entuziasmul bătrânului, şi din precauţie ridică uşor piciorul de pe acceleraţie, văzând că acul vitezometrului depăşise

graniţa celor cincizeci de kilometri. (Îi spusese Alexiu, la plecare, ca această cifră să nu fie depăşită pentru nimic în lume.)

Dacă până atunci Panaitescu circulase cu o viteză ce nu putea fi invidiată nici de camioanele obosite, ieşite de mult la pensie, ce se mişcau încă în virtutea inerţiei, acum Buickul alerga ca o căruţă trasă de doi cai, dar Bunicului îi făcea plăcere oricum, deoarece avea timp să se uite în dreapta şi-n stânga, putea observa cel mai mic amănunt cu ochii săi lacomi de noutăţi.

— Şi ce de fete sunt în maşini! Splendidă generaţie! conchise el.

Panaitescu, trăgându-şi şapca cu cozoroc de carton pe ochi, dădu din cap dezaprobator şi după ce scuipă prin geamul portierei fără pic de jenă, se simţi dator să adauge:

— Unele cam uşurele, maestre, spuse el, ca să nu existe niciun dubiu în privinţa părerii lui despre femei. Priveşte la aia cu părul în vânt, mai adăugă el. Uitându-se la maşini. Maşină străină, dar pun pariu că fata este de producţie naţională după aerele pe care şi le dă. Generaţie de şocolată. Să fiu eu tatăl ei, mamă, mamă... Nu există copii răi, numai părinţi răi, se grăbi să adauge şoferul, şi de nervi şi căldură începu să-şi sugă un capăt al mustăţii, exact capătul pe care în fiecare dimineaţă şi-l parfuma cu lavandă.

— N-aş putea spune că într-o anumită privinţă nu ai dreptate, stimate colega, mai ales în acea parte din aprecierile tale, plină de sensuri adânci şi moralizatoare, dar nu-ţi pot împărtăşi părerea în totalitatea ei. Mai ţii minte când am anchetat cazul acela în uzină? Uite că-mi scapă numele ei, da, îmi scapă, dar nu asta este important. Ce de tineri şi tinere lucrau acolo, cu sentimentul celei mai responsabile dăruiri... Acela este tineretul adevărat, dragă Panaitescule, acela reprezintă garanţia serioasă a schimbului de mâine. Şi, pe urmă, fata care te-a contrariat aşa de mult s-ar putea nici să nu facă parte din categoria ce cu atâta asprime ai

catalogat-o. E o generaţie splendidă, plină de viaţă şi avânt, dornică de soare şi de veselie, aşa cum de altfel suntem şi noi, cu toate că anii nu ne permit să ne manifestăm în felul lor...

— Mie-mi vinzi gogoşi, maestre, mie? Păi eu în afară de mare, care nu mi-a plăcut niciodată, şi dacă n-ai fi fost dumneata nici nu m-aş fi dus, am umblat toată ţara. Mai ales muntele, pentru mine, n-are chestii ascunse. Aşa că pot să-ţi spun că n-au pic de demnitate, ca să nu mai zic că toţi mascalţonii care vin la noi sunt priviţi ca nişte îngeri, pardon, domnişoară Alina, că dumneata nu te asemeni cu ei...

— Ce-aţi zis? întrebă Alina, care nu auzise nimic din pricina tranzistorului pe care-l ţinea cu difuzorul lipit de scoica albă a urechii.

— Ziceam că am văzut la munte domnişoare care se dădeau în vânt după străini. La un moment dat, la Sfat – era la Sinaia – am vrut să-l pocnesc pe unul, unul de-al nostru, un părinte, că şi-a dat fata după un fiştecine; fata avea şaisprezece ani şi ăla vai de capul lui. L-am întrebat, nu m-am putut abţine: „Mă nene, da' de ce îţi dai fata după un târâie brâu? Numai că are maşină şi vorbeşte străineşte? Ai verificat cine e viitorul soţ, te-ai interesat?" A căscat ochii ca un bou şi pe urmă m-a înjurat, zicând că sunt huligan. Mai acu' un an, maestre, m-am dus din nou la Sinaia; mie Sinaia îmi place de nu mai pot, şi aşa, într-o doară, mă întâlnesc iar cu ăla de mă înjurase. L-am întrebat, că aşa mi-e felul meu, matale ştii că în meseria noastră trebuie să fim curioşi, şi aproape plângând mi-a spus că am avut dreptate, că soţul fetei lui era un golan: închiriase maşina pe o lună, făcuse pe marele mahăr la noi, îi mâncase banii şi apoi i-a lăsat fata pe drumuri, pardon, domnişoară Alina, că dumneata nu eşti ca alea.

— Ce-aţi zis? întrebă din nou Alina.

— Nimic, domnişoară, nimic... Aşa că, maestre, să nu-mi spui mie că aşa şi pe dincolo, că eu sunt un om care ştie ce şi cum...

— Dragul meu, eu nu spun că de vină nu sunt şi părinţii, unii dintre ei, cu morala lor insuficient consolidată, dar să nu generalizăm... din pricina unui pom nu mai vedem pădurea.

— Ce pom, ce pădure, maestre, că totdeauna găseşti scuze şi vorbeşti aşa de nu pricepe omul nimic? Dacă am zis că fetele astea nu ştiu altceva decât să se înfrupte din socialism, asta e. Nu fac nimic pentru el, să lupte şi ele, să sufere... Asta ar trebui să înveţe, nu mare şi alte chestii...

— Fetiţo, nu vii cu noi? Ce stai cu babalâcii ăia? auzi Panaitescu prin geamul portierei şi când se uită în stânga văzu o maşină roşie şi doi tineri care se uitau spre Alina.

— Poftim! zise Panaitescu, radios că un exemplar prompt, picat parcă din cer, venea să-i confirme presupunerile.

— Nu vii, scumpo? Câţi măgari putere are maşina cu care mergi? întrebă iar obrăznicătura aceea cu părul blond vâlvoi, jignire la care Panaitescu simţi că se sufocă.

Apăsă pe acceleraţie la maximum şi bătrânul Buick, supărat parcă şi el de aprecierea înjositoare la care fusese supus, ţâşni ca o ghiulea pe asfaltul topit din cauza arşiţei.

Taunusul rămase oarecum surprins de această goană neaşteptată a fratelui mai bătrân, dar în câteva minute se redresă şi trecu pe lângă Buick ca o săgeată.

Se auzi din nou chemarea tânărului şi acelaşi epitet usturător la adresa maşinii.

Nu prea departe era un loc de parcare şi Taunusul trase pe dreapta, spre satisfacţia Alinei care atâta aşteptase.

— Opreşte, te rog, nea Panaitescule, te rog din tot sufletul...

— Dar ce-ai de gând să faci, draga mea? Sper că nu vrei să ne părăseşti...

— Nu, Bunicule, cum aş putea să te părăsesc, dar văd că generaţia mea e pusă în discuţie şi cred că şi eu, ca făcând parte din ea, am ceva de spus.

— Numai să nu faci vreo năzbâtie, dragă Alina. Suntem bătrâni şi eu şi Panaitescu şi n-aş vrea să fim puşi în situaţia de a nu te putea apăra.

— Care bătrâni, maestre, eu bătrân? Auzi colo, păi eu dacă... vai, vai de capul lor, bat un regiment...

Buickul opri şi el pe dreapta, în spatele Taunusului, şi Alina fu prima care sări din maşină, iar după ea Alsacianul.

— Nu vii cu noi, domnişoară? Într-o oră suntem la mare, spuse tânărul blond, curtenitor de data asta.

Intenţia Alinei de la început aproape că se schimbase, şi n-ar fi lovit dacă blondul cu gura până la urechi n-ar fi adăugat câteva cuvinte care o făcură pe fată să spumege de mânie.

Un genunchi plasat cu dibăcie în stomac şi o mână răsucită fură suficiente ca tinerelul să-şi vânture părul prin praful de pe jos. Iar când celălalt voi să-i sară în ajutor, Alina se mulţumi doar să-i pună o piedică.

Câteva maşini opriră şi ele, posesorii lor dorind să asiste la spectacol, dar când curioşii îşi dădură seama că nu e vorba decât de o hârjoană, îşi văzură mai departe de drum.

Alsacianul, curios de cele întâmplate, se oprise din drumul lui spre borna kilometrică şi, din lene sau din dispreţ, stropi pământul, apoi se urcă cu acelaşi calm în maşină, dându-şi desigur seama că ajutorul lui era de prisos.

— Dragă Alina, gestul tău a fost necugetat, începu Bunicul s-o critice, dar Panaitescu, mândru de felul cum se descurcase fata, punându-i pe „golani” la punct, sări îndată să-i ia apărarea:

— Care necugetat, maestre? Gestul ei m-a uns la inimă. Sărut mâna. Domnişoară Alina, că le-ai dat peste bot. Aşa le trebuie...

— Şi pe dumneata sunt supărată, spuse fata adresându-se şoferului, şi ca să marcheze supărarea opri cu un pocnet sec aparatul de radio.

— Pe mine, domnişoară? Pentru numele lui Dumnezeu, ce-am făcut?

— Parcă ai fi frate cu tata, numai el ne bagă pe toţi în aceeaşi oală, spuse Alina, şi ochii i se înceţoşară uşor.

— Ba pardon, ba pardon, se disculpă Panaitescu, eu tot timpul am zis că nu-i vorba de dumneata.

— Să ştii că şi generaţia mea trage din greu. Chiar dacă nu toţi trag la lopată.

— Domnişoară, eu nu m-am referit, păcatele mele, dimpotrivă.

— Lasă, nea Panaitescule, că vorbiţi de socialism de parcă numai dumneavoastră aţi munci. Şi pe urmă, dumneata, practic, ce-ai construit?

— Domnişoară Alina, îmi pare rău... Zău îmi pare rău... Vreme de ani şi ani am fost în umbra maestrului, şi împreună cu miliţia am prins destui borfaşi. Am prins şi criminali... Adică noi am asanat terenul, l-am curăţat, din pricina asta nici nu-mi pare rău că ies la pensie: mi-am făcut datoria...

— Ne mai vedem noi, puicuţo, se auzi din nou vocea blondului din Taunus, dar de data asta maşina nu mai opri, dimpotrivă, trecu cu o viteză care-l uimi şi pe Panaitescu.

În curând nu se mai văzu decât un punct roşu.

— Au tehnică, fir-ar să fie! mai zise şoferul şi se şterse cu dosul mâinii la frunte.

Când ajunseră pe colina de lângă Ovidiu, Panaitescu trase pe dreapta şi privi întinderea aceea fără margini, de un verde strălucitor. Bunicul era sigur că şoferul va rămâne cu gura căscată, dar se înşelă amarnic. Panaitescu se uită în zare

dispreţuitor, apoi, scuipând într-o parte, trase puternic aer pe nările largi.

— Nu dau un brad pe toată plăcinta asta de mare.

2

Fură cazaţi la hotelul „Doina”, în două camere ce comunicau între ele: în prima se instală Bunicul şi Panaitescu – Panaitescu în patul de lângă baie, ca să nu-l tragă curentul, Bunicul lângă fereastră, ca să audă valurile stinse ale mării – iar Alina, în încăperea alăturată, mobilată cu mult gust, în ciuda tabloului din care nu se putea distinge cu claritate decât semnătura groasă a autorului. Panaitescu asudase aducând împreună cu Alina valizele, în timp ce Bunicul, înarmat cu buletinele de identitate, se ocupase cu formalităţile de cazare.

Nici nu apucase Bunicul să-şi deschidă valiza, că femeia de serviciu pe etaj intră în încăpere cu paşi discreţi, nu înainte de a bate la uşă, şi cu un zâmbet stângaci, ca şi cum ar fi recitat o poezie pe care nu o învăţase prea bine, spuse:

— Tovarăşi, nu vă supăraţi, aveţi în dulap două umeraşe, în baie patru prosoape, două de faţă şi două pentru duş; geamurile sunt în ordine, dalele de faianţă n-au nicio ciobitură, aşa că, vă rog, la plecare să n-avem vorbe.

După faţa chinuită a femeii şi după zâmbetul încurcat, Bunicul avu la început impresia că supraveghetoarea glumeşte, dar când femeia se apucă să le arate umeraşele şi prosoapele nu mai avu niciun dubiu.

— Doamnă, vă rog să mă scuzaţi, dar am impresia că nu merităm cu nimic această jignire. După părerea dumneavoastră orice viligeaturist este un...

— Paza bună trece primejdia rea, tovarăşe. Nu că oamenii ar face intenţionat, Doamne fereşte, dar mai uită, aşa că s-a luat măsura să anunţăm din timp ca să n-avem vorbe, şi femeia, fără să mai aştepte vreun răspuns, ieşi pe uşă la fel de discret precum intrase.

— Şi la munte e aşa, Panaitescule? întrebă Bunicul, ştiind că şoferul, în materie de munte, are o experienţă serioasă.

— La fel, maestre, şi dacă vrei să ştii pe mine nu mă deranjează, zise el, şi cu grijă îşi puse borcanul cu murături în dulap, după care îşi aruncă vraişte hainele într-un sertar, cu un fel de ciudă nemascată, dispreţuitoare chiar, faţă de această vestimentaţie inutilă într-un loc unde aproape toată lumea se acoperea doar cu câteva petice.

— Cafeaua e gata, Bunicule, spuse Alina triumfătoare ieşind din camera ei cu două pahare cu cafea aşezate pe o tavă mică din plastic. Să nu vă supăraţi, sunt reci. Prizele nu funcţionează, cu toate că numai în camera mea am numărat trei. Probabil le-au deconectat, ca să nu se folosească reşouri.

— Bine fac. Nu vreau să ard ca un şobolan, spuse Panaitescu, şi numai când văzu că una dintre cafele îi era destinată lui se mai îmbună şi catadicsi să se ridice de pe somiera care gemu din toate încheieturile.

Alina îl servi mai întâi pe Bunic, apoi pe şofer, aduse şi cafeaua ei din camera alăturată şi, aşezându-se la masă, se uită cu o veselie greu reţinută la bătrânul maior.

— Bunicule, îţi mulţumesc din toată inima că m-ai luat cu dumneata! Şi lui nea Panaitescu îi mulţumesc. Dacă n-aţi fi fost

atât de buni cu mine, acum eram în satul lui tata şi ar fi trebuit să-i povestesc bunicii ce mare criminalist a adus pe lume.

— Viaţa la ţară e superbă, domnişoară Alina, habar n-ai mata... Pui la discreţie, ouă proaspete, o cană cu lapte, n-ai treabă, zise Panaitescu.

— Dragă Panaitescule, dumneata priveşti toate lucrurile sub aspect economic. Dar, în sfârşit, pentru că nu vreau aici, în concediu, să mă aflu cu nimeni în discuţii contradictorii, concediul fiind concediu pentru toţi. Aş propune să stabilim următorul program: fiecare face ce vrea, se duce unde vrea. Cu respectarea precisă a orelor de masă şi de somn.

— Ura! strigă Alina de la locul ei.

Prin fereastra deschisă se auzi lătratul gutural al Alsacianului şi Bunicul se duse la geam. Nu se întâmplase nimic deosebit. Câinele era la locul lui în maşină: voise doar să facă act de prezenţă la consfătuirea de la care lipsea, hotelul „Doina" neadmiţând în incinta lui patrupedele, indiferent de rasa lor sau de rangul stăpânilor lor.

— Da, de câine mă ocup eu, eu am să-i dau de mâncare, să nu vă faceţi griji, eu am să-l plimb. Are nevoie şi el de soare. Iarna aspră l-a făcut să se resimtă mai ales la urechi: da, scumpul de el, a făcut otită...

— Bunicule, atunci eu mă duc să fac o baie, spuse Alina, şi din mers începu să-şi scoată puloverul multicolor.

— Numai ai grijă, fata mea! Cu toate că am stabilit un program, cum se spune în armată, de bună voie, în privinţa dumitale mai am ceva de spus... Intri în apă numai până la genunchi, nu te culci pe valuri, nu mai baţi pe nimeni şi stai cât mai mult cu faţa la soare... Doamna Alexiu m-a rugat în mod expres să am grijă să stai cu faţa la soare, cu toate că...

— Ştiu, Bunicule, am avut pe faţă un coş şi mama care vede cu multiplicatorul a avut impresia că mă voi umple de bube. Dar cu faţa la soare voi sta, mai zise ea, şi fără să mai aştepte ca Bunicul să-şi încheie lista cu instrucţiuni intră în camera ei, de unde în curând începu să se audă o lălăială care-l făcu pe Panaitescu să-şi pună perna pe cap.

După numai câteva minute, din încăperea Alinei răzbătură nişte bubuituri, ca şi cum cineva ar fi spart lemne, urmate de icnituri în toată legea şi Bunicul, până să-şi dea seama de proveniența lor, se trezi în cameră cu femeia de serviciu. Se uită spre tavan, apoi pe jos, la dalele colorate în albastru şi ridică din umeri.

— Am crezut că s-a spart tavanul sau aşa ceva.

— Nu. Doamnă, nu s-a spart, răspunse Bunicul şi după plecarea femeii bătu discret în uşa de la camera fetei, dar neprimind niciun răspuns îşi permise, ţinând cont de vârsta lui înaintată, să deschidă.

Alina, ţinând o cărămidă între două scânduri, o lovea eu dosul mâinii şi cărămida, ca şi cum ar fi fost făcută din zahăr, se rupea în două, producând bufnitura care se auzise.

— Îmi fac mâna, Bunicule! Pe ziua de azi gata eu antrenamentul, zise ea, şi adunând resturile căzute pe o cuvertură anume pusă jos se îndreptă cu ele spre coşul de gunoi.

— Dragă Alina, sper că ai să te porţi în aşa fel încât să n-avem neplăceri. Îţi dai seama ce perdaf aş primi din partea tatălui dumitale; în plus, sunt sigur – doar îl ştiu de atâta timp – că n-ar pune nicio vorbă bună pentru noi dacă am fi la ananghie.

— Fii liniştit, Bunicule! Sunt totuşi obligată să-mi fac antrenamentul zilnic, de judo şi karate, altfel risc ca la plecare să nu mai pot lovi nici măcar o muscă.

Bunicul se uită la fată, la statura ei atletică, dar armonioasă, la mâinile fine, în ciuda forţei lor mai mult decât bărbătească, şi când îi întâlni ochii verzi, singurii care mai trădau vârsta pe care Alina o avea, simţi pentru fată o duioşie sinceră, ca şi cum în faţa lui s-ar fi aflat propriul său copil, de care era fericit şi mândru.

Alina se duse să facă baie; Panaitescu dormea sforăind cu perna pe cap şi Bunicul, singur, neavând ce face, îşi îmbrăcă costumul de militar, se uită multă vreme în oglindă, apoi luă bastonul şi lesa câinelui şi ieşi afară.

Văzându-l de departe, Alsacianul îşi scoase jumătate de bot prin geamul deschis al portierei, îşi ridică laba în sus. Încercând să deschidă uşa şi văzând că nu reuşeşte scheună prelung, temător, ca stăpânul să-l bage în seamă. Când uşa se deschise, câinele, recunoscător, linse mâna Bunicului de câteva ori, îi mirosi hainele, neînţelegând de ce stăpânul lui se îmbrăcase atât de oficial, apoi cu ochiul sănătos se uită în sus aşteptând bucata de zahăr cu care se obişnuise în ultimul timp. Bunicul i-o dădu ruptă în două şi apoi, amândoi, cu pas domol, bătrânesc, se îndreptară spre malul mării.

Era spre seară. Restaurantele aglomerate aruncau în spaţiu frânturi de melodii şi voci gălăgioase, străzile erau înţesate şi ele. Lumea îmbrăcată pestriţ circula agale, graba dispăruse şi timpul aflat parcă la odihnă şi el se scurgea lin, dar neiertător, înainte.

Plaja era pustie; doar ici-colo, perechi de îndrăgostiţi stăteau pe nisipul încă fierbinte, cercetând întinderea de ulei a mării şi Bunicul avu un moment de tresărire, amintindu-şi că în urmă cu foarte mulţi ani, pe aceste locuri, pe atunci aproape pustii, îşi purtase paşii în tovărăşia unei tinere, dar oricât încercă să-şi aducă aminte de numele ei, memoria, supusă cu vremea şi ea deteriorării, refuză îndemnul la împrospătare şi maiorul renunţă, ştiind că oricâte încercări ar fi făcut, ceea ce aparţinea trecutului

îndepărtat era sortit uitării. Se rezemă de un stâlp de beton, fiind absorbit deplin de frumuseţea acelei nemărginiri. O senzaţie de tristeţe puse stăpânire pe el. Câinele, simţind că stăpânul nu se va mişca multă vreme de acolo, se lungi la picioarele lui şi insensibil la boarea răcoroasă ce venea dinspre larg şi la amintirile lui adormi pe dată, cu urechile pleoştite, semn de totală destindere.

În curând plaja rămase complet goală. Doar umbra maiorului dreaptă, devenită una cu stâlpul de beton, mai stăruia pe cenuşiul ţărmului, ca un catarg al unei corăbii îngropată de veacuri în nisip. Bunicul tresări uşor la vederea unor puncte luminoase care brăzdau orizontul şi o clipă îşi imagină fâşia de drum albită de razele lunii, răsărită deasupra întinderii întunecate, ca pe un drum anume croit pentru el. Îmbietor şi plin de promisiuni, ducând spre oaza luminată din larg unde trebuia să ajungă pentru a pleca mai departe, pe drumul fără de întoarcere al nefiinţei. Fu chiar tentat să facă câţiva paşi spre ţărm şi de acolo mai departe, hipnotizat de calmul mării, şi ar fi făcut-o dacă patrupedul, visând cine ştie ce, n-ar fi început să sforăie, aproape omeneşte, făcându-l să-şi aducă aminte că era încă viu şi sănătos şi că asemenea gânduri nesăbuite de a călca pe mare nu puteau avea decât romanticii, chemaţi de visele lor spre adâncurile umbroase şi reci.

Îl fascinase de totdeauna marea, şi pe măsură ce anii treceau i se părea că această dragoste devine tot mai profundă, culminând cu dorinţa nemărturisită de a se sfârşi aici. Simţi că pe obrazul zbârcit îi alunecă ceva, o fărâmă din verdele sărat al mării purificată de multele încercări ale vieţii, doritoare poate şi ea să se unească cu imensitatea din care se născuse înainte de a fi fost numită atât de simplu şi de dureros. Lacrimă. Ştia că viaţa lui rămăsese în urmă; minutul de existenţă dăruit de natură se

apropia de ultimele lui sclipiri, că odată cu pensionarea se va stinge uitat în puzderia de alte minute încă vii, hărăzite însă şi ele, mai devreme sau mai târziu, aceluiaşi infinit. Asta era viaţa, nu avea nimic împotriva ei, era dator cu calm şi inteligenţă să se supună legilor ei, implacabilei treceri din nimic în nimic, fulguire de-o clipă dar cu folos pentru oameni în traiectoria tumultuoasă a vieţii. Simţi un nod amar în gât, o durere ce-i strângea inima şi ca să nu-şi piardă respiraţia, trase puternic în piept aerul sărat şi umed; revenindu-şi din starea de meditaţie şi amorţeală, bătrânul se apostrofă pentru gândurile sumbre ce-i trecuseră prin cap. Simţi nevoia să se întoarcă printre oameni şi tocmai când voi să părăsească grăbit plaja pustie auzi din depărtare ceva asemănător unui fâlfâit de aripi, apoi zgomotul luă forma concretă a unor braţe care modelau în mişcări sigure apa şi după câteva minute de aşteptare văzu prin înserarea deasă cum din apă se decupează o siluetă superbă. Era Alina. La început Bunicul se sperie de apariţia ei, se gândi chiar să-i servească tinerei neascultătoare un potop de ameninţări, dar în faţa trupului zvelt, plin de tinereţe şi forţă, în faţa acelei răsuflări vii, se dădu bătut şi renunţă la toate.

— Bunicule, nu te-am văzut îmbrăcat militar de nu ştiu când.

— Nu ştiu nici eu ce m-a apucat...

— Bunicule, pe cuvânt, cât vezi cu ochii apa e până la genunchi, schimbă Alina vorba, voind să-l scoată pe bătrân din tristeţile lui.

— Ştiu, am încercat-o şi eu la vârsta ta şi avea aceeaşi adâncime, zise bătrânul, şi voios se lăsă prins de braţ. Răceala apei care îi pătrunse prin haină până la piele îi făcu un bine imens. Era ca şi cum, în mod miraculos, cineva i-ar fi alungat într-o clipită toate gândurile, tot ce ţinuse de ele până atunci,

insuflându-i altele, primenite, având darul să-i redea încă pentru mulţi ani dragostea de viaţă.

— Sper că nu te-ai supărat. Bunicule. Nu-i aşa? Înot foarte bine.

— Draga mea, eram pe aici cu totul întâmplător, spuse bătrânul.

— Nu-i aşa că ai încredere în mine? Dacă ar fi fost tata, în locul dumitale mi-ar fi făcut o morală, mamă, mamă! Pentru el am rămas tot un copil.

Bunicul nu voi să comenteze în niciun fel părerile Alinei. Se simţea bine, era vesel, cu sufletul plin de imbolduri noi, şi poate tocmai de aceea, după ce mâncă o friptură în sânge şi bău un pahar cu vin – fără să-l uite pe Alsacian – după ce se schimbă iar cu hainele civile, împreună cu Alina se îndreptară spre sediul miliţiei, aflat în apropiere.

— Vreau să-mi văd un coleg. Căpitanul Constantinescu... Mi-a fost subaltern... Un băiat admirabil, Alina.

— Dacă a lucrat cu dumneata nu poate fi decât admirabil, spuse Alina, sinceră, uitându-se în ochii bătrânului.

3

Sediul spaţios al miliţiei locale era compus din câteva odăi proaspăt zugrăvite, plăcute la vedere, mobilate sumar, dar primitor, iar omul din dosul biroului furniruit, prin statura lui înaltă, prin supleţea şi eleganţa cu care era îmbrăcat, dădea întregii atmosfere un calm aparte, ca şi cum oamenii de aici, mereu la datorie, zi şi noapte, n-ar fi avut altceva de făcut decât să privească cu îngăduinţă lumea gălăgioasă din jur.

Căpitanul Constantinescu, un tânăr de vreo treizeci de ani, la vederea Bunicului şi a Alinei se ridică în picioare şi veni în întâmpinarea lor.

— Bine-ai venit la noi, tovarăşe maior, spuse Constantinescu.

După ce strânse mâna bătrânului se întoarse spre Alina, se aplecă şi-i sărută mâna. Alina se fâstâcise: era pentru prima dată când cineva îi săruta mâna şi cu toate că ar fi vrut să refuze un asemenea gest galant, pierdu momentul şi până la urmă se bucură chiar că i se dădea atâta importanţă.

— Alina, fata căpitanului Alexiu, şeful secţiei judiciare, o prezentă Bunicul, şi Constantinescu la auzul numelui roşi uşor.

— Cum, căpitanul are o fată aşa de mare?! se miră el, apoi trase două scaune pluşate spre musafiri.

Uşa se deschise şi un sergent major îl anunţă pe Constantinescu că îl aşteaptă un solicitant grăbit, dar căpitanul,

printr-un semn, îi dădu de înţeles subofiţerului că oaspeţii aflaţi la el erau cu mult mai importanţi şi că noul-venit n-avea decât să aştepte.

— Îmi pare rău, tovarăşe maior, că nu ne-aţi anunţat şi pe noi. V-aş fi aşteptat. Poate vă pot fi de folos. Cum staţi cu cazarea? Sunteţi mulţumiţi?

— Am venit să ne odihnim, tovarăşe căpitan, să ne odihnim şi nimic mai mult. Am simţit însă nevoia să trecem pe aici. Ce prieteni apropiaţi poate avea un maior fie el şi în prag de pensionare, în afară de cei cu care a lucrat de obicei...

Sergentul major intră din nou pe uşă, de data asta cu o bucată de carne prăjită pe care o aşează pe o hârtie în faţa Alsacianului tolănit pe podea. După ce câinele primi prin ochiul teafăr aprobarea de a mânca, dintr-o înghiţitură lichidă bucata de carne şi, plescăind, se linse pe bot.

— Îţi mulţumesc în numele lui şi-al meu, tovarăşe sergent, spuse Bunicul.

Sergentul major ieşi.

— Am citit o carte despre dumneavoastră, Bunicule. Ştiţi, zilele trecute era să-l amendez pe autor cu două sute cincizeci de lei. La cererea actelor, după nume mi-am dat seama că el a scris cartea despre dumneavoastră şi cum greşeala nu era prea mare... Domnişoara cum se simte la mare?

— Splendid, apa e o minune! se entuziasmă Alina, în timp ce acelaşi sergent major îşi făcu apariţia din nou, cu două cafele şi cu apă rece de la frigider.

— Tovarăşe maior, am auzit că la toamnă veţi ieşi la pensie. Am fost acum câteva zile la Bucureşti, v-am căutat, dar n-am dat de dumneavoastră.

— Dragul meu, vine o vârstă când e firesc să lăsăm locul celor tineri, dar să ştii, aşa cum ani de zile mi-ai spus Bunic, faptul că ies la pensie nu-ţi dă dreptul să-mi spui altfel...

— E un ordin, tovarăşe maior? întrebă Constantinescu, zâmbind..

— Un ordin...

— Am înţeles, Bunicule!

Bunicul sorbi din cafeaua preparată după toate regulile artei, se uită la sergentul major în semn de apreciere, apoi îl privi pe căpitan. Nu se schimbase prea mult de când îl văzuse ultima dată, atât doar că devenise mai bărbat, umerii i se mai împliniseră, iar faţa bronzată şi plină de sănătate îl convinse că lui Constantinescu îi pria marea.

— Ce mai e nou pe aici? întrebă bătrânul.. Sper că nu aveţi prea multe dureri de cap.

— Bunicule, dacă mă crezi nici n-am văzut cum arată marea... E adevărat, n-avem probleme deosebite. Dar cu toate astea, ţinând seama că turismul e în creştere, suntem datori să veghem permanent... Cazuri mărunte: infractorii, de obicei, mărunţi contrabandişti de ţigări şi ceasuri, câteva furturi fără importanţă rezolvate rapid. Cu alte cuvinte, linişte şi pace. Da, era să uit, ieri a venit aici un cetăţean pentru a doua oară... I s-a furat o bicicletă specială zice el, o bicicletă *SpeziellzürKinder,* iar astăzi a apărut un anunţ în ziarul local că aducătorul primeşte o recompensă de cinci mii de lei.

Constantinescu scoase dintr-un dosar o cerere şi ziarul cu anunţul şi i le arătă Bunicului.

— Desigur, ne-am interesat de bicicletă, cu toate că reclamantul, din cale-afară de emoţionat, n-a putut să ne ofere prea multe detalii. Mi s-a părut curios. Bunicule, ca un om să acorde o importanţă atât de mare unei biciclete, chiar dacă este o

bicicletă specială de copii, cum zicea el. În fond, la orice magazin o bicicletă nu depăşeşte suma de câteva sute de lei şi am rămas mai mult decât mirat când am citit anunţul cu recompensa. Pentru câteva sute de lei să oferi cinci mii... e cam mult.

— Interesant, interesant! spuse Bunicul citind declaraţia reclamantului, destul de agramată şi neclară în relatarea faptelor. E un străin?

— Nu, Bunicule! De fapt, nu eu am stat de vorbă cu el, ci un coleg de-al meu aflat acum la Mangalia tocmai pentru a întreprinde ceva în legătură cu acest caz. Colegul meu zice că în privinţa bicicletei nu există nicio speranţă, dar cu toate astea s-a dus la un particular care închiriază biciclete... Poate, poate va afla ceva...

Pe coridor se auziră vociferări, apoi uşa se deschise brusc şi în cadrul ei apăru un om între două vârste, îmbrăcat cu pantaloni de culoare maron, cu cămaşă în dungi albe şi galbene. Deasupra purta un sacou de lână.

— Vă rog să mă iertaţi, tovarăşe căpitan, că mi-am permis, dar consider...

— Tovarăşe căpitan, i-am spus că sunteţi ocupat cu un musafir de la Bucureşti, dar dumnealui...

— Sunt doctorul Bodea, tovarăşe căpitan, şi nu mi-aş fi permis, dacă nu era la mijloc... Băiatul, meu mi-a făcut cadou un ceas de aur... Mijloacele lui financiare sunt strict controlate de mine şi nu pot crede că din banii lui a putut să cumpere aşa ceva, cu toate că soţia mea... Poftiţi ceasul... Am văzut la televizor un caz similar şi am crezut de datoria mea să vă anunţ. Nu doresc ca fiul meu să intre în cine ştie ce afaceri neplăcute.

— Când vi s-a făcut cadoul? întrebă Constantinescu, nu înainte de a cere Bunicului scuze pentru faptul că era nevoit să se ocupe de altceva.

— Acum o săptămână, răspunse medicul oarecum fâstâcit, ştiind şi el că în urma acestui răspuns are să i se pună negreşit o altă întrebare, directă, în privinţa întârzierii cu care venise să reclame. Doctorul nu greşea.

— Şi de ce-aţi venit să ne anunţaţi aşa de târziu, tovarăşe Bodea?

Doctorul îşi şterse fruntea transpirată cu o încetineală plină de demnitate, zâmbi într-un fel aparte, solicitând înţelegere, apoi, trecând cu privirile peste oaspeţii căpitanului, zise într-un târziu:

— Soţia... Ştiţi, am avut discuţii cu ea... Nu e atât de simplu... De fapt, aş vrea să fiu bine înţeles. Nu-mi suspectez copilul şi nici nu-l bănuiesc de fapte necugetate, însă meseria nu-mi permite şi nici el nu mai e la vârsta când îi pot urmări orice mişcare... N-aş vrea să cadă însă sub o influenţă dăunătoare... Unii tineri de azi... mai zise el şi se opri, dându-şi seama că în noţiunea lui vagă despre tineret intra şi tânăra aflată în apropiere şi pe care n-ar fi vrut s-o jignească printr-un cuvânt nesăbuit.

— Tovarăşe Creţu, se adresă căpitanul sergentului major, mergeţi în camera alăturată şi pune-i tovarăşului doctor la dispoziţie toate cele de cuviinţă... Avem nevoie de o declaraţie...

Doctorul se fâstâci şi mai mult, se tamponă cu batista din nou la frunte – într-adevăr, în încăpere era foarte cald – şi cu acelaşi zâmbet de scuză zise:

— Aş prefera să nu dau declaraţie... Sau dacă insistaţi... în orice caz, n-aş vrea să afle soţia că tocmai eu...

— Tovarăşe doctor, dumneavoastră veniţi la miliţie, dumneavoastră insistaţi, iar când vă cer o declaraţie în care să consemnaţi faptele povestite vă codiţi, ca să nu spun că refuzaţi. Ce să înţeleg din toate astea?

— Tovarăşe căpitan, în cazul acesta prefer să vin mâine cu declaraţia, vreau să mă consult cu soţia, sper că n-aveţi nimic împotrivă.

Constantinescu ridică din umeri, îi înapoie ceasul şi doctorul ieşi la fel de repede pe cât intrase, vădit nemulţumit de felul cum decursese întreaga discuţie.

— Bunicule, dacă dumneata mai vrei să rămâi... Eu aş vrea să fac o plimbare, spuse Alina şi, firește, Bunicul, îngăduitor, înclină din cap, n-o putea refuza, dar în acelaşi timp nici nu-i putea da drumul fără un cuvânt de grijă părintească:

— Numai să nu stai prea mult, Alina.

Alina făcu o uşoară reverenţă spre căpitan, îl sărută pe Bunic pe un obraz şi mult prea grăbită, ca să nu-i dea Bunicului de bănuit, ieşi în stradă. Prin fereastră, maiorul o văzu cum aleargă în jos, spre Ghiol, şi îi păru rău că dintr-o slăbiciune prea mare pentru fată se învoise atât de uşor s-o lase singură.

— Cum îţi spuneam, Bunicule, astea-s problemele noastre. Din când în când, câte un accident de maşină, iar acum câteva zile s-a înecat o fată, o vânzătoare de la un magazin special. Vin la mare, nu ştiu să înoate, nu ţin cont de sfaturile anunţate prin megafoane şi până la urmă...

Uşa se deschise din nou, dar de data asta nu mai apăru sergentul major Creţu, ci un altul, cu mult mai solid, cu o mustaţă în furculiţă şi cu fruntea năclăită de sudoare.

— Tovarăşe căpitan, permiteţi să raportez? întrebă noul venit, uitându-se la Bunic.

Şi Constantinescu, după ce făcu prezentările ca plutonierul să fie liniştit că nu vorbeşte în faţa unui străin de treburile lor, ascultă raportul.

— Nu s-a înregistrat nicio vânzare de biciclete... Am fost şi la *Consignaţia* şi am dat sfoară pe la toţi oamenii noştri ca în caz

de... Şi plutonierul Sotir ridică din umeri, dând de înţeles prin aceasta că nu mai avea nimic de adăugat.

— Constantinescule, aş vrea, dacă n-ai nimic împotrivă, să profit de amabilitatea dumitale...

— Se poate, Bunicule? Te rog, cu ce îţi pot fi de folos?

— Am venit aici să-mi tratez piciorul cu nămol, am avut un accident banal, minţi bătrânul, adică m-a trimis să mă plictisesc plăcut... Te rog să mă înţelegi că şederea asta, fără ocupaţie, într-o staţiune plină de viaţă, mă omoară, aşa că dacă n-ai avea nimic împotrivă...

— Bunicule, nu se poate... Nu mi-aş permite pentru nimic în lume să abuzez de concediul dumitale. Atât mi-ar trebui, să se afle că...

— Dragul meu, dar nu e obligatoriu să afle cineva. Nu o să ştim decât eu şi dumneata, şi în cel mai rău caz colaboratorul meu Panaitescu, care se plictiseşte şi el de moarte...

Constantinescu bău din paharul cu apă. Îşi scoase chipiul, îl aşeză pe masă şi după încruntătura întipărită între sprâncene, maiorul îşi dădu seama că şeful miliţiei locale, din stimă şi dragoste pentru el, n-are să fie de acord cu cererea lui.

— Bunicule, nu înţeleg, dumneata vii să te odihneşti şi eu... Asta ar însemna din partea mea pur şi simplu un abuz...

— Uite, tovarăşul Sotir sunt sigur că nu are nimic împotrivă, spuse Bunicul, adresându-se plutonierului, convins că-şi va face din el un aliat.

— Tovarăşe comandant, de ce să nu fiţi de acord?

— Tovarăşe Sotir! spuse căpitanul pe un ton autoritar, şi plutonierul luă poziţia de drepţi.

— Ziceam şi eu aşa, iertaţi că mi-am permis, dar eu dacă aş fi comandant, pentru mine ar fi o onoare să...

— Pentru mine ar fi o onoare dacă Bunicul şi-ar vedea de sănătate şi s-ar odihni. Mâine seară, Bunicule. Eşti invitatul nostru, iar poimâine facem o plimbare cu barca pe lac... Şi dacă din tot acest program foarte încărcat, cu care o să te asasinăm cât ai să stai aici, o să găseşti timp şi pentru bicicleta aia, eu, Bunicule, n-am nimic împotrivă...

— Ştiam, dragul meu, că n-ai să mă refuzi. Pentru un viitor pensionar ca mine cea mai bună odihnă este munca.

4

Bunicul intră în holul hotelului „Doina” mult mai vesel decât ieşise. Lăsase câinele în maşină, îl mângâiase la despărţire şi Alsacianul, dând vesel din coadă, îi promise bătrânului, în limbajul lor cifrat, că va sta la locul lui, că va avea grijă de rabla lui Panaitescu; într-un cuvânt, că se va împăca cu soarta lui de câine ostracizat. Bunicul îi lăsase şi o minge de nailon, făcută pentru a fi bătută cu piciorul, dar care acum avea cu totul alt scop: era de ajuns ca Alsacianul să prindă de ea cu dinţii, ca din rotundul ei să ţâşnească un firicel subţire de apă, în caz că patrupedul, peste noapte, ar fi avut nevoie de aşa ceva. În privinţa celorlalte nevoi ale câinelui, Bunicul era liniştit: prietenul lui nu-l făcuse niciodată de râs.

Bunicul nu zăbovi în hol. Era plin de străini: se vorbea în toate limbile posibile, şi cum nu avea cu cine să schimbe o vorbă, preferă să meargă în cameră, doritor să-i împărtăşească cât mai repede lui Panaitescu cazul modest pe care şi-l luase din proprie iniţiativă spre rezolvare. Cu siguranţă că Panaitescu nu se va lăsa înduplecat cu una cu două să participe în timpul lui liber la o acţiune de acest gen, dar Bunicul se şi gândise la un mic vicleşug care, fără îndoială, avea să dea până la urmă rezultatul scontat.

Panaitescu nu era în pat şi nici nu sforăia, aşa cum îşi închipuise. Pur şi simplu lipsea din cameră, şi Bunicul se miră

peste măsură. Îşi aduse aminte că şoferul putea fi la masă de-abia în clipa când pipăi în buzunar cartela primită la sosire, dar când îşi privi ceasul şi văzu că e trecut de ora nouă şi jumătate, ridică din umeri, ştiind că masa se serveşte mai devreme, iar în materie de mâncare Panaitescu nu era omul care să rămână printre ultimii. Stomacul lui funcţiona perfect, sucurile gastrice intrau în acţiune la ore stabilite riguros de zeci de ani, şi cum Panaitescu nu lua la Bucureşti masa de seară niciodată mai târziu de ora şapte, Bunicul avu toate motivele să se îngrijoreze de lipsa lui.

Coborî din nou în hol, se uită la bar, dar nevăzându-şi prietenul ieşi în faţa hotelului, bănuind că şoferul, în căutarea verdelui alpin, s-ar putea afla undeva pe o bancă, în apropierea unui brad. Căutare zadarnică. Şoferul dispăruse. Mare-i fu însă mirarea când într-o cantină din apropiere, cu scaunele ridicate pe mese, auzi vocea autoritară a şoferului.

Bunicul urcă cele câteva trepte, pătrunse în încăperea spaţioasă, dar şi după ce îi înregistră prezenţa, Panaitescu tot nu voi să renunţe la tonul lui, ton neîngăduit după părerea Bunicului într-un asemenea loc, creat anume pentru calm şi voie bună.

— Uite, Bunicule, se adresă Panaitescu maestrului, în timp ce punea pe un cântar o bucăţică de carne, mai mult zgârci, învelită într-un şerveţel pătat de unsoare. Dumnealui vrea să mă convingă că asta e porţia, iar eu îi spun că – conform stasului – sunt furat ca în codru. Uite porţia pe care am cules-o din farfuria mea. Treizeci de grame, când în mod normai trebuia să aibă o sută, zise Panaitescu, şi-şi luă proba materială de pe cântar şi o băgă în buzunar ca să poată dovedi şi altora, la nevoie, că fusese înşelat.

Chelnerul, calm, înclina din cap, abia putându-şi reţine nervii.

— Poate a fost o greşeală, tovarăşe, dacă binevoiţi să luaţi loc vă servim întreaga porţie, cu toate că trebuie să recunoaşteţi, aţi întârziat la masă şi...

— Şi dacă în concepţia dumitale am întârziat, asta înseamnă că pe banii mei trebuie să mănânc resturi, nu?

— Îmi cer scuze, tovarăşe, îmi cer scuze, de altfel sunt foarte ocupat... aşa că liniştiţi-vă şi veţi fi servit îndată aşa cum se cuvine... Voi face cercetări să văd cum de a fost posibil aşa ceva...

— Tovarăşe, să ştii că eu nu mă mulţumesc cu ce-ai zis dumneata. Aici am fost şi am văzut cu ochii mei că la categoria noastră de turişti, toţi au avut în farfurie resturi din astea...

— Tovarăşe, în cazul ăsta n-aveţi decât să reclamaţi, mai spuse chelnerul, şi se făcu nevăzut după o perdea.

— Poftiţi, vă rugăm, afară, trebuie să facem curăţenie! se iţi o femeie cu mătura în mână, crezând că în felul acesta va scăpa de recalcitrant.

— Nemaipomenit, Bunicule, nemaipomenit, dar aici, în staţiunea asta de vis, că aşa-i, meştere, este ca un vis de frumoasă, se fură. Vin la masă, văd că-mi aduce o bucăţică de carne şi tac ca un om civilizat... Mă uit la ăilalţi turişti şi văd că sunt nemulţumiţi, dar cu toate astea mănâncă... Mă uit la meniu, citesc negru pe alb cât trebuie să fie o porţie şi dumnealor... Bunicule, eu asta nu o las aşa...

Şi, supărat, Panaitescu ieşi ca o furtună pe uşă şi în câteva minute fu înapoi cu Alsacianul, care moţăia de-a-npicioarelea.

— Îmi permiţi, maestre, să fac eu această investigaţie pe cont propriu?

— Nu e voie cu animale în cantină, tovarăşe! se răsti din nou femeia care făcea curăţenie, dar Panaitescu n-o luă în seamă.

Simţind bucata de carne la nas, Alsacianul se mai învioră, strănută o dată, apoi, mirosind din nou, tremură de plăcere din

tot corpul şi fără să aştepte alt îndemn, o zbughi în dosul perdelei cu botul aplecat spre pământ.

Din bucătărie se auziră mai multe ţipete şi Bunicul, temător să nu se întâmple ceva şi în acelaşi timp nemulţumit pentru gălăgia pe care o făcea Panaitescu, se grăbi să ajungă şi el la locul de unde se auzea zgomotul.

Cu o tigaie în mână, gestionarul restaurantului alerga după câine, în timp ce alţi bucătari şi ajutoare aruncau cu crătiţi şi resturi de zarzavat în bietul animal care îşi vedea liniştit de meseria lui, plictisit că fusese deranjat şi nemulţumit că oamenii se purtau cu el atât de grosolan.

— Tovarăşe, luaţi-l de aici, că-l omor! spuse un bucătar, pregătindu-se să lovească capul patrupedului cu un polonic mare cât toate zilele.

Însă Alsacianul, prevăzând lovitura, se feri într-o parte, apoi cu ochiul lui de sticlă îl fulgeră pe războinic atât de aprig, încât acesta, la vederea colţilor galbeni şi puţin tociţi de bătrâneţe, dar suficient de impresionanţi prin mărimea lor ca să sperie pe oricine, se trase speriat în dosul sobei.

— Cine se atinge de câine se atinge de miliţie, strigă Panaitescu, şi la auzul acestui substantiv de prestanţă, pe chipul bucătarului-şef apăru o sumedenie de bobiţe de sudoare care, după aprecierea Bunicului – atent în primul rând la amănuntele semnificative – adunate la un loc ar fi fost suficiente pentru a umezi douăzeci de şerveţele fine.

În liniştea creată de acel cuvânt cu valoare magică, rostit de Panaitescu, Alsacianul putu să-şi vadă de lucru în linişte. Ocoli frigiderul mare şi alb, ştiind că în frigider nu se ţin decât alimentele legale, trecu pe lângă cazanele imense de inox, ocoli la distanţă apreciabilă sobele încinse, apoi, cu labele din faţă şi cu dinţii, săltă un capac de fontă destul de greu şi pentru un om, şi

cu aceeaşi dexteritate scoase din bazinul canalului un sac de nailon mânjit pe dinafară de murdărie, dar suficient de curat înăuntru ca să poată ascunde în condiţii igienice o greutate importantă de carne. Alsacianul, cu toată robusteţea lui, nu fu însă în stare să ţină multă vreme în dinţi sacul abia găsit, îl scăpă şi când Panaitescu, fericit şi jovial, se aplecă să-l ridice, mai dădu de doi saci cam de aceleaşi dimensiuni. În fundul canalului erau şi câteva blocuri de gheaţă şi Bunicul, când observă, aprecie, totuşi, gradul înalt de precauţie al răufăcătorilor pe o asemenea căldură toridă.

La vederea muşchilor *filé* aruncaţi pe cântar – doisprezece la număr – gestionarul cantinei avu un moment de slăbiciune şi dacă n-ar fi fost lângă el o femeie sa-l sprijine, cu siguranţă că echilibrul lui ar fi avut de suferit.

— Ce s-a întâmplat, Bunicule? întrebă Constantinescu atunci intrat pe uşă, adus de la miliţie de un chelner, care crezuse că în persoana lui Panaitescu se ascunde un recalcitrant.

— Treizeci de kilograme de carne furate într-o singură zi, spuse Bunicul, după ce aşează pe cântar o greutate de cinci grame, ca balanţa să se afle în deplină egalitate: carne pe de-o parte, greutăţi pe de alta.

— N-a furat nimeni, tovarăşe, e marfa pentru masa de mâine...

— Şi, mă rog, de ce ţineţi marfa la gunoi, că văd că frigiderul stă gol, zise Panaitescu, care dăduse o raită cu privirile şi prin rafturile mari şi sărace ale frigiderului.

— Pometcule, de mâine eşti concediat şi treci bucătar-şef la restaurantul „Perla”, spuse gestionarul cu glas ridicat, ca omul miliţiei să înregistreze autoritatea lui şi în acelaşi timp să se convingă ca el personal nu avea niciun amestec.

— Vom vedea noi unde va trece, spuse Constantinescu, şi furios începu să întocmească un proces verbal.

— Tovarăşe căpitan, nu e carnea noastră, a pus-o cineva aici... Să ştiţi că în afară de dumnealui, nimeni nu ne-a făcut observaţii, ori aici sunt treizeci de kilograme de carne, spuse bucătarul-şef, arătând lui Constantinescu cartea de sugestii şi reclamaţii complet goală.

— Cum te numeşti dumneata? întrebă căpitanul pe gestionar.

— Valeriu Pomişor, tovarăşe căpitan, dar să ştiţi că deşi unchiul meu Pomişor Aristide e director în Trust, eu n-am niciun amestec... Pe toţi am să-i concediez, vă rog frumos să...

— De ce să ne concediezi pe toţi, tovarăşe Pomişor? Doar dumneata ai dat dispoziţie că se poate lua câte douăzeci de grame din porţii. Bucătarul-şef a făcut ce-ai zis dumneata, asta a făcut... De ce să ne...

— A mai auzit cineva de dispoziţia dată de Pomişor? întrebă Constantinescu.

— Şi eu am auzit, spuse un tânăr al cărui cap era acoperit cu un turban alb de cofetar.

— Scrieţi, vă rog, o declaraţie! Împachetaţi carnea... Dumneata vii cu mine! mai spuse Constantinescu.

— Ai fi putut renunţa la tot scandalul ăsta. Colega, îi spuse Bunicul şoferului, noi am venit aici să ne odihnim, nu să...

— Meştere, odihnă, odihnă, cu toate că fără o piatră şi un vârf de brad, pentru mine odihna este egală cu zero, dar de ce să fiu furat? Am dat bani buni, vreau mâncare bună...

— Eu îţi mulţumesc, nea Panaitescule, spuse ofiţerul.

— De ce să-mi mulţumeşti? Mi-am apărat dreptul meu şi legea.

Panaitescu îşi aduse aminte de ceva, se îndreptă spre cântar, unde se mai vedeau bucăţile proaspete de carne, dădu muşchii jos şi tăind o bucăţică de *filé* de cincizeci de grame o cântări şi o dădu Alsacianului care îşi aştepta de mult recompensa.

— Porţia mea frustrată, zise el. Şi, supărat, luă câinele şi ieşi din cantină plin de demnitate.

5

Se plimbau pe o stradă lăturalnică, departe de malul mării, pe un drum paralel cu gara. Cei câţiva brazi, cu tulpinile destul de puternice, răcoriţi după arşiţa zilei, aruncau în aer un miros ascuţit de răşină şi Panaitescu sorbea aerul de parcă în faţa nasului s-ar fi aflat o cupă cu gura largă, din care se împrăştiau aromele unei băuturi puternice şi plăcute. Şoferul, după succesul de la cantină, mergea înaintea Bunicului, cu mâinile la spate, arborând un aer superior. În jurul gâtului avea legată o batistă menită să-i absoarbă transpiraţia şi Panaitescu din când în când o dezlega şi îşi tampona cu ea brutal fruntea brobonită de sudoare.

— Dragă Panaitescule, vorbi Bunicul, încep să-mi fac procese de conştiinţă că te-am adus la mare. Cred că numai spiritul dumitale de sacrificiu, dragostea şi stima pe care mi-o porţi te-au determinat să vii aici şi să însoţeşti un om a cărui sănătate mai lasă încă de dorit. M-am gândit să ne întoarcem acasă, cu toate că prietenul nostru Alexiu s-ar simţi profund jignit dacă l-am răsplăti cu o întoarcere grăbită. De n-ar fi la mijloc şi Alina, n-aş mai rămâne o clipă.

— Mai bine plecam la munte, Bunicule. Şi acolo e nămol destul... După mine nămolul de aici nu-i bun de nimic... Atâta doar că miroase mai tare ca cel obişnuit. Mie, unul, mi-a mutat nasul. Dacă nu pătrundea nămolul cu mirosul lui în cantină, cred

că nici nu m-aş fi înfuriat atât de tare pe şmecherii ăia. Trebuie să recunoşti că i-am prins în doi timpi şi trei mişcări.

— Experienţa, Panaitescule, experienţa! De, altfel, tocmai urmărind felul inteligent în care ai acţionat, mi-am dat seama cât de greu o să-ţi vină în clipa când vei ieşi la pensie. Desigur, o grădină e un lucru frumos, dar o grădină şi un trai liniştit. N-o să-ţi ofere bucuriile pe care ţi le-a oferit vreme de atâţia ani această meserie nobilă de care ne-am ocupat.

Panaitescu se opri, se şterse cu batista la gât, dădu de câteva ori din cap subliniind în felul acesta marile adevăruri pe care abia le spusese bătrânul lui prieten şi cu o voce de înmormântare continuă ideea abia anunţată de Bunic:

— Meştere, cum ştii mata să pui degetul pe rană... Am vrut să fac pe nebunul, adică pe indiferentul când am zis că mă bucur de ieşirea la pensie. Rahat, meştere, am minţit, adevărul este că-mi vine să plâng. Dumneata cel puţin eşti iubitor de animale, adică vreau să spun că ai un suflet lângă dumneata, eu n-am pe nimeni. Şi dacă aş fi ieşit la pensie măcar adjutant...

— Dragul meu colega, eu cred că încă nimic nu-i pierdut. Exact la această dorinţă a dumitale m-am gândit în clipa când bunul meu prieten Constantinescu m-a rugat să particip la dezlegarea unui, caz pe cât de interesant, pe atât de dificil. N-am refuzat din motive care te privesc direct... Mi-am zis că dacă te-ai ocupa dumneata s-ar putea ca tovarăşii, văzând spiritul şi abnegaţia de care ai dat dovadă în timp de concediu, să...

Panaitescu se opri în faţă Bunicului şi se uită la el cu ochii cât cepele, să vadă dacă vorbeşte serios.

— Adică crezi, meştere, că asta ar putea avea vreo influenţă?

— Dragul meu, eu nu pot să-ţi promit nimic, dar în cazul că vei reuşi, mai mult ca sigur Constantinescu va face un raport în care persoana dumitale va ieşi neîndoios în evidenţă. Ştiu, adică

s-ar putea... mai spuse Bunicul, nevoind să dea şoferului speranţe prea mari, dar în acelaşi timp ţinând să aprindă imaginaţia plină de practicism a bunului său prieten.

— Văd eu, meştere, că şi dumitale îţi pare rău că intri la reformă, spuse Panaitescu, făcând câţiva paşi, ca apoi să se oprească din nou. Asta-i, nu suntem noi făcuţi pentru odihnă mai mult de-o zi... Iar dacă mata spui că s-ar putea ca... eu n-aş avea nimic împotrivă, mai ales că în materie de pricepere n-ai nicio îndoială că mă pot descurca destul de bine. Nu ştiu de ce nu mi s-a adresat căpitanul Constantinescu personal, de ce avea nevoie de intermediari, se interesă şoferul suspicios de felul lui şi privindu-l pe Bunic într-un anumit fel.

— Dragul meu, cred că se temea c-o să-l refuzi, sau n-a voit să-ţi răpească plăcerea unui concediu binemeritat. În fond, acum n-are importanţă cine te solicită, important este dacă doreşti sau nu doreşti... Eu în locul dumitale...

Din toată peroraţia Bunicului, şoferul înţelesese cu precădere un singur lucru, şi anume, că de la afacerea cu carnea, maiorul se sfieşte să-l mai numească pe nume, şi acel dumneata, utilizat de câteva ori, îl făcu să umble şi mai drept şi să sporească. Distanţa dintre el şi Bunic de la o jumătate, de pas la unul întreg.

— Interesant, interesant! spuse Panaitescu, utilizând formula Bunicului în asemenea cazuri, fiind însă sincer convins că n-o mai rostise nimeni înaintea lui.

Şi dacă raportul lui Constantinescu n-o să influenţeze? şi Panaitescu, în locul substantivului cerut de propoziţiunea abia rostită, arătă cu degetul mare spre cer.

Bunicul îl apucă pe şofer de braţ, la încheietura cotului, îl strânse uşor ca să-l determine pe acesta să continue plimbarea şi, cu aceeaşi voce rugătoare, continuă:

— Există momente, dragul meu, când un om, mai ales un om din meseria noastră, trebuie să se arate generos; ca să mă înţelegi exact, uneori interesul ştirbeşte din calitatea umană a individului şi eu cred că numai dovedindu-te larg la suflet vei putea face ca multă vreme după ce vei pleca de aici oamenii să-şi amintească de numele pe care îl porţi cu imens respect. Ori eu ştiu, am chiar convingerea, că dumneata te poţi ridica deasupra acestui interes imediat, cu toate că de data asta îl socotesc şi eu normal.

— Poate doar aşa, dacă mă rogi dumneata, mai zise Panaitescu condescendent, nevoind să întindă aţa după ce maiorul se dovedise atât de larg şi-i oferise din proprie iniţiativă să se ocupe singur de un caz.

— Tocmai asta şi voiam să te rog, dragă colega. În plus, cazul, aşa cum ţi-am spus, la prima vedere ridicol de simplu, ascunde după părerea mea taine nebănuite. O bicicletă, o bicicletă furată... Posesorul a dat un anunţ că recompensa va fi de cinci mii de lei...

— Păi de ce nu spui aşa, meştere, de ce n-ai început cu asta?

— Dragul meu, n-am obiceiul să vând blana ursului din pădure.

— Cinci mii de lei pentru o bicicletă, mi se pare...

— Tocmai asta e, dragul meu, e exagerat, cu toate că reclamantul a scris în declaraţie că e vorba de o bicicletă specială.

— O bicicletă nu poate fi decât bicicletă, cât ar fi ea de specială, spuse şoferul.

— Dragul meu, să luăm lucrurile încet. Cu toate că am rezerve serioase asupra propriilor mele bănuieli, îmi permit totuşi să-ţi spun că aşa cum în tocul unui pantof se pot ascunde briliante, în ţevile unei biciclete se pot ascunde îngrozitor de multe lucruri. Căpitanul Constantinescu mi-a dat această idee...

Panaitescu se opri din nou.

— Uite, la asta nu m-am gândit, zise el superior şi, nemulţumit că nu-i trecuse aşa ceva prin minte, scuipă fără jenă într-o parte, lucru pe care altădată nu şi l-ar fi permis în prezenţa Bunicului.

Bunicul trecu însă cu vederea, cu toate că voise să-i spună şoferului că gestul nu-i făcea cinste de loc.

— Păi, meştere, nimic mai simplu. Mă urc la volan, merg cu douăzeci pe oră şi dacă-mi dai mata bani de benzină, cutreier de dimineaţa până seara toate staţiunile... O bicicletă specială se vede...

— Dar o bicicletă se poate şi ascunde, dragul meu, mai ales când însăşi bicicleta poate ascunde ceva în ea.

Panaitescu se scărpină în barbă.

— Uite aici, am adresa reclamantului: Waldmann Ion, sau aşa ceva, hotel „Iris"... Orice acţiune trebuie luată de la început, aşa cum ştii prea bine, doar nu eşti la prima investigaţie de acest fel. Adică e nevoie de relatarea cazului concret de către cel aflat în pagubă, pentru a putea dezlega şi celelalte iţe. Întrucât am discutat cu căpitanul, îmi permit să-ţi relatez că cei care au operat nu pot fi decât localnici; în orice caz cineva de prin partea locului. S-ar putea foarte bine ca furtul să fi fost făcut sau de un individ care ştia că bicicleta ascunde în corpul ei ceva preţios, sau de un puşti, atras de ceea ce bicicleta putea avea în ea special, fără măcar să-i treacă prin cap că în resorturile ei ascunse tăinuie ceva valoros.

— Maestre, şi dacă bicicleta nu ascunde nimic?

— Tot ce se poate... Dar în acest caz e vorba de o bicicletă furată... Deşi mă întreb de ce posesorul ei oferă o recompensă aşa de mare...

Panaitescu căzu pe gânduri.

— Măi, fir-ar al dracului! zise el, şi se scărpină din nou în barbă.

Câtva timp, şofer şi maior, se plimbară în tăcere, Bunicul urmărind Calea Lactee, iar Panaitescu mimând că se gândeşte la un plan anumit.

— Meştere, am o idee. N-ar fi rău ca în afacerea asta să intri şi dumneata. Nu pentru că n-aş putea-o rezolva singur, Doamne fereşte, după mine aici nu-i nimic complicat, dar ce faci dumneata după ce dimineaţa îţi ungi piciorul cu nămol? Nimic! Arzi gazul de pomană. Eu zic că ar fi cu mult mai util să-mi dai o mână de ajutor...

Bunicul se prefăcu că meditează.

— Dragul meu colega, n-am nimic împotrivă să te ajut. Îţi voi sta la dispoziţie. Da' uite că m-am luat cu vorba şi am uitat ceva important. Ieri s-a înecat o fată, iar în seara asta a venit la miliţie un medic care a reclamat că a primit de la băiatul lui un cadou mult prea costisitor pentru ca să-l fi putut cumpăra din propriile lui economii.

— Crezi că e vreo legătură, meştere?

— Dragă Panaitescule, mi-ar fi foarte greu să spun.

6

Panaitescu, grăbit să nu piardă niciun minut pentru elucidarea cazului încredinţat prin intermediul Bunicului de către căpitanul Constantinescu, se grăbi spre hotelul „Iris”, în timp ce maiorul se îndreptă spre casă, îngrijorat că din prima zi Alina îşi luase aere de independenţă mult mai mari decât îi îngăduise Alexiu în „prelegerea părintească” ţinută la plecare. Poate că fata nici nu era de vină, de vină era el, incapacitatea lui de a se opune acelui zâmbet sănătos tineresc, acelor ochi verzi, puternic adumbriţi de plasa deasă a genelor. Mare fu însă mirarea Bunicului când, după ce dădu o raită ca să se încredinţeze că Alsacianul nu dă semne de nervozitate din pricina spaţiului restrâns al maşinii, o găsi pe Alina odihnindu-se într-un fel, după părerea lui de-a dreptul neomenesc. Sprijinită cu călcâiele de o spetează de scaun şi cu ceafa de altă spetează, cu trupul întins ca o coardă deasupra spaţiului gol dintre scaune, Alina citea un volum de versuri. Nu se vedea pe chipul ei nici urmă de efort din pricina acelei poziţii incomode, dimpotrivă, întreaga ei faţă era cuprinsă de un calm desăvârşit, de unde Bunicul trase concluzia că fata nu era la prima ei experienţă de acest fel.

— Am să te spun tatii, Bunicule, începu ea atacul, uitându-se la ceasul-brăţară de la mână. Ne-am înţeles că la ora nouă eşti în pat. Nu ţi-ai luat nici medicamentele şi sunt sigură că nu ţi-ai

băut nici paharul cu iaurt. Bunicule, Bunicule! îl apostrofă, ea cu un deget, fără să se mişte de pe cele două tăblii de spătare.

— Draga mea, dar nu e decât zece fără un sfert, se scuză bătrânul şi cuvintele de dojană cu care voise s-o apostrofeze pe fată se topiră undeva în el, şi acum, stângaci, din pricina remarcelor făcute de Alina, nu ştia cum să-i intre în voie.

— Bunicule, dacă ai şti ce grozave sunt versurile astea de dragoste! zise ea şi ridicându-şi un picior şi-l puse peste celălalt, încât o clipă maiorul avu impresia că fără cel de-al treilea punct de sprijin, fata are să se prăbuşească pe podea.

— Draga mea, dar de ce te chinui aşa? întrebă el după ce văzu că prăbuşirea de care se temuse fusese iluzorie.

— Nu mă chinui de loc, Bunicule, dimpotrivă... Asta e odihna mea cea mai preferată. Dacă vrei să ştii, odată am dormit câteva ore în şir...

— Dragă Alina, de un singur lucru mi-e teamă, ca din pricina preocupărilor tale şi mai ales din cauza agresivităţii de care dai uneori dovadă, să nu-ţi fie foarte greu să-ţi găseşti un băiat. O femeie este femeie în primul rând prin acea slăbiciune aparentă, prin acea nevoie de ocrotire pe care numai bărbatul este capabil s-o ofere într-un cămin.

— Bunicule, spuse Alina ridicându-se şi aşezându-se şi ea ca toţi oamenii pe scaun, eu dintre toţi bărbaţii nu-l iubesc decât pe tata şi pe dumneata... Nu mă crezi, da' pe dumneata chiar mai mult... Ţi-am spus odată un mic secret al meu... Secretul ăla există, se află la mare, am să-ţi fac cunoştinţă cu el... Zău, Bunicule, spuse Alina sărind de pe scaun, eu cu tata nu pot niciodată vorbi, sau n-are timp, sau i se pare că ce spun eu e neinteresant, dar aş vrea foarte mult să-l cunoşti pe Dorin şi să-mi spui ce părere ai despre el. Ştii de ce-mi place de el? Că eu îs cea mai tare... Într-o zi, la şcoală, a trecut pe lângă mine făcând

pe interesantul; era cu o colegă. I-am răsucit mâna... Vai, Bunicule, dacă l-ai fi văzut cum a căzut! Era adorabil. De atunci nicio colegă nu mai îndrăzneşte să se uite la el, iar eu fac pe supărata şi-l las să fiarbă.

— Dar, draga mea, nu ştiam că eşti capabilă de asemenea răutăţi.

— Ho, ho, Bunicule, habar n-ai ce-am eu uneori în cap! Uite, de exemplu, în seara asta trebuia să mă văd cu Dorin. A venit cu câţiva prieteni şi ne-am înţeles de la Bucureşti asupra locului de întâlnire. Dar pentru că, ce mai, mata îmi eşti mai drag, m-am dus după doctorul ăla, Bodea, sau aşa ceva. Întâi trebuie să afli că e doctor veterinar, în al doilea că lucrează la o fermă de stat, în al treilea, acolo se afla şi băiatul lui, cel pe care îl reclamase, în al patrulea i-am urmărit până acasă şi am văzut pe fereastră că locuiesc mişto de tot, într-un apartament destul de mare şi că soţia lui este foarte frumoasă... Au şi maşină, un Fiat 124, albastru. Ea umblă cu maşina; am văzut-o plecând într-o rochie lungă şi cu un mantou de blană. Ce mai, tipa vorbeşte şapte limbi şi patru le scuipă...

— Cum vorbeşte şapte limbi şi patru le scuipă?! se interesă maiorul, mirat peste măsură de acest limbaj cifrat, al cărui înţeles îi scăpa.

— Aşa zic eu când cineva arată ireproşabil.

— Şi de ce-ai făcut toate astea fără consimţământul meu?

— Din dragoste, Bunicule! şi Alina se repezi la bătrân, îl strânse în braţe şi se învârti cu el prin toată camera.

— Alina, dar eu nu mai am douăzeci de ani, draga mea, ameţesc...

— Dacă ai fi avut douăzeci de ani, Bunicule, te-aş fi aruncat pe fereastră şi aş fi alergat tot eu jos să te prind, spuse ea şi-l aşează pe bătrân, palid, direct pe sofa.

— Hotărât, niciun băiat n-are să se lege de tine şi ai să rămâi pe capul bietului taică-tău.

— Aşa-i trebuie, el a vrut să mă pregătească pentru domeniul lui de activitate. Uite că începe să înregistreze succese. Dar pe capul lui n-am să rămân... Cel mult pe al dumitale... Nu-i aşa că ai să mă ajuţi să învăţ tot ce ştii dumneata, Bunicule?

— Draga mea, dar asta-i o meserie din cale-afară de grea.

— Dumneata, Bunicule, ai rămas la vremea aia când femeile nu erau bune decât să se pudreze şi să-şi aştepte bărbatul în cămaşă de noapte. Nu-i aşa?

— Alina, unei fete ca tine...

— Ştiu, nu-i stă bine să fie băieţoasă, să bată un băiat, să urmărească indivizi suspecţi, să vorbească altfel decât o cere dicţionarul Academiei, să se culce nu mai târziu decât găinile şi dacă se poate să nu facă nimic altceva decât să-şi aştepte alesul acasă şi să-i servească mâncarea zâmbind... Bunicule, eşti demodat. Află că femeile pot face tot ceea ce pot face şi bărbaţii. Nu o fac încă pentru că sunteţi tributari unor concepţii vechi, asta e şi, pe deasupra, sunteţi şi invidioşi. Ce vezi rău că vreau să mă dedic unei meserii, fără de care dumneata nu poţi trăi? Ai venit la mare şi primul lucru pe care l-ai făcut a fost să te duci la miliţie. Şi ca să-ţi pun capac, află că m-am ascuns în portbagajul Fiatului şi am însoţit-o pe doamna Bodea până la bar. Am coborât fără să mă vadă şi am urmărit-o până la malul mării. Acolo s-a întâlnit cu un străin, ăla i-a dat o sacoşă plină nu ştiu cu ce şi tot cu doamna Bodea m-am întors înapoi. Aici miroase ceva, Bunicule.

— Interesant, interesant! spuse Bunicul, ridicându-se de pe sofa şi uitând s-o mai certe pe fată pentru tot ceea ce făcuse, fără consimţământul lui.

— Acum e interesant, iar adineauri mă certai...

— Draga mea, am să te cert în continuare ori de câte ori ai să întreprinzi ceva fără ştirea mea.

— Atunci, Bunicule, dă-i drumul! La hotel cine crezi că mă aştepta în hol? Tânărul acela pe care l-am culcat în praf pe şosea. Nici nu ştii ce băiat drăguţ este. Mi-a cerut scuze pentru purtarea lui şi mâine, ca să-i fac în ciudă lui Dorin, o să trec pe la corturi însoţit de el.

În încăpere, trântind uşa, cu ochelarii de soare la ochi şi cu o pipă scurtă în gură, în pantalonii scurţi şi cârpiţi în fund în două locuri, îşi făcu apariţia, plin de importanţă, Panaitescu.

Se duse direct la baie, se spălă pe mâini – avea oroare de microbii pe care îi putea lua de pe stradă – se şterse, apoi îşi tamponă mâinile cu spirt şi veni, ţinându-şi burta cât mai suptă cu putinţă, în camera Alinei.

— Sal'tare, meştere...

— Bună seara, nea Panaitescu, pun pariu că ai făcut o cucerire, îşi permise Alina, fără să ţină seama de morga aleasă a şoferului.

— Cuceriri la mare? Domnişoară Alina, e neinteresant. În viaţa mea n-am văzut atâtea femei despuiate... Cred că cele mai multe dintre ele vin anume ca să-şi arate urâţenia. Bag mâna în foc. Principiile mele, meşterul le ştie, sunt de-o viaţă... Fereşte-te de femeie ca de dracu... Odată pune mâna pe tine şi eşti un om pierdut... Nu, eu cuceriri nu fac şi nici nu mă las cucerit. Domnişoară Alina, poftim o bomboană. Am cumpărat pe drum... Ci-Co, cu miros de brazi, că aici şi brazii veritabili miros a alge.

Alina luă câteva bomboane colorate, de mărimea unor capete de ace de gămălie şi începu să le sugă cu plăcere.

— Bunicule, pentru dumneata nişte *Mărăşeşti*, ca să-ţi aminteşti de primul război mondial. Şi astea fiind zise, dragii mei colaboratori şi prieteni, luaţi aminte la Panaitescu...

Alina se uită la Bunic într-un fel aparte, neînţelegând atitudinea plină de infatuare a şoferului, dar când văzu că maiorul clipeşte discret, pricepu că între cei doi oameni există o anumită înţelegere de care ea nu ştia nimic şi, curioasă, ascultă.

— Meştere, la „Iris" nu mai locuieşte niciun Waldmann. S-a mutat astăzi, sau a plecat din staţiune. Nimeni nu ştie nimic. Curios e că s-a instalat acum patru zile şi avea hârtii în regulă pentru o lună întreagă. Din păcate, mare brânză n-am putut afla. Au dat hotelul pe mâna unor studenţi aflaţi în vacanţă: oameni fără experienţă. Nici nu ştia fata de la recepţie, studentă în anul trei la Politehnică, cum arată. În schimb, se fâţâia în faţa mea cu atâta importanţă, de parcă ar fi fost regina frumuseţii.

— Atât? întrebă Bunicul.

— Meştere, atât. Mi-a spus fata de la recepţie că pe adresa lui Waldmann sosise o scrisoare şi cum Waldmann nu mai era acolo, din curiozitate a desfăcut-o. Exact în clipa când am picat acolo, fata tocmai voia să rupă plicul crezând că la mijloc e o glumă. M-am uitat şi eu şi bomba, meştere, de care n-ai fi fost în stare nici dumneata. Am reţinut conţinutul scrisorii, şi o dată ieşit afară am copiat totul, din minte, pe hârtie, şi Panaitescu, radios, scoase un şerveţel din buzunar, îl despături şi cu gravitate dădu citire:

„Am luat cunoştinţă de recompensa promisă prin anunţ. Mâine la ora douăsprezece noaptea, dacă te vei înfăţişa cu suma respectivă, învelită în «Revista literară», la kilometrul douăzeci şi unu, spre Mangalia, a doua zi, în acelaşi loc, vei găsi bicicleta *SpeziellfürKinder.* În cazul că ne vei aduce sticleţii pe cap sau nu vei depune suma promisă, bicicleta va fi distrusă, iar dumneata vei suferi un tratament în consecinţă: semnat Salvamar."

Bunicul se uită la Panaitescu, luă hârtia din mâna lui, o mai citi o dată, o întoarse pe ambele feţe, apoi cu grijă o aşează pe noptiera de lângă el.

— Dragă colega, trebuie să recunosc că ai făcut o treabă deosebit de importantă. Ce zici, Alina?

— Bunicule, după punctuaţie cred că scrisoarea e scrisă de un intelectual. Nu-i aşa, nea Panaitescule, că punctuaţia n-ai pus-o dumneata? Eram sigură, deci aş spune chiar că e vorba de un elev sau student. Mai mult ca sigur elev, conştiincios la limba română, altfel n-ar fi ţinut cu tot dinadinsul să respecte, ca un tocilar oarecare, semnele de punctuaţie. Trag concluzia că avem de-a face cu un hoţ amator şi nu cu unul de profesie, cu un taie frunză la câini care prin mijloace necinstite vrea să pună mâna pe ceva bani nemunciţi.

— Dragă Alina, analiza este exactă! Aceleaşi remarci, dar intim, pentru a te verifica, le-am făcut şi eu. Acum rămâne doar de văzut ce facem ca mâine la ora indicată pachetul cu bani să fie la locul amintit.

— Păi simplu, Bunicule, fac eu un pachet. Pun într-un ziar o bucată de lemn, mă duc la locul amintit, mă retrag în pădure, aştept şi pe urmă e simplu ca bună ziua...

— Dragul meu colega, ideea este excelentă. Dar vreau înainte să fac o remarcă referitoare la scrisoare, remarcă pe care, cu părere de rău, n-a luat-o în seamă nici Alina, deşi avea toate datele. Hoţul specifică în scrisoare ca banii să fie înveliţi într-o revistă literară anume... De ce într-o revistă literară? Alina a menţionat că e vorba de un tânăr care are aplicaţie pentru gramatică. Eu aş adăuga că are înclinaţii şi spre literatură. Un om care se grăbeşte să întreprindă ceva are pe creier fixaţiile propriilor lui îndeletniciri. De ce n-a pus revista Flacăra, sau mai ştiu eu care, că, slavă Domnului, avem destule. Nu, el a pus revista pe care o citeşte.

— Bunicule, e nemaipomenit, aşa e!

— Dar în cazul acesta, dragă Panaitescule, nu e vorba de un singur individ, ci de mai mulţi. Însăşi semnătura care indică un substantiv colectiv este tot o fixaţie. Desigur, nici nu poate fi vorba de cei de la salvamar. Asta e o invenţie ca să ne inducă în eroare. Dar substanţa colectivă din semnătură e reală, ori în acest caz n-are niciun rost să prindem numai pe unul dintre ei. Trebuie să-i prindem pe toţi.

— Meştere, acum de ce vrei dumneata neapărat să fie mai mulţi? Prindem pe unul, îi facem fundul rindea, luăm bicicleta, aşteptăm până face căpitanul raportul şi plecăm la munte. De ce ne complicăm? Nu-i aşa, domnişoară Alina? Doar n-am venit aici să umblăm numai după pungaşi?

Se auzi o bătaie în uşă şi după ce Alina se ridică să vadă cine-i poate deranja la o asemenea oră, intră însoţită de căpitanul Constantinescu.

— Bunicule, fata care a fost găsită ieri înecată n-avea în plămâni nici urmă de apă. În sânge s-a găsit o cantitate de alcool provenită din şampanie. După supoziţia medicului, din momentul decesului până la ora când a fost descoperită au trecut şase ore, ori ea a fost observată lângă geamandură la ora nouă dimineaţa. În plus, din datele gestionarei de la magazinul special unde lucra sinucigaşa reiese că lipsesc mărfuri în valoare de 120 000 lei. Ori de aceste mărfuri răspundea direct Graţiela Rapciuc.

— Dragii mei, lucrurile, în cazul acesta, se complică şi am impresia că ne aflăm în faţa unui caz deosebit de interesant.

— Bine, meştere, dar ce legătură există între bicicletă şi moartă, cum naiba-i zice...

— Nu pot să spun nimic, dragă colega, dar profitând de prezenţa căpitanului, prin amabilitatea căruia ne bucurăm aici de cea mai mare stimă, vom discuta şi vom face un plan amănunţit de cercetări. Acum, după anumite raţionamente care mi-au venit

în minte, exact în clipa când vorbeam, am impresia că la mijloc e vorba de ceva cu mult mai grav.

7

După ce stabili gradul de urgenţă al cercetărilor pe ziua în curs, după ce îi dădu indicaţii lui Panaitescu, mai mult sugerându-i-le, Bunicul coborî la cantină.

Fericit pentru ziua aceea cu soare, îl plimbă apoi pe Alsacian vreme de zece minute. Nu-i dădu de mâncare. La cei şaisprezece ani ai lui o singură masă era arhisuficientă, cel puţin aşa sunase verdictul medicului veterinar al miliţiei, pe care Bunicul îl consulta mai des decât pe propriul său medic. După plimbare, cu o perie aflată în portbagajul Buickului pieptănă cu grijă blana tovarăşului său de singurătate, după care – pentru orice eventualitate – îl legă la umbra unui brad. Mulţumit că se achitase cu conştiinciozitate şi dragoste de aceste îndatoriri îi făcu semn câinelui să rămână liniştit la locul indicat şi revenind în cameră se dezbrăcă, îşi puse halatul de baie şi pe balcon, ferit de privirile indiscrete, îşi unse piciorul bolnav cu puţin nămol adus într-o găleată de sergentul Creţu, fireşte, la rugămintea căpitanului Constantinescu.

Pe balconul vecin, o pereche de turişti nemţi făceau acelaşi lucru, şi fără să vrea Bunicul ascultă conversaţia dintre cei doi, lăsând bineînţeles impresia celor de dincolo de balustradă că limba aceasta îi este cu totul necunoscută.

— Ia închipuie-ţi, Helga, începu bărbatul, după ce îşi unse coatele cu nămol, cu o grijă exagerată, de parcă materia aceea neagră şi urât mirositoare ar fi fost alcătuită din particule de o valoare inestimabilă, ce am face noi în Germania să avem un asemenea medicament valoros. Din păcate, românii ăştia, simpatici de altfel, n-au de loc simţul propriilor lor avuţii, ca să nu mai vorbim că în orice domeniu, inclusiv acesta, sunt de o largheţe nemaipomenită.

— Ce vrei să spui? întrebă femeia care îşi ungea cu un deget cutele de la ochi cu pasta aceea neagră de culoarea cremei de ghete.

— Aş transforma imediat unul din atelierele mele. Aş confecţiona pungi speciale de o sută de grame pe care le-aş umple cu acest noroi binefăcător şi aşa le-aş pune în vânzare în toată ţara. Românii nu cunosc psihologia clientului. Ei cred că valoarea unui medicament stă în cantitate şi din pricina aceasta dau o găleată de nămol pe doi lei, când după mine fiecare gram din această pastă preţioasă, vândut raţional şi economicos, ar însemna o avere. Mai mult, n-aş vinde nămolul decât pe reţetă, în felul acesta stârnind curiozitatea asupra valorii lui oculte. Aş însoţi fiecare pungă de o etichetă cuprinzând substanţele ce le conţine, precum şi eficacitatea lor asupra unor boli. Trebuie să recunoşti că acest nămol, atât pe tine, cât şi pe mine, ne-a readus la viaţă. Durerile acelea permanente şi sâcâitoare aproape că ajunseseră să-mi schimbe şi caracterul.

— Tu totdeauna ai, Karli, idei preţioase, dar nu ştiu cum se face că numai pe cele proaste le pui în aplicare.

— Draga mea, nu mă refeream de data asta atât la ideile mele, cât la lipsa de spirit economic a gazdelor noastre. Eu aş face din acest nămol o avere... O sută de grame în plicuri de nailon... Aş umple toată Germania... Ceea ce fac ei e ca şi cum ar vinde

aspirina cu carul, fără alegere, orişicui. Prin asta valoarea nămolului scade, iar bolnavul, când vede că se ung toţi, fără alegere, îşi pierde încrederea în el.

— Poate ar fi o idee, Karli, să construim o baie publică, unde să introducem nămol sau să încheiem o afacere cu băile publice... Am vedea cum merge... Apoi...

— Nu-mi place să fac afaceri cu statul! Prefer, dacă fac ceva, să fac pe cont propriu...

Femeia se întinse la soare pe patul pliant şi, după câteva minute, Bunicul îi auzi respiraţia regulată. Adormise.

Bunicul era surprins de raţionamentul neamţului din balconul vecin. Chiar dacă nu putea fi întru totul de acord cu el, trebuia să recunoască că în unele privinţe avea dreptate.

Brusc, pe uşă intră Alina. Alergase. Respira grăbit şi la vederea ei Bunicul sări de pe scaun şi veni în întâmpinarea ei.

— Bunicule, tocmai treceam drumul... M-a văzut căpitanul şi mi-a spus să te anunţ că peste câteva minute Waldmann va ieşi de la sergentul Creţu. A venit să se intereseze dacă există noutăţi în privinţa bicicletei.

Bunicul nu răspunse. Îşi spălă repede piciorul, în câteva secunde se îmbrăcă şi punându-şi din mers bobocul de trandafir la butonieră ieşi urmat de Alina.

Se aşează pe banca din faţa miliţiei, în timp ce Alina, traversând pe trotuarul celălalt, începu să se plimbe fără să dea nimănui de bănuit că de fapt plimbarea ei avea un scop precis.

Căpitanul Constantinescu apăru la fereastră, făcu un semn discret cu chipiul şi Bunicul se ridică.

Pe aleea străjuită de plopi pitici apăru un om cu o geantă de voiaj în mână. Cu toată căldura, Waldmann – el era – purta o haină de lână şi o cravată din acelaşi material. Ochii îi erau ascunşi în dosul unor ochelari cu ramă simplă de formă sferică.

În picioare avea pantofi cu talpă groasă din crep cu botul pătrat. Poate că Bunicul nu i-ar fi văzut pantofii dacă n-ar fi avut convingerea că Waldmann face eforturi să nu şchioapete.

Waldmann cercetă atent strada, trecu drumul pe la „Zebra albă", nu înainte de a se asigura că nu vine nicio maşină, apoi intră în clădirea telefoanelor.

Bunicul îi făcu semn Alinei să rămână pe loc şi punctând asfaltul cu vârful bastonului din lemn de mahon se îndreptă spre clădire.

La automate era coadă şi Waldmann se uită nerăbdător la ceas, apoi, nemulţumit de ceva, părăsi coada la care se aşezase şi se postă la alta.

În clădire era cald. Lumea se ştergea de transpiraţie cu ce putea, şi cu toate că uşile erau deschise, în sala mare plutea miros de abur şi nămol.

Waldmann se uită din nou la ceas, apoi făcând o grimasă părăsi clădirea Telefoanelor.

Bunicul îl urmări îndeaproape. Strada era un furnicar de lume, aşa că maiorului nu-i fu teamă că Waldmann îi va remarca prezenţa. Cu siguranţă că voise să vorbească cu un oraş dinafara litoralului, dar cine ştie din ce motive renunţase şi acum mergea grăbit spre hotelul „Iris".

„Numai de-ar fi reuşit Panaitescu", îşi spuse Bunicul, dar când ajunse în faţa intrării hotelului, îl văzu pe Panaitescu cu o batistă albă pe cap, pe care din când în când o umezea cu apă dintr-un bidon de plastic. Nu putea suporta căldura, şi pentru o clipă, Bunicul avu un sentiment de compasiune pentru şoferul care suferea fără doar şi poate cumplit. Cămaşa îi era toată năclăită de sudoare.

Waldmann întrebă ceva la recepţie şi faţa de care îi vorbise Panaitescu îi întinse o scrisoare pe care cel urmărit, în loc s-o

citească, o vârî grăbit într-un buzunar al hainei. Ieşi apoi în stradă şi cu acelaşi pas grăbit porni din nou spre centru. Bunicul îi făcu lui Panaitescu un semn şi acesta, înclinând din cap, preluă urmărirea. Bunicul se întoarse la sediul miliţiei. Alina era în stradă, stătea pe o bancă şi căpitanul Constantinescu îi povestea ceva hazliu, altfel fata n-ar fi râs cu atâta poftă.

La vederea Bunicului, căpitanul se ridică de pe bancă.

— Ceva nou, căpitane?

— Bunicule, Sotir s-a dus la sediul O.N.T. Dacă vrei, putem merge acum la morgă. Cred însă că domnişoara Alina...

— De ce, căpitane? Dacă vrea să îmbrăţişeze o asemenea meserie, este bine să se familiarizeze şi cu lucrurile mai puţin plăcute.

Se îndreptară spre Policlinica centrală.

— Graţiela Rapciuc n-are părinţi, începu căpitanul, cercetând un petic de hârtie scos din buzunar. A crescut la orfelinat în Constanţa, a făcut liceul la Şcoala nr. 12, apoi a urmat cursurile pentru cadrele din comerţul exterior. Numai referinţe bune despre ea.

— Când s-a făcut inventarul magazinului unde lucra? întrebă Alina, şi Bunicul aprobă cu capul. În semn că era întru totul de acord cu interesul fetei pentru acest amănunt.

— Înainte cu două zile de a muri.

— Trebuie oare să se deducă moartea ei ca urmare a acestei descoperiri de către organele de control?

— Aici e aici, Bunicule. Din discuţia pe care am avut-o cu inspectorul financiar reiese că el nu comunicase încă rezultatele inventarului.

— Înseamnă că Graţiela era convinsă că va fi prinsă şi... ce mai, e limpede, Bunicule.

— Nu te grăbi să tragi concluzii, draga mea! Numai în clipa când acest adevăr va ieşi la lumină, ca un rezultat firesc al tuturor faptelor, ne putem permite să emitem păreri cu valoare de adevăr. Până atunci trăim doar în lumea presupunerilor.

Alina îşi muşcă buza de jos, dar nu se putu abţine.

— Şi dacă eu am dreptate?

— Ar însemna atunci că între furtul bicicletei şi moartea Graţielei nu există nicio relaţie, ori deducţiile mele, încă şubrede, ce-i drept, îmi spun că o asemenea relaţie există.

Camera în care se afla cadavrul Graţielei Rapciuc era chiar în dreapta intrării, la subsol. Se auzea uruitul refrigeratorului şi Alina, când o văzu pe fată acoperită cu cearşaful alb, avu un moment de spaimă şi se agăţă de braţul maiorului. Infirmierul de serviciu dădu pânza albă la o parte şi atunci Alina zări chipul palid şi schimonosit al fetei. Avu senzaţia că de fapt Graţiela nu e moartă, ci doarme ascunzând în ea o suferinţă cumplită.

— Ce crezi, Bunicule? întrebă căpitanul.

Bunicul se uită la infirmier şi după ce acesta trecu în camera alăturată dădu din cap fără să spună nimic. Abia la ieşire îi răspunse căpitanului:

— Durerea şi spaima de pe chipul ei atestă clar că fata a fost aruncată în apă. Sinuciderile de acest fel, ca să nu mai vorbesc de accidente, lasă pe chipul celor intraţi în nefiinţă o linişte pe care moartea o subliniază. După cum ai văzut însă, fata are pe chip o spaimă ciudată.

— Bine, Bunicule, dar autopsia nu indică de loc că fata ar fi suferit vreo traumă aparte. Atâta doar că avea în sânge o cantitate mare de alcool.

— Constantinescule, cere, te rog, o expertiză specială asupra cauzelor decesului.

— Ar însemna să se supere medicul de aici.

— N-are decât să se supere. E dreptul nostru, dacă nu chiar obligaţia noastră, de a nu avea niciun fel de dubii asupra cauzei reale a decesului.

— Bine, Bunicule, am să vorbesc cu cei de la Constanţa.

— Părerea mea este, dacă ţii aşa de mult la medicul de aici, să trimiţi cadavrul acolo. În fond, neavând rude, ei, acum, îi este indiferent unde va fi înmormântată.

— Am înţeles, Bunicule! spuse căpitanul respectuos.

8

Când ieşi din subsolul Policlinicii, Bunicul era de nerecunoscut. Intrase pentru o clipă în camera infirmierului şi ieşise de acolo cu un pântec proeminent. Haina cenuşie îşi schimbase şi ea culoarea, iar pe faţă apăru un barbişon care dădea noului personaj o alură de comerciant de cafea înstărit, dintr-o altă epocă. Pălăria, ca şi haina, băteau într-un portocaliu închis, iar bastonul din mahon luase forma unei umbrele bună ca posesorul ei să se apere nu numai de o posibilă ploaie, dar şi de soarele ce ardea nemilos. Până şi mersul Bunicului se schimbase; era cu mult mai ferm, iar sub ochelarii cu ramă modernă „ochii lui blânzi cu zeci de cute în jurul lor, căpătară sclipiri noi.

Nu întâmplător se deghizase bătrânul maior. Avea anumite bănuieli şi prefera să iasă din nou pe stradă, fără să fie cunoscut.

Familia Tumanov, unde stătuse Graţiela Rapciuc, locuia pe o stradă la marginea ghiolului şi Bunicul nu avu nevoie de mai mult de zece minute să ajungă acolo. Casa cu două încăperi, cu multă verdeaţă şi flori în grădină îi lăsă Bunicului o impresie plăcută. Abia când intră însă în curte îşi dădu seama că în continuarea casei erau construite câteva barăci vopsite în culori ţipătoare, în faţa cărora, întinse pe o frânghie, se uscau sumedenie de rufe proaspăt spălate. Înţelese că barăcile erau închiriate şi ele pentru turişti, dar după vocile care se auzeau

dintr-o coşmelie de culoare galbenă nu se îndoi că proaspeţii chiriaşi erau de acelaşi neam cu el. În apropierea fântânii, pe trei stâlpi de lemn era aşezat un butoi din tablă, el constituind rezervorul unui duş sub care acum un copil, ajutat de maică-sa, se bălăcea de zor.

Altfel, în întreaga curte domnea o curăţenie desăvârşită, iar cele câteva mese aşezate sub un cireş erau şi ele ireproşabile.

Doamna Tumanov intra tocmai pe poartă însoţită de copiii care îi purtau coşurile cu zarzavat. Văzându-l pe Bunic învârtindu-se în mijlocul curţii strigă de la poartă:

— Pentru seria asta nu mai avem camere de închiriat.

— Mă iertaţi, doamnă, dar n-am venit pentru cameră, cu toate că trebuie să recunosc, dacă aş avea timp pentru odihnă, un asemenea loc mi-aş alege... Prefer gălăgia şi mulţimea, într-un cuvânt ador improvizaţia. Căci ea apropie pe om mai mult de natură decât o cameră rece de hotel.

— Iona, du coşurile în bucătărie! se adresă femeia unuia dintre copii şi ştergându-se pe obraz cu un capăt al baticului cu care era legată la cap se proţăpi în faţa Bunicului.

— Sunteţi amabilă, stimată doamnă, să-mi acordaţi din timpul dumneavoastră preţios câteva minute? Ştiu că sunteţi foarte ocupată. Cele şapte familii care locuiesc la dumneavoastră...

— Zece, îl întrerupse femeia.

— Mă iertaţi, înseamnă că două mi-au scăpat...

— Păi locuiesc şi în pivniţă doi tineri, iar în pod mai am doi chiriaşi, clienţi vechi, de pe vremea când pe la noi nu era atâta omenet. Dar cine sunteţi dumneavoastră? întrebă doamna Tumanov, şi-l pofti pe Bunic în casă.

Încăperea cu geamurile acoperite cu hârtie şi cu perdele de culoare mov era răcoroasă şi Bunicul o binecuvântă pe femeie în sinea lui pentru că nu-l lăsase în soarele dogoritor, mai ales că se

temea ca lipiciul de la barbă să nu se usuce prea repede şi să se trezească cu barbişonul căzut pe jos.

— Doamnă, a locuit până acum câteva zile la dumneavoastră o fată...

Doamna Tumanov se înroşi şi pe dată faţa zbârcită i se acoperi de sudoare.

— Sunteţi vreo rudă de-a ei?

— Da, doamnă...

— Trebuie că sunteţi de la Galaţi. Acolo avea pe cineva. Vai, cum s-a dus! recită aproape femeia cu accentul specific cu care vorbea.

— A locuit mult la dumneavoastră?

— Numai două luni... Aşa ne-am înţeles: până la sezon. Peste o săptămână trebuia să-mi elibereze camera... Aici a stat, în verandă... Ştiţi, în timpul iernii noi închiriem ieftin, vara... ce să facem, câştigăm şi noi un ban... Sunt singură, bărbatul mi-a murit... Trebuie să trăiesc.

— Doamnă, cred că nu trăiţi rău. Deşi îmi închipui că n-aveţi nicio clipă de odihnă.

— Cincizeci de lei baraca, o sută camera, un pol pivniţa, zece lei podul, o sută cincizeci camera de oaspeţi...

— Pe serie...

— Nu, domnule, pe noapte...

— Atunci înseamnă că o duceţi chiar foarte bine, doamnă.

— Nu mă plâng. Statul ne dă drepturi, eu plătesc impozit şi toţi suntem egali. Era o fată bună şi la locul ei. Plătea chiria la timp, era curată, nu veneau bărbaţi la ea... Un tânăr o conducea până la poartă... Atâta... În casă nu dădeam voie să intre bărbaţii... Pentru ea... că fetele sunt proaste. I-am spus că dacă intră un bărbat în casă, de pe scaun până la pat drumu-i mai

scurt decât de la poartă până la biserică, cu toate că biserica e foarte departe de aici.

— Înţeleg, ţineaţi la cinstea ei.

— Foarte mult şi era ascultătoare. Iarna lucra la Mangalia, nu-ş' ce făcea pe acolo... La mine numai astea două luni a stat... Poftiţi, astea sunt lucrurile ei! spuse femeia arătând o valiză din carton de culoare maron. Tot ce-a avut... M-am gândit că o să vină cineva după ele, şi uite c-aţi venit dumneavoastră.

Bunicul se uită la lucrurile din valiză, făcu un inventar sumar, dar până la urmă în afară de două scrisori nu găsi nimic deosebit. O scrisoare era de la Pamfil Adam, şi era expediată din Constanţa, iar cea de a doua nu avea pe dosul plicului numele expeditorului.

— Biata Graţiela...

— Era o fată bună... Mie îmi dădea să-i ţin banii... Seara nu se ducea nicăieri. Numai în ultima săptămână a lipsit de acasă două nopţi... Mi-a zis că a fost ţinută la serviciu, apoi n-a mai venit... Cred că a fost foarte obosită, a făcut baie, apa era rece şi... Nimeni nu ştie când îl hărăzeşte soarta să moară.

— Înţeleg că nu prea avea prieteni.

— Ba da, odată a fost şefa de magazin pe aici, doamna doctor Bodea, că se cunoşteau şi lucrau împreună... Mi-a adus votcă rusească, am băut şi eu, vai ce băutură! se minună femeia.

— Doamnă, am să mai trec p-aici... Am venit şi eu la odihnă... Poate când plec o să-i iau eu lucrurile...

— Chiar vă mulţumesc, domnule, că nici nu ştiu ce să fac cu ele...

Bunicul fu însoţit până la poartă şi femeia îi rupse în grabă câteva dalii din grădină. Bunicul fu impresionat de atenţia cu care îi onorase doamna Tumanov.

9

Ferma de porci la care lucra doctorul Bodea era la câţiva kilometri mai sus de staţiune şi Bunicul, dând dovadă de o energie cu totul aparte, refuză să ia autobuzul, cu toate că la ora aceea aglomeraţia nu era mare. Când ajunse în apropierea celor şaisprezece grajduri pentru porci, Bunicul o văzu pe Alina plimbându-se pe una din aleile înverzite ale crescătoriei şi de departe îi făcu un semn discret cu mâna.

— N-a ieşit, Bunicule! şopti ea în treacăt şi bătrânul îşi continuă drumul lăsând fata să se plimbe mai departe.

Paznicul îl conduse pe Bunic într-un grajd şi acesta rămase impresionat de instalaţiile moderne şi de curăţenia în care erau ţinuţi porcii. Fără să vrea, făcu anumite analogii, dar până la urmă, dintr-un simţ al pudorii, îşi refuză comparaţia şi luă aminte cu interes la boxele unde se aflau guiţătoarele gata să fete. Niciodată nu văzuse Bunicul asemenea porci. Câţiva îngrijitori spălau cu furtunurile cu apă călduţă şi săpun cele două maternităţi. Se opri şi rămase mut de admiraţie văzând o duzină de purcei cum sugeau de la o scroafă. Fiecare purceluş era legat la picior cu o fundă de altă culoare. Deasupra boxei o tăbliţă indica numele scroafei, anul naşterii şi numărul de purcei cărora le dăduse naştere.

Până să dea de cabinetul doctorului Bodea, Bunicul mai traversă câteva grajduri. Aceeaşi curăţenie de laborator şi acelaşi spirit practic, gospodăresc, în construcţii atestau că oamenii care lucrau aici îşi cunoşteau meseria cu temei.

Medicul era în sala de operaţie şi efectua o castrare, în cele mai igienice condiţii cu putinţă. La vederea Bunicului, Bodea se încruntă uşor, încercând să-şi aducă aminte unde îl mai văzuse pe bătrân, apoi luminându-se deodată la faţă îl salută. Operaţia era pe sfârşite. Vierul fusese anesteziat şi grohăind încet se lăsa lipsit de însemnele lui de bărbăţie, arborând o indiferenţă totală, constată Bunicul. Doctorul unse rana cu tinctură de iod, apoi, doi paznici, ajutaţi de un cărucior cu roţi de cauciuc, transportară animalul în rezerva creată anume pentru porcii aflaţi în convalescenţă.

— Văd că sunteţi uimit, tovarăşe, spuse Bodea şi Bunicul rămase plăcut surprins de zâmbetul medicului, cu totul altfel decât în seara când se cunoscuseră întâmplător în cameră la Constantinescu.

— Du-te, te rog, Florentine, şi adu puţină şampanie de soc, se adresă medicul veterinar unui tânăr înalt, cu părul lung la spate, plăcut la înfăţişare.

— Băiatul dumneavoastră? întrebă Bunicul, după ce tânărul plecă, şi doctorul înclină din cap. Vă seamănă foarte mult.

— În unele privinţe doar, spuse Bodea şi îşi scoase mănuşile de cauciuc pline de talc. N-am mai venit la miliţie, tovarăşe. Presupun că nu sunteţi din partea locului, deoarece nu-mi amintesc să vă fi văzut până acum prin staţiune. Sunteţi probabil în concediu sau într-o misiune specială...

— Da, domnule Bodea, sunt în concediu, înainte de pensionare. Şi cum căpitanul Constantinescu e foarte ocupat, iar

eu voind să-l ajut, mi-am oferit serviciile venind până aici. Am impresia că aţi renunţat la declaraţie, nu-i aşa?

Doctorul Bodea îşi scoase şorţul pătat în câteva locuri cu sânge, se spălă câteva minute la chiuvetă, apoi îşi tamponă palmele cu spirt medicinal.

— Era cât pe-aci să fac o greşeală. Până la urmă soţia a recunoscut că i-a dat băiatului din economiile noastre o mie de lei ca să-mi cumpere un ceas de ziua mea şi eu, nerecunoscător... Îmi cer scuze şi vă rog să i le transmiteţi de asemenea şi tovarăşului căpitan. Am intrat ca un necioplit în biroul lui, iar pe dumneavoastră v-am făcut să veniţi până aici... Adevărul este că a trebuit să asist la câteva naşteri, altfel veneam eu să anunţ gafa pe care era s-o fac...

— N-aveţi de ce să vă scuzaţi, domnule doctor, ca să fiu sincer sunt profund interesat de munca pe care o depuneţi aici. Sunt, cum v-am spus, în pragul pensionării şi probabil, liberat de treburile zilnice, am să-mi permit... Frumoşi porci aveţi! conchise Bunicul, uitându-se la boxele care străluceau de curăţenie.

Doctorul zâmbi, apoi faţa lui deveni dintr-o dată severă. Îi făcu semn Bunicului să-l urmeze şi după câteva zeci de metri parcurşi pe un coridor presărat cu piatră albă de carieră, Bodea deschise cu cheia o uşă, nu înainte de a cerceta ambele intrări ale grajdului.

Bunicul rămase stupefiat.

În faţa lor, într-o boxă, se afla un porc de dimensiuni neobişnuite. După o apreciere sumară socoti că animalul din faţa lui depăşeşte greutatea de patru sute de kilograme.

— Patru sute şaizeci de kilograme, tovarăşe! E un exemplar de experienţă, pe care nu-l arăt nimănui. Dacă nu v-aş fi deranjat şi dacă n-aş avea sentimentul vinovăţiei că v-am adus pe un asemenea soare până aici, nu vi-l arătam nici dumneavoastră.

Munca mea de o viaţă. Am făcut zeci şi zeci de încrucişări până am ajuns la acest exemplar, unic în felul lui. Mă aflu în faţa unei probleme dificile. Jumătate din el este grăsime, ori strădania mea este aceea ca grăsimea, la aceste proporţii uriaşe, să nu depăşească cincizeci de kilograme. Vă rog să nu spuneţi nimănui ce aţi văzut. Cu toate că, sunt convins, nimeni nu v-ar crede... chiar dacă aţi spune cuiva...

— Nemaipomenit exemplar!

— Din pricina lui poate, tovarăşe, mi-am neglijat alte obligaţii, dar trebuie să mă înţelegeţi, vreau să fiu ţării de folos.

— Şi cum se explică cantitatea atât de mare de grăsime? întrebă Bunicul ca să nu iasă din tema preferată a medicului.

— Tocmai aici e buba. N-am reuşit să fac încrucişări între exemplare cu un grad de rudenie îndepărtat, Acesta este exemplarul feminin cel mai reuşit pe care l-am putut obţine. Din păcate, exemplarul masculin face parte din aceeaşi familie şi progeniturile dau semne vădite de degenerare. Am avut un mascul dintr-o altă familie. Din nefericire, cu toate că anul trecut am vegheat în această boxă mai mult de două luni de zile, ziua şi noaptea, l-am pierdut, din prostia unui paznic. I-a pus în timpul iernii o cantitate prea mare de nisip. Instalaţia noastră termică s-a defectat şi porcul a adormit în nisip. Nisipul umed, din pricina urinei, a îngheţat şi întreg spatele porcului a fost prins în acest amestec tare ca betonul. Porcul s-a smucit; trebuie să recunoaşteţi că un asemenea exemplar are o forţă nemaipomenită. A reuşit să se ridice, dar în nisipul îngheţat i-a rămas toată partea dreaptă a corpului. Nu vă mint, am plâns. Îmi vedeam dusă de râpă munca mea de-o viaţă... Acum am început din nou... Dar voi avea nevoie de cel puţin cinci ani ca să mai ajung la un asemenea mascul...

— În orice caz, munca dumneavoastră vă aduce multe satisfacţii, spuse Bunicul sincer impresionat de tot ce văzuse.

— Satisfacţii şi insatisfacţii aici... Numai insatisfacţii acasă... Pentru asta am luat copilul aici, tovarăşe, să vadă. Poate nasc în el curiozitatea pentru această muncă... Am cincizeci de ani, m-am căsătorit târziu, tot din pricina cercetărilor, şi am impresia că voi plăti din greu pentru ele.

— Nu vă înţeleg, domnule doctor!

— Dragul meu tovarăş, trebuie cu mâhnire să recunosc că nu sunt înţeles nici aici, de către anumiţi oameni, şi nici acasă. Ştiţi de ce v-am arătat diamantul meu – cum îl numesc eu pe Gipsi – pentru că am simţit că vă interesează.

Intră tânărul cu şampania de soc şi Bunicul gustă temător, apoi bău cu plăcere.

— O invenţie de-a mea... Ajută digestia şi favorizează secreţia pancreasului, unul din cele mai importante organe ale omului.

— Tinere, dacă nu mă înşel, în timp ce intram, aici o fată foarte nostimă întreba la poartă de dumneata, spuse Bunicul, şi se întoarse iar spre medic.

Tânărul îl privi întrebător pe taică-său, apoi la un semn al acestuia alergă spre ieşire.

— Vezi, dumneata, tovarăşe, pe stradă, să zicem, câte un individ de două sute de kilograme. Spunem despre el că-i obez... Uite, eu vreau în domeniul meu să reiau invers ciclul genezei... Cu milioane de ani în urmă animalele aveau dimensiuni impresionante. De ce? Exista o plantă care avea asupra pancreasului o acţiune aparte. S-a schimbat clima, condiţiile de viaţă, a apărut arcul şi săgeata şi animalul a trebuit şi capete dimensiunile propice supravieţuirii... Ori eu vreau să renasc în laborator acele condiţii şi să găsesc acel nutreţ care să facă posibilă o specie de animale care să ajungă la dimensiuni uriaşe.

Bunicul se uită în ochii medicului şi privirile acestuia îl făcură să transpire uşor. Pupilele lui Bodea se măriseră neobişnuit şi o clipă Bunicul avu impresia că ochii aceia vor ieşi din orbite.

— Dar propriul meu copil nu mă înţelege. Aş vrea să-mi continue cercetările, să se dovedească util societăţii. Ce folos... Adevărul este că propriile noastre progenituri moştenesc foarte puţin de la noi, aş zice că uneori nu moştenesc nimic. Avem doar falsa iluzie că sunt copiii noştri, de fapt prin amestecul de cromozomi... dar ce tot zic... Va ieşi din el un neisprăvit.

— Cred că exageraţi, domnule doctor, exageraţi!

— Vă înşelaţi, nu exagerez de loc, am un ochi format, şi rar s-a întâmplat ca ochiul meu să dea greş... Dacă îţi plac aşa de mult porcii nu vrei după pensionare să... întrebă deodată Bodea, şi privirile lui căpătară o nouă strălucire, plină de speranţă. Am nevoie de oameni cu dragoste faţă de aceste animale.

— Îmi pare rău că trebuie să vă refuz, domnule doctor.

— În orice caz, vă mulţumesc că aţi avut răbdare să mă ascultaţi... Pentru mine şi asta înseamnă o victorie...

La ieşire, Bunicul fu oprit de portar care se apropie misterios de urechea lui şi-l întrebă:

— Nu v-a povestit nimic despre porcii cu opt picioare? visează să aibă porci cu opt pulpe.

Bunicul se încruntă.

— Aseară, când am trecut pe lângă un magazin anume, şi eu am visat acelaşi lucru, spuse Bunicul şi plecă, lăsându-l pe paznic aiurit. Când la un moment dat privi înapoi, îl văzu de departe cum îşi făcea cruce.

La intrarea pe şosea, Bunicul o întâlni pe Alina.

— Cum a mers? întrebă el, bucurându-se că Alina era veselă şi mai ales că pielea fină de pe chipul ei începuse să se bronzeze.

— I-am spus, Bunicule, să nu meargă nimeni la întâlnirea de la kilometrul douăzeci şi unu. A făcut ochii mari, s-a încruntat m-a întrebat cine sunt şi despre ce kilometru e vorba, dar când am pronunţat cuvântul Salvamar şi-a lăsat halatul la poartă şi a zbughit-o peste arătură spre oraş.

— E aşa cum credeam, Alina, o ceată de iresponsabili, incapabili să-şi ia cele mai elementare precauţii.

— Dar la dumneata cum a mers, Bunicule?

— Draga mea, mă bate serios gândul să mă apuc de creşterea porcilor. Ce-ai zice de un porc cu şaisprezece picioare. Adică şaisprezece pulpe dintr-o dată?

— Bunicule, dumneata ai făcut insolaţie! spuse fata şi îşi duse palma la fruntea bătrânului.

10

Bunicul şi Alina se întoarseră acasă exact cu un sfert de oră înainte de a servi masa la cantină. Bătrânul se îndreptă spre locul unde-şi lăsase câinele. Patrupedul nu se clintise. Atât doar că din pricina rotirii soarelui fusese obligat să se învârtă şi el în jurul bradului şi lesa răsucită după trunchi aproape că ajunsese să-l sufoce. Cu toate astea, câinele dădu din coadă bucuros când îşi văzu stăpânul şi îi linse mâna când acesta scoase din buzunar o bucată de zahăr.

Alina se duse înainte să ocupe o masă, iar Bunicul se plimbă câteva minute prin parcul din apropiere, fiind atent să nu fie surprins de vreun paznic. Dintr-o pudoare lesne de înţeles, Alsacianul nu voi să se uşureze în văzul stăpânului, aşa că odată eliberat se duse într-un tufiş şi zăbovi vreme îndelungată. Apăru după un timp mai vesel şi se gudură pe lângă bătrân, încercând să-l prindă cu dinţii de haină. Bunicul crezu că la mijloc e un simplu capriciu al câinelui, dar când îşi dădu seama că acesta insistă, Bunicul îl urmă docil. Când ajunseră printre arbuşti, câinele o luă la goană lătrând, lucru pe care nu-l mai făcuse de câţiva ani. În clipa aceea, din dosul unui trunchi văzu cum un tânăr cu barbă o ia la sănătoasa, sărind în graba lui peste un gard. Bunicul se opri. Era inutil să-l urmărească.

Tânărul trecuse în grădina Teatrului de vară, iar de acolo, prin dosul scenei, sărise în stradă şi se pierduse în mulţime.

— S-ar putea, dragă prietene, ca mirosul tău să te fi înşelat şi să mă fi deranjat de pomană, se adresă Bunicul câinelui, dar după câteva clipe de meditaţie îşi mărturisi că în niciun caz, câinele nu i-ar fi atras luarea-aminte dacă fugarul nu l-ar fi pândit pe el. Ştia foarte bine că animalele din categoria cărora făcea parte şi odrasla lui aveau „o gândire a lor", cum îi plăcea maiorului să spună, ghicind de la distanţă un prieten sau un duşman. Ar fi putut pune pariu cu oricine că Alsacianul nu s-ar fi deranjat şi nici n-ar fi dat semne de nelinişte dacă n-ar fi fost sigur că în creierul celui ascuns se zămisleau planuri ostile stăpânului său. Această capacitate, Bunicul o punea pe seama unui sistem de ultrasunete pe care câinele era în stare să le perceapă şi care-i dădeau posibilitatea să simtă ceea ce omul, cu toată puterea lui de a raţiona, nu era capabil să facă. Citise el undeva că în Japonia se studiase o plantă în stare să descopere de la distanţă apreciabilă omul care se îndrepta spre ea cu intenţii agresive. În acest caz, emana un miros special, ameţitor, care îl obliga pe răufăcător sau să se retragă, sau să o ocolească. De ce atunci un câine, înzestrat de natură cu un creier destul de dezvoltat, să n-aibă posibilitatea de a se orienta în privinţa caracterului oamenilor, a intenţiilor lor? Intim, avea ferma convingere, în ciuda tuturor tratatelor de medicină veterinară, că animalele aveau o gândire rudimentară, dublată de anumite simţuri ce completau labirintul sărac al creierului, care le ajutau să fie mai abile în lupta pentru supravieţuire. Cunoştea bine animalele, se ocupase de ele de mic, le studiase şi, pe măsură ce cunoştea oamenii tot mai bine, avea tot mai mare stimă pentru propriul său câine, incapabil să trădeze şi să mintă.

Se gândise chiar să scrie un studiu despre aceste observaţii ale lui, dar anii trecuseră, timpul alerga fără zăbavă şi el nu-şi găsise niciodată vreme pentru aşa ceva. Poate, acum, după ce va ieşi la pensie, conchise bătrânul nu fără tristeţe.

Bunicul se întoarse şi porni spre cantină. În dreptul tufişului unde stătuse ascuns tânărul, maiorul descoperi un cuţit de o construcţie cu totul specială: de la plăsele spre vârf tăişul avea formă de flacără şi ambele muchii ale sale erau ascuţite ca briciul.

— Interesant, interesant! îşi spuse Bunicul şi pentru o clipă se gândi că Alina era în pericol şi că trebuia să fie cu ochii în patru.

Duse câinele la maşină şi se îndreptă spre cantină, fără să vadă că două din cauciucurile Buickului erau pe geantă.

Aşteptară mai bine de o oră să fie serviţi. Cu toate zâmbetele pe care Bunicul le trimise în dreapta şi-n stânga ospătarilor de serviciu, niciunul nu se grăbi să vină la el. Din pricina nervilor, Alina începu să bată uşor cu piciorul în pardoseala de marmură, făcând în acelaşi timp câteva observaţii de loc măgulitoare la adresa celor ce serveau acolo. Numai când, exasperat, Bunicul îndrăzni să ceară condica de sugestii şi reclamaţii, Valeriu Pomişor apăru în persoană, şi făcând semn unui ospătar îl trimise la masa cu pricina.

Li se aduseră câteva resturi de care Alina, mai mofturoasă, nici nu voi să se atingă, în timp ce Bunicul, flămând, mâncă cu poftă aproape fără să vadă ce e în farfurie.

— Bunicule, să ştii că din pricina lui Panaitescu îşi bat ăştia joc de noi.

Bătrânul lăsă furculiţa în farfurie şi după ce se gândi un timp, zâmbi, considerând că observaţia Alinei era plină de adevăr.

— Ai dreptate, draga mea, zise el, şi fu de-a dreptul fericit când îl văzu pe şofer intrând în sala de mese.

Doi ospătari se şi repeziră la el şi Panaitescu, fără să-şi scoată ochelarii de soare, se aşeză la o masă lângă uşă privind superior la cei doi oameni înclinaţi respectuos, de parcă în faţa lor s-ar fi aflat directorul Trustului în persoană.

Bunicul îi făcu şoferului un semn discret cu ochiul şi şoferul, trecându-şi pasiv privirile prin sală, înregistră clipirea din pleoape şi zise în sinea lui a „O.K., babacule!"

— Alina, cuţitul ăsta ţi-l las ca amintire, zise Bunicul, dându-i lama găsită în parc. Nu ştiu dacă eram eu cel vizat sau dacă te urmărea pe tine. Clar este un lucru: nu-ţi mai dau voie să întârzii seara, iar ziua să fii cu ochii în patru. Am impresia că am fost filaţi şi că tinerelul lui Bodea şi cu prietenii lui au vrut să ştie cine anume îi cunoaşte şi mai ales ar fi dorit să afle de ce le-ai comunicat să nu se prezinte la noapte pentru recompensă.

— Mie nu mi-e frică de zece tipi ca băiatul lui Bodea, Bunicule.

— Draga mea, oamenii nu întotdeauna preferă lupta dreaptă, bărbătească.

— Vrei să mă sperii. Bunicule?

— Nu, draga mea, vreau doar să-ţi atrag atenţia să fii cu ochii în patru.

— Am să te ascult. Bunicule!

Trecură pe lângă Panaitescu. Acesta avea în farfurie o friptură bine rumenită, care, nu era nici un dubiu, avea greutatea ce trebuia s-o aibă în mod legal o friptură.

Intrară în hotel.

Paturile erau nefăcute: nu se făcuse curăţenie, iar când Bunicul voi să se spele pe dinţi rămase cu pasta în gură; nu curgea apa.

Bunicul se şterse cu prosopul şi tocmai voia să-i aducă la cunoştinţă Alinei părerea lui în privinţa dezordinii şi lipsei de apă, consecinţe ale amestecului lor în problema furtului de carne, când uşa se deschise şi un băiat le aduse politicos la cunoştinţă

că, din dispoziţia centrului, trebuiau să se mute la alt hotel, deoarece camera le fusese repartizată din greşeală.

— Şi cine, mă rog, de la centru a dat această dispoziţie? întrebă Bunicul aproape amuzat de şicanele la care erau supuşi.

— Tovarăşul director adjunct Pomişor, răspunse băiatul, făcând o uşoară reverenţă.

Tânărul nu reuşi să termine ce avea de spus, deoarece Panaitescu, care ascultase totul de pe coridor, îl dădu pe tânăr la o parte fără prea multă delicateţe, după care, scoţându-şi ochelarii, ca vorbele lui să aibă şi mai multă autoritate, se uită în ochii tânărului până ce acesta făcu un pas înapoi şi abia atunci strigă aproape revoltat:

— Să-i spui Pomişorului dumitale că dacă mai umblă cu de-alde astea îl fac arac de fasole.

Apoi trânti uşa cu atâta putere, încât Alsacianul care moţăia în maşină îşi ciuli urechile ştiind că gestul acesta brutal nu putea fi decât al şoferului.

— Maestre, să nu te superi că nu m-am aşezat la masa voastră, dar motive de precauţie m-au determinat, începu el mai calm, utilizând felul melodios de a vorbi al Bunicului, lucru care se întâmpla ori de câte ori avea câte ceva grav de comunicat.

— la loc, dragă colega, şi povesteşte, cu toate că înainte de a trece la relatările pe care le bănuiesc deosebit de importante mi-aş permite să-ţi sugerez ca pe viitor să te porţi mai delicat cu aceste uşi, după cum vezi construite dintr-un material fragil şi cu o fineţe de-a dreptul remarcabilă. În ceea ce priveşte şicanele la care suntem supuşi, ele n-ar fi existat dacă nu te-ai fi amestecat în treburile gestionarului, punându-l, aşa cum am văzut cu toţii, într-o situaţie destul de dificilă.

— Maestre, cu uşa mai treacă meargă, dar ca să spui atâtea cuvinte numai ca să nu-i zici pe nume hoţie, asta e prea de tot. Ce

dracu. Doar nu mi-o fi frică în propria mea ţară sa spun sincer ce cred? Nu-i aşa, Alina?

Alina strângea lucrurile din cameră încercând, conform obiceiului de acasă, să facă ordine.

— Eu cred, Bunicule, că nea Panaitescu are dreptate. Prea eşti îngăduitor cu toate lichelele.

— Bine, draga mea, dar uite că din pricina acestor lichele suferim.

— Bunicule, dacă nu fac ei curăţenie, fac eu. Numai că, nea Panaitescule, vreau să-ţi amintesc că murăturile nu le-ai adus numai pentru dumneata, Am încercat să deschid dulapul şi n-am reuşit.

— Domnişoară Alina, din principiu, iau totdeauna cheile cu mine... N-am încredere nici în tata, Dumnezeu să-l ierte, că nici nu ştia că în această ţară există o mare, şi zău că mare lucru n-a pierdut.

Panaitescu îşi turnă un pahar cu apă, se aşează pe fotoliul de lângă măsuţă şi după ce îşi trosni zdravăn degetele, mai-mai să-şi rupă falangă cu falangă, se apucă să povestească:

— Maestre, e de oaie, ascultă ce-ţi spun! Am mai rezolvat eu la viaţa mea şi alte sarcini, dar niciuna nu mi s-a părut atât de complicată ca cea de azi. Să urmăreşti un om în furnicarul acesta, zău că e foarte greu, şi dacă vom ajunge cumva la liman, n-ar strica să-i aminteşti personal căpitanului meritele mele deosebite... Eu din modestie nu mi-aş permite...

— Crezi că Waldmann şi-a dat seama că-l urmăreşti? îl chestionă Alina pe şofer.

Acesta râse superior, amestec de ironie şi satisfacţie adresate fetei. Se întoarse către Bunic şi continuă să relateze:

— Cum ştii, maestre, după ce mi l-ai plasat mie pe tip, că naiba ştie cum îl cheamă, m-am luat după el. La un chioşc de

răcoritoare s-a oprit, a scos scrisoarea din buzunar şi a citit-o. Am văzut pe faţa lui că e foarte mulţumit. Cu toate că-şi plătise paharul cu limonadă, n-a mai stat să-l bea şi într-o goană nebună s-a îndreptat spre magazinul *Consignaţia*. Nici n-a apucat să intre, că un tip l-a şi prins de cot şi l-a întrebat ce vrea să cumpere sau să vândă şi când tipul a scos din geanta aia a lui de voiaj un magnetofon, am căscat ochii de mirare. Era un magnetofon şi nu un radio, maestre, aşa cum eu n-am mai văzut, numai butoane şi butoane şi în loc de benzi avea nişte casete mici, dar habar n-ai ce muzică ieşea din ele...

— Magnetofon *Gründig* sau *Philips,* spuse Alina care nu împărtăşea entuziasmul lui Panaitescu, mai ales că văzuse şi ea asemenea magnetofoane.

— Dragă domnişoară Alina, în orice caz era ceva special, altfel tipul n-ar fi dat pe loc trei miare, în văzul vânzătorului de la magazin, care se uita plictisit din dosul vitrinei cum se încheiau afacerile afară, că el înăuntru nu prea avea ce face. Omul meu a băgat banii în buzunar fără să-i numere şi pe aici ţi-e drumul. Alerga aproape. În preajma unui bloc unde se aflau câţiva copii cu bicicletele s-a oprit, s-a uitat la ei, apoi a intrat în vorbă cu unul. Aş minţi dacă aş spune că ştiu ce-au vorbit. Eu sunt cinstit, maestre, şi n-am obiceiul să inventez sau să exagerez, aşa cum fac alţii ca să-şi dea importanţă. N-am auzit şi pace, că după aceea omul meu a coborât în subsolul clădirii, s-a uitat în dreapta şi-n stânga şi când şi-a dat seama că nu-l urmăreşte nimeni s-a făcut nevăzut în străfundul acela de beton. Maestre, eu cred că blocul acela a fost construit pe o cazemată veche, altfel nu ştiu de ce dracu zidurile subsolului ar fi aşa de groase şi cu atâta metal în ele. Mi-am zis: „Panaitescule, acu-i acu'. Acu-i băgarea degetului, ştii matale, maestre, unde". Am intrat tiptil în subsol, cu paşi şovăielnici. O hrubă neagră, cât o casă, s-a deschis în faţa ochilor

mei. Dar oricât am căutat în ea, n-am găsit pe nimeni. Cred că erau câteva pivniţe acolo sau aşa ceva, dar cum boxele n-aveau uşi, nu-mi dau seama unde s-ar fi putut ascunde.

— Şi l-ai pierdut? întrebă Alina, lovindu-şi palmele cu ciudă că povestirea şoferului trebuia să se încheie.

— L-am pierdut, domnişoară, sau el s-a pierdut, asta nu mai ştiu.

— Interesant, interesant! spuse Bunicul.

— Maestre, e al dracului de interesant. La un moment dat m-a cuprins frica. Nu vedeam nimic. Am aprins un chibrit, dar chibritul s-a stins repede, de parcă cineva ar fi suflat în el şi atunci mi-am zis:

„Panaitescule, viaţa-i frumoasă, cu un bandit în plus sau în minus ţara asta n-are să moară, În schimb dacă mori tu...” Aşa că am hotărât că între bandit şi mine, eu sunt cel mai important şi am ieşit afară. Am înconjurat blocul, dar nici copiii nu mai erau acolo, nici altcineva. Am venit pe jos ca să mai fac puţină mişcare, cum aveam obiceiul să fac la munte, dar aici la mare nici mişcarea nu-i ca la munte, să ştii, maestre, aşa că până la urmă am luat un autobuz şi iată-mă teafăr în faţa dumitale.

— Cred că e imposibil să nu fi existat o altă ieşire, spuse Bunicul.

— O fi existând, n-o fi existând, adevărul este că eu n-am văzut-o.

— Cred că dacă ai fi aşteptat afară, într-un anumit loc, de unde să nu fi fost văzut, dar în schimb să fi putut vedea totul, l-ai fi observat pe Waldmann ieşind. Doar n-a putut intra în pământ.

De afară, se auzi un fluierat şi Bunicul, receptiv la asemenea triluri, se ridică şi se îndreptă cu discreţie spre fereastră.

Jos, aproape de intrarea hotelului, se afla un tânăr. Fluiera de zor în timp ce îşi făcea de lucru cu un nasture de la cămaşă.

— Alina, cred că e pentru tine, zise Bunicul.

Alina se ridică, se apropie cu grijă de perdea, se înroşi uşor la obraz, apoi se întoarse şi se aşează la locul ei.

— Nu-i pentru mine, Bunicule. Cine m-ar fluiera pe mine?

— Draga mea, asta n-am de unde să ştiu.

Panaitescu, în vervă, văzând că fluieratul continuă, ieşi pe balcon şi fără menajamente întrebă:

— Pe cine fluieri, bă, nu vezi că aici locuiesc oameni şi că la ora asta sforăie?

— Vă rog să mă iertaţi, dar o caut pe Alina Alexiu. Eu sunt Dorin, mai spuse băiatul, arătându-şi ochii mari şi negri umbriţi de sprâncenele frumos arcuite, care lui Panaitescu – el avea nişte sprâncene ca fuioarele – îi făcură o impresie destul de neplăcută.

Panaitescu se întoarse spre Alina, dar ea îi făcu şoferului un semn disperat, din care acesta înţelese exact ce trebuia.

— Zice că nu-i acasă, băiete, aşa că, valea...

— Vai, nea Panaitescule! spuse fata supărată şi la privirile pline de reproş ale Bunicului ieşi din cameră.

11

Alina nu se întoarse nici după o oră, nici după două şi Bunicul, uitându-se la ceas, începu să intre la bănuieli. La ora şase trebuiau să meargă acasă la Constantinescu; erau invitaţi la masă. Panaitescu, ca să capete forţă şi să fie în stare să facă faţă unui festin gratuit, se culcase şi acum dormea cu mâinile sub cap. Visa cine ştie ce, neîndoios un subiect legat de criminali, altfel n-ar fi gemut uşor în somn, din când în când. Mai mult ca sigur că se vedea prins de bandiţi şi dus spre un loc de execuţie ascuns. Acestea erau visele lui preferate, şi cu toate că se scula înspăimântat de moarte şi transpirat din cap până în picioare, de fiecare dată când se culca se ruga tatălui ceresc ca somnul să-l ducă din nou în lumea aceea palpitantă, de care nu totdeauna avea parte pe pământ. Bunicul ieşi din cameră încet, închise uşa în urma lui şi tocmai în hol se întâlni cu băiatul care o fluierase pe Alina sub fereastră. După ochiul drept învineţit şi după pantalonii murdăriţi, Bunicul îşi dădu seama că se întâmplase ceva deosebit.

— Numai eu sunt de vină, n-am fost în stare s-o apăr, zise el şi ochii mari şi adumbriţi erau gata să se umple de lacrimi.

— Ce s-a întâmplat? întrebă Bunicul şi luându-l pe tânăr de braţ. Se întoarse cu el în cameră. Trecură în camera Alinei, dar tocmai în clipa aceea Panaitescu scoase un ţipăt şi sări în pat de

parcă s-ar fi aflat pe o sobă încinsă. Privi în dreptul inimii, văzu că maioul nu e pătat de sânge şi respiră uşurat şi fericit.

— A dispărut Alina, Panaitescule! zise Bunicul şi şoferul, abia scăpat de groaza propriilor sale năluciri, intră de-a dreptul în panică.

— Dar ce s-a întâmplat, maestre, cum a dispărut? se interesă el, şi ca să-şi potolească setea grozavă, se duse la dulap, îl deschise cu cheia şi scoase de acolo o pătlăgică murată.

Gestul i se păru Bunicului cu totul deplasat prin banalitatea lui, într-o situaţie când Alina se afla poate într-un mare pericol. Trecu totuşi cu vederea purtarea şoferului – ăsta era el – şi după ce Panaitescu se aşează pe o margine de pat, ştergându-se la gură, Bunicul începu acel sumar interogatoriu care avea să-l pună pe gânduri:

— Spune, tinere, ce s-a întâmplat?

— Ieri v-am urmărit. Eraţi cu Alina, aşa că am aflat unde locuieşte, cu toate că... da, la Bucureşti ea mi-a spus... Acolo ne-am înţeles să ne întâlnim, se bâlbâi tânărul, a cărui purtare, de loc bărbătească, începu să-l enerveze pe bătrânul maior, cu tot calmul său proverbial.

— M-am bucurat că vin la mare... Eu o... Noi suntem prieteni de şcoală, eu sunt în clasa a unsprezecea...

— Intră, domnule, în subiect, n-o mai suci atât! interveni nerăbdător Panaitescu. Ce te câcâi atât... Unde-i Alina?

Bunicul nu-l apostrofă pe şofer pentru intervenţia brutală; de data asta era de acord cu el, cu toate că tânărul aproape îngheţă de spaimă la strigătul şoferului.

— Cum v-am zis, ne-am înţeles de la Bucureşti să ne întâlnim aici. Alina mi-a dat adresa ei de aici; eu m-am instalat la corturi. Deşi aveam întâlnire ieri, n-a venit. Azi am fluierat-o. Acesta e semnalul nostru când nu mai putem unul fără altul.

Panaitescu se uită înnebunit la Bunic, dar acesta îi făcu un semn discret să aibă răbdare.

— Când a ieşit din hotel mi-am permis s-o cert că m-a făcut aseară s-o aştept şi că astăzi s-a ferit să vină să mă vadă. I-am propus să mergem la o cofetărie, dar Alina a refuzat şi mi-a zis că preferă să mergem la corturi, să vadă cum locuiesc. Ne-am dus.

— Unde vin corturile astea, de care vorbeşti, tinere? se interesă Bunicul.

— Spre Eforie sud, aproape de malul mării, există acolo o pădurice. Am dus-o în cortul meu. Locuiesc cu un prieten venit şi el odată cu mine din Bucureşti, dar el nu era acolo, se dusese să facă baie. Nu vrea să piardă nicio rază de soare şi niciun strop de apă, cum îi place lui să spună.

— Şi cineva a luat-o de lângă tine, nepricopsitule! interveni Panaitescu. Halal bărbat.

— Nu, n-a luat-o nimeni. Alina mi-a făcut curat în cort, mi-a spălat vasele, într-un cuvânt ea care e maniacă în ce priveşte curăţenia, mi-a făcut ordine şi mie.

— Pe urmă? se interesă Bunicul cu calm, şi când tânărul privi faţa bătrânului, calmul lui încurajator îi dădu viaţă parcă.

— Am plecat să ne plimbăm prin pădurice. La un moment dat am auzit în urma noastră paşi, apoi ne-am văzut înconjuraţi de câţiva tineri. Unul avea barbă şi purta plete lungi şi vorbeau toţi într-o limbă din care n-am înţeles nimic. Cel cu barbă s-a îndreptat spre noi şi foarte familiar i-a pus Alinei mâna pe umăr. Fireşte, eu m-am revoltat şi l-am rugat să nu-şi permită familiarităţi cu o fată pe care n-o cunoaşte şi în plus în prezenţa mea. Mi-a tras una, de am văzut stele verzi. Când m-am ridicat de jos, Alina râdea şi aproape se bucura că am fost trântit. N-am putut să rabd şi m-am luat la harţă cu bărbosul.

— Sută la sută au intervenit şi ceilalţi, nu-i aşa? întrebă Panaitescu.

Tânărul tăcu un timp.

— Nu n-a sărit nimeni. Toţi ceilalţi stăteau de o parte. Trebuie să recunosc că nu sunt un sportiv. Eu sunt la umană, îmi place literatura, n-am acordat niciodată prea mare importanţă sportului şi acum îmi pare rău de-mi vine să mor. Aş fi dat toate lecturile mele din clasici numai să am în pumn o forţă dublă. După alt pumn n-am mai putut să mă ridic de jos şi Alina râzând, sau numai mi s-a părut că râde, a plecat cu grupul acela de tineri prin pădure. Când m-am ridicat, am fugit în urma lor, dar în pădure nu mai era nimeni.

— Interesant, interesant! constată Bunicul, dar cu toate că voia să pară calm, glasul tremurat îl dădu de gol.

— Şi Alina n-a sărit să te ajute? se interesă Panaitescu.

— Nu, şi chiar dacă ar fi încercat, ce putea să facă o fată acolo unde un băiat n-a putut face nimic?

Panaitescu se uită la Bunic, iar acesta, copleşit încă de emoţie, începu să se plimbe prin cameră. Se uita la fiecare lucruşor al Alinei şi dintr-o dată îşi dădu seama că pentru toate nenorocirile ce aveau să urmeze, de vină era el. Desigur, n-avea cum să prevadă că Alina va dispare în plină zi, dar uite că dispăruse, prezenţa singulară a băiatului cotonogit era o certitudine, şi Bunicul îşi făcu aspre reproşuri că nu putuse să-şi înfrângă tentaţia nici aici, la odihnă, de a nu sta calm şi de a lăsa problemele infracţionale pe seama altora.

— Maestre, nu mai înţeleg nimic, Alina ne-a dovedit doar că ştie să se apere, atunci...

— Dragă colega, cred că am făcut o mare greşeală că din slăbiciune, numai din slăbiciune, am acceptat să se amestece şi ea

în treburi de care în mod normal ar fi trebuit să ne ocupăm numai noi.

— Dacă află căpitanul Alexiu, suntem în pom, zise trist Panaitescu. Nu înţeleg de ce n-a schiţat nici un gest de apărare, dom'le, uite asta mă înnebuneşte... A procedat ca şi cum situaţia i-ar fi convenit de minune... Ascultă, mă mucosule, dacă nu eşti în stare să aperi o fată, de ce o iei cu tine la plimbare?

— Pentru asta mă şi simt vinovat, spuse tânărul şi îşi şterse ochii cu dosul mâinii.

— Ce putea să facă? După mine a făcut tot ceea ce cavalereşte era posibil, interveni Bunicul, luând apărarea tânărului. Ce bătaie am să-i trag, numai să dau de ea... Tinere, du-te şi vezi-ţi de treabă şi, mai ales, comportă-te ca şi cum nimic nu s-ar fi întâmplat. Nu-i povesti nimic nici colegului tău de cort. Te voi ţine la curent cu rezultatul cercetărilor în privinţa găsirii Alinei...

— Şi să nu uiţi că un bărbat trebuie să aibă nu numai cap, ci şi muşchi, zise Panaitescu, şi ca să demonstreze tânărului la ce anume muşchi se referea, îşi încordă braţul, făcând să zvâcnească în sus încrengătura tare ca piatra, de mărimea unui pepene mijlociu, a muşchilor de la braţ.

— Vă rog să mă iertaţi măcar dumneavoastră, ştiu că pe ea am pierdut-o definitiv... Chiar dacă se va întoarce se va uita la mine cu dispreţul pe care de altfel îl merit, mai spuse tânărul şi se îndreptă spre uşă.

— Şi nu mai boci, doar eşti bărbat, îl încurajă Panaitescu.

— Din păcate n-am reuşit s-o dovedesc... Sper că nu vă supăraţi dacă din când în când voi veni sub fereastră să fluier... Aş fi cel mai fericit om de pe lume dacă aş vedea-o apărând la geam... Numai de nu i s-ar întâmpla...

— Fii liniştit, tinere, zise Bunicul, dar cu toate că voia să-l liniştească pe el, în sinea lui se simţea mai neliniştit ca niciodată.

— Ce facem, maestre? întrebă Panaitescu, uitându-se cu priviri ucigătoare la bătrân. Dumitale ţi-au trebuit mare, câine, soare, copii, cu toate că, trebuie să recunosc, toată această afacere începe să devină din ce în ce mai palpitantă.

— Critica ta, dragă colega, este justă, chiar foarte justă, şi n-am să-mi iert niciodată uşurinţa cu care am lucrat.

— Acum lasă regretele, maestre, dă-o dracului de treabă, hai mai bine să întreprindem ceva. Vreau să-ţi spun însă că deşi suntem în situaţia în care suntem, n-am în mine pic de îngrijorare. Mie îmi spune cineva, detectivul ăla din mine, că Alina s-a lăsat voit luată de golanii ăia. Avea ea planul ei...

— Dragă Panaitescule, orice ar fi avut în cap, să nu uităm că ea este un copil, şi încă unul foarte necugetat, capabil de mult curaj, dar şi de multă nesocotinţă.

— Eu zic să-i dăm un telefon lui Alexiu şi să-l chemăm aici.

— Adineauri erai mai calm şi mai raţional, dragul meu! Înainte de toate trebuie să-l punem la curent pe Constantinescu.

Panaitescu se uită la ceas, se întristă pe dată şi spuse cu jumătate de gură:

— S-a dus masa... Că dacă plecam la munte, mă şi odihneam şi nici nu se întâmplau atâtea necazuri.

Îl găsiră pe Constantinescu în apartamentul lui, aflat în apropierea miliţiei. Masa era aranjată ca de o gospodina pricepută, iar între farfurii trona o sticlă de vin rubiniu.

— Dar unde e Alina, Bunicule? Nu-l văd nici pe Alsacian. Am pregătit ceva special pentru el...

— Alina a dispărut, dragul meu!

Pe faţa lui Constantinescu apărură broboane mari de sudoare. Sergentul major Creţu, care tocmai intra pe uşă, la aflarea ştirii se uită întrebător la căpitan.

— Căpitane, aşa cum de altfel este convins şi Panaitescu, am certitudinea că Alina deliberat a făcut ce-a făcut; desigur, asta nu înseamnă că pericolul este mai mic. Mai mult ca sigur că-i vorba de tinerii care ne interesează în mod deosebit şi pe noi. Raţionamentul ei a fost simplu şi nu e greu de dedus. Avea două posibilităţi: să vină şi să mă anunţe pentru a-şi cere voie să-şi pună planul în aplicare, sau să acţioneze. Aşa cum o ştiu, voluntară şi curajoasă, a preferat să acţioneze zicându-şi în sinea ei că Dorin are să vină să ne anunţe, iar noi, cu ajutorul Alsacianului, vom reuşi ulterior să-i dăm de urmă. Asta a avut în cap, sunt sigur. Şi-a dat seama că nu ne poate anunţa personal şi a preferat să ne pună pe noi pe jar. Desigur, în felul ei a procedat bine, dar să nu uităm că lipsită de experienţă...

— Meştere, acu' mata de ce vorbeşti aşa? Păi după mine domnişoara Alina e o fată dintr-o bucată. Cu toate că dacă i se va întâmpla ceva pe matale cade magaoaia, maestre, mai spuse Panaitescu, şi se opri la timp sub privirile pline de admonestare ale căpitanului care nu putea suporta un asemenea limbaj la adresa Bunicului.

— Nu i se poate întâmpla nimic grav, dragă colega, dacă vom acţiona la timp şi eficace şi dacă vom renunţa la această mâncare în faţa căreia văd că-ţi lasă gura apă. Vă asigur că mâine, la aceeaşi oră, vom mânca cu toţii din bucatele pregătite de căpitan.

— Bunicule, nu crezi că ar fi mai bine să anunţăm pe tovarăşii de la Constanţa?

— Constantinescule, ştiu că îţi cer prea mult şi faptul că nu mi-ai reproşat, vina pe care o am în mod cert, în privinţa Alinei, îmi dă tăria să cred că un om admirabil ca dumneata îmi va da în continuare posibilitatea să repar ceea ce s-a întâmplat fără voia mea.

Timp de încă un sfert de oră se sfătuiră amănunţit în privinţa sarcinilor fiecăruia şi Constantinescu, în urma deducţiilor logice ale Bunicului, aprobă planul.

— Bine, Bunicule, să trecem la acţiune! Într-o oră vei avea ordinul de percheziţie.

12

Bunicul nu prea avea idee unde anume putea fi Alina, dar oriunde s-ar fi aflat, era convins de un lucru: trebuia căutată. Voia să înceapă cu familia Bodea. Cu toate că avea îndoieli că fata lui Alexiu s-ar fi aflat cu Florentin, îşi zise că fiul lui Bodea era singurul care o cunoscuse pe Alina, deci, deocamdată, singurul în măsură să-i dea relaţii în legătură cu dispariţia fetei.

Familia Bodea locuia într-o casă cu un etaj, proprietate particulară, după informaţiile lui Constantinescu. Clădirea se afla în dosul pieţei, într-un loc liniştit şi plin de verdeaţă. Ferestrele cu jaluzele din lemn, ca de altfel întreaga faţadă, erau în întregime acoperite cu iederă. Grădina nu prea mare era amenajată cu mult gust şi rafinament, florile erau alese cu grijă şi cu un deosebit simţ al culorii. În spatele curţii, sub un nuc de dimensiuni impresionante, era un chioşc vopsit în verde, acoperit tot de iederă.

Totul zăcea în nemişcare. La apelul soneriei nu se prezentă nimeni să deschidă. Maiorul cercetă strada. Era pustie. Doar la capătul ei se zăreau câteva femei întorcându-se de la piaţă. Bunicul intră în curte ca un om de-al casei, începu să fluiere, apoi apăsă pe clanţă. Spre surprinderea lui, uşa era deschisă. Mai mult ca sigur că în casă se afla cineva şi acest lucru îl bucură pe Bunic.

Intră în vestibul, întrebă cu voce tare dacă e cineva acasă şi neprimind răspuns trecu în prima cameră.

Era dormitorul soţilor Bodea şi dintr-o privire Bunicul îşi dădu seama că în încăpere nu se afla nimeni. Din dormitor intră într-un alt vestibul de unde se deschideau două uşi: una către baie – se auzea un susur de apă – iar a doua către o altă încăpere. Dacă dormitorul soţilor Bodea era mobilat simplu, banal chiar, în schimb camera tânărului avea un aer aparte nu numai datorită mobilei stil, ci şi coloritului pereţilor şi subiectelor tablourilor care atârnau pe pereţi. Cele mai multe erau acuarele. Bunicul nu avu prea mult timp de pierdut cu aceste amănunte, semnificative şi ele.

— Este cineva acasă? strigă el stânjenit că se afla singur într-o casă care după toate aparenţele era goală.

Nu primi niciun răspuns. Îşi zise că mai mult ca sigur doamna Bodea se afla undeva în vecini. Trecuse pe la magazin. Lunea dimineaţa nu se lucra. Acesta fusese şi motivul pentru care venise, fiind mai mult decât convins că va da de ea. Mai strigă o dată, dar tot nu-i răspunse nimeni. Voi să plece, dar o valiză deschisă pe jumătate băgată sub pat îi atraseră privirile. În valiză se vedeau vraişte calupuri de ţigări şi sticle cu băuturi străine. Bunicul dădu din cap. I-ar fi făcut o deosebită plăcere să cerceteze camera mai cu amănuntul, dar cu tot ordinul lui de percheziţie, faptul că nimeni din cei ai casei nu se afla ca martor, îl făcu să-şi mute privirile de la valiză pe pereţi. Încăperea avea aproape douăzeci de metri pătraţi. Bunicul ajunse la concluzia că era mobilată destul de feminin pentru un băiat. Baldachinul i se păru de-a dreptul stupid, cu toate că el se încadra întregului ansamblu, fără să sară în ochi. Un covor *Buhara* era întins în mijlocul camerei, iar în rest carpete vechi de aceeaşi valoare ca şi covorul. Acuarelele reprezentau unul şi acelaşi chip în diferite

ipostaze: o femeie goală, cu forme prelungi, de cele mai multe ori înfăşurată în văluri subţiri, diafane, din pricina cărora mâinile şi picioarele aproape că nu se vedeau. Într-un colţ, pe un raft din lemn de rădăcina de nuc sculptat, se aflau un număr destul de impresionant de cărţi în câteva limbi străine, dar numai una părea să fi fost citită mai des: *Ana Karenina.*

Bunicul se apropie încă o dată de pat: da, nu greşea, sub baldachin se afla încă o acuarelă: nu era niciun dubiu, chipul fetei – o văzuse pe Graţiela la morgă – semăna leit cu al moartei. În locul unui ochi era desenată o floare din care câteva petale cădeau pe obraz sugerând lacrimile. Portretul îi plăcu Bunicului nu atât datorită asemănării cu modelul, ci datorită armoniei liniilor prelungi, exagerate la prima vedere, dar poate tocmai prin aceasta mai umane.

Bunicul nu mai zăbovi. Ieşi în curte, apoi din curte în stradă. Pe drum, sub arşiţa soarelui, nu se vedea ţipenie de om. La câţiva zeci de metri de casa lui Bodea, la un colţ de ulicioară maiorul văzu o inscripţie comercială. Îi era sete. Intră în grădina bufetului şi ca să scape de soarele torid se băgă într-o nişă acoperită cu iederă deasă. Ceru o sticlă de apă minerală. După primul pahar băut, faţa i se umplu de transpiraţie.

— Pentru a câta oară să-ţi spun? se auzi vocea unei femei, din nişa alăturată.

Bunicul voi să vadă chipul femeii, dar îi fu imposibil. Verdeaţa era atât de deasă, că nu se vedea prin ea nimic.

— Ai venit să mă controlezi? se auzi o voce bărbătească.

— Da, am venit să te controlez, răspunse femeia, apoi vocea ei căpătă alte inflexiuni, cu mult mai calde, aproape rugătoare: Florentine, mamă, tu ai să mă omori...

Se auzi un scâncet.

— Acum de ce plângi?

— Câte n-am făcut pentru tine...

— Nu te-am rugat să faci nimic pentru mine, mamă.

— Ce căutai în port?

— Nimic, mă plimbam...

— Iar mă minţi, Florentine, mamă. Ştii ce părere are taică-tău despre tine... Puţin a lipsit să se ducă la miliţie...

— Dar el ştie ce părere am eu despre el?

— E tatăl tău...

— Din păcate nu ne putem alege taţii.

Urmă o pauză. Bunicul nu mai avu dubii în privinţa vecinilor lui din nişa alăturată. Mai mult ca sigur că Florentin plecase de acasă, iar maică-sa plecase după el lăsând uşile deschise.

— Te rog să nu mai bei, Florentine!

Tăcere.

— Ai crescut, te-ai făcut băiat mare... Ce te-ai fi făcut dacă începeai pe mâinile ăleia? Din pricina ei bei, nu-i aşa?

— Poate aş fi fost fericit, mamă!

— Şi cu ce-ai fi trăit?

— Aş fi lucrat în port, aş fi câştigat. Aşa din ce trăiesc?

— Tu ştii bine că era o stricată... Tu singur mi-ai spus că ai găsit-o în cort cu Pamfil...

— Asta nu înseamnă că era stricată, mamă! Am iubit-o...

— Spui prostii. Tu nici nu ştii ce e iubirea. În afară de iubirea de mamă, nicio iubire nu merită sacrificii, asta s-o ştii de la mine... La toamnă mergem la Bucureşti, dai din nou examen la Arte Plastice...

— N-am să reuşesc.

— Ba ai să reuşeşti... Lasă vinul ăla... Am să fac eu în aşa fel să reuşeşti...

— Când ai să înţelegi, mamă, că n-am nevoie de proptele? Şi de ce nu pricepi că nici talent n-am?

— Ba ai, ştiu eu... Un om ca tine care vorbeşte două limbi străine, cu înclinaţiile tale, n-are ce căuta aici... Auzi, hamal în port... Pentru o femeie... hai acasă să-ţi încălzesc mâncarea!

— Nu, mamă, nu mi-e foame Vreau să merg în oraş...

— La ora asta?

Pauză.

— Florentine, ce-ai făcut astăzi, unde ai fost?

— Mamă, am nevoie de o mie de lei, poţi să-mi dai?

— Ca să-i dai lui Pamfil?

Pauză.

— Pe ăsta am să-l bag în puşcărie, ai să vezi tu. Îţi mănâncă banii şi tu ca un prost nu mai poţi fără el.

— E prietenul meu.

— Prietenia presupune reciprocitate, ori în această prietenie numai tu te sacrifici.

Pauză.

— Mamă, dumneata când te-ai căsătorit l-ai iubit pe tata?

— Tata a fost totdeauna un maniac.

— Am impresia că nici dumneata nu-l înţelegi şi m-ai făcut şi pe mine să mă înstrăinez de el.

— Tatăl tău, în afară de porci, nu mai ştie altceva nimic. De zece ani e căsătorit cu experienţele lui şi cu Gipsi.

— Îmi dai o mie de lei?

— Ţi-am spus că nu-ţi dau. Ceea ce face Pamfil cu tine e pur şi simplu furt.

— Şi alţii fură...

— La cine te referi?

— La nimeni.

Se auzi paharul lovit de masa.

— Vreau să rămân singur, mamă.

Pauză.

— Florentine, de ce mă urăşti?

— Nu te urăsc pe tine! Mă urăsc pe mine...

— Am să-ţi dau o mie de lei, dar să ştii că sunt ultimii...

— N-au să fie ultimii, mamă! O ştii foarte bine. Nu mă poţi despărţi şi de prieteni... Chiar dacă prietenii trebuie să mi-i plătesc. Pe ea n-am plătit-o.

— Ea era o hoaţă, Florentine. N-ai de ce s-o regreţi... A furat peste o sută de mii de lei.

— Nu cred, mamă!

— Pentru asta a şi făcut ce-a făcut.

Tăcere.

— Florentine, eu trebuie să plec. La patru deschid magazinul... hai cu mine acasă...

— Mai rămân, mamă!

— Tata zicea să treci pe la el...

— Tata şi când sunt lângă el şi stăm de vorbă e departe de mine.

— Te iubeşte. Florentine.

Tăcere.

Bunicul auzi paşi depărtându-se, apoi, la scurt timp, o văzu pe doamna Bodea traversând curtea bufetului, în chioşcul vecin auzi un plânset, mai mult un scâncet, şi Bunicul nu se îndoi nicio clipă că cel ce plângea era tânărul Bodea. Deci Alina nu era cu el, se afla în altă parte, dar unde anume? Ar fi vrut să vorbească cu Florentin Bodea, dar îşi zise că în starea în care se afla, mai mult ca sigur, nu va putea scoate de la el nimic. Lăsă o hârtie de cinci lei pe masă şi ferindu-se, ca să nu fie văzut, ieşi în stradă.

13

Înainte de a ajunge la magazinul unde lucra doamna Bodea, Bunicul se opri la umbra unui castan să-şi şteargă transpiraţia de pe frunte. Era îmbrăcat în hainele lui obişnuite din tergal subţire, dar cu toate astea căldura îl sufoca, de parcă ar fi avut pe el şapte cojoace. Bobocul de trandafir de la butonieră, pe care i-l dăduse Alina cu o zi înainte, îşi aplecase degetarul roşu pe reverul hainei, şi cu toate încercările pe care le făcu bătrânul pentru a-l aduce într-o stare mai demnă nu reuşi. Tocmai se pregătea să pornească, când în apropierea lui se opri un tânăr de vreo paisprezece ani care îi făcea semne ciudate cu ochiul, în timp ce de sub bluza uşoară de in îi arăta un pachet de ţigări.

— La magazin douăzeci, la mine cincisprezece.

Bunicul se căută grăbit în buzunare, găsi o hârtie de zece lei, mai adăugă la ea cinci monede de un leu, dar când îşi ridică privirile, puştiul, cine ştie din ce motive, dispăruse. Bunicul se uită roată. Lângă un chioşc de răcoritoare îl văzu pe Sotir şi înţelese de ce vânzătorul ambulant îşi luase tălpăşiţa: nu-l interesară pe Bunic atât ţigările, cât curiozitatea de a-l întreba pe băiat de unde le are. Tânărul se topise însă şi Bunicului nu-i mai rămase altceva de făcut decât să-şi aprindă o ţigară din propriul lui pachet. Trase câteva fumuri, nemulţumit că nu putuse

conversa cu puştiul, apoi intră în magazinul a cărei gestionară era doamna Bodea.

— Dumneavoastră ce doriţi? întrebă doamna Bodea.

Magazinul era pustiu, în afară de Bunic şi de ea nu mai era nimeni.

— Stimată doamnă, vreau să discut câteva probleme cu dumneavoastră! şi Bunicul îşi scoase legitimaţia.

Doamna Bodea se îmbujoră uşor. Ochii ei albaştri căpătară nuanţe mai puţin rigide şi zâmbi plăcut, arătându-şi frumoşii dinţi albi.

— Sunt la dispoziţia dumneavoastră, tovarăşe, cred că vă interesează moartea colegei mele, Graţiela Rapciuc...

— Da, doamnă, exact! După câte sunt informat, dumneavoastră sunteţi gestionara acestui magazin...

— Da, tovarăşe, dar magazinul este împărţit în două: sectorul îmbrăcăminte, aparate foto, blănărie, a cărui gestiune cade asupra mea, şi cel de ţigări şi băuturi, de care răspundea direct sărmana fată.

— Credeţi, stimată doamnă, că între lipsa constatată la inventar şi moartea ei există vreo legătură?

Doamna Bodea se aşează pe un scaun, îl pofti pe Bunic să se aşeze şi el, apoi câtva timp se gândi, neştiind ce să răspundă.

În acest răgaz, Bunicul se uită la femeie şi fără să vrea făcu o comparaţie între ea şi medicul veterinar. Contrastul era atât de izbitor, încât maiorul se întrebă cum de o asemenea femeie frumoasă şi îngrijită putea să trăiască cu un om care cu siguranţă că şi după duş mirosea tot a interior de grajd, cu toată curăţenia pe care o constatase că domnea acolo.

— N-aş putea să spun, tovarăşe! Mi-ar fi foarte greu... De altfel nici nu ştiu cum s-a întâmplat... Noi facem foarte des inventare... Cam la două săptămâni, tocmai ca să nu avem probleme...

Niciodată nu i-a lipsit nimic. Graţiela era o fată cinstită, şi cu toate că avea salariu mulţumitor pentru vârsta ei, nu-şi permitea – deşi vă daţi seama că se mai întâmplă – nici să-şi cumpere un pachet de ţigări... mai ales că fuma şi ea.

— Cum vă explicaţi atunci, doamnă, că în numai două, săptămâni a putut să delapideze mai bine de o sută de mii de lei? Mi se pare cam mult...

— Vă împărtăşesc părerea, dar de explicat nu pot să-mi explic. Vreau să vă spun că o ştiam destul de bine pe Graţiela. Acum un an lucra la casa de schimb de la *Cazino*... S-a cunoscut cu băiatul meu. Şi de câteva ori a fost la noi în casă... O fată la locul ei, simţită aş zice şi manierată, cu toate că n-a avut parte de căldura dragostei părinteşti, aşa cum au alţii. Mi s-a făcut milă de ea... Şi cum băiatul meu – am un băiat – îi făcea curte, mi-am zis că n-ar strica să-i dau o mână de ajutor... M-am dus personal la tovarăşul Pomişor, directorul Trustului, şi am intervenit să o transfere la mine, tot aveam nevoie de o vânzătoare. Am fost foarte mulţumită de ea... Aş putea spune că până la descoperirea lipsurilor din gestiunea ei a lucrat ireproşabil. Nu pot însă să mă hazardez în a da sentinţe... Mi-ar fi foarte greu. Scuzaţi-mă o clipă...

Pe uşa intrase un străin şi doamna Bodea, într-o engleză perfectă, îl întrebă ce doreşte şi grăbită împachetă doua sticle de whisky. Reveni apoi la Bunic.

— Din spusele băiatului meu am înţeles că a ajuns pe mâna unor tineri dubioşi, explicaţia doar aici poate fi găsită... Nici nu ştiţi ce pacoste înseamnă pentru localnici această vacanţă prelungită, plină de fel şi fel de lume... Unii tineri, odată cu începerea sezonului, se lasă de şcoală, de meserii şi se apucă de altele... Vă daţi seama că numai într-un sezon vin atâţia străini dornici de soare, încât bieţii băieţi îşi pierd literalmente capul...

Probabil că a fost extorcată de vreun parazit, altfel nu-mi închipui...

— Aţi spus, stimată doamnă, că a venit şi în casa dumneavoastră... După cum aţi spus, băiatul dumneavoastră avea pentru ea sentimente aparte, altfel nu-mi închipui... Aţi încurajat aceste sentimente, sau dimpotrivă...

— Tovarăşe, nu ştiu ce legătură ar exista între sentimentele băiatului meu şi lipsa la inventar, spuse doamna Bodea, şi Bunicul observă că buzele ei bine conturate tremurară uşor.

— O curiozitate de meserie, doamnă, dar o curiozitate necesară. O fată de douăzeci de ani a murit într-un fel ciudat. Aveţi şi dumneavoastră un băiat şi vă daţi seama ce groaznică poate fi o asemenea pierdere.

Doamna Bodea îşi lăsă capul în pământ, apoi se ridică grăbită, fără să-şi poată ascunde bucuria că în magazin intraseră unul după altul trei cumpărători. Îi servi pe rând cu aceeaşi eleganţă, vorbind când franţuzeşte, când nemţeşte şi Bunicul urmări cu plăcere chiar cum mâinile îndemânatice ale femeii ambalau delicat calupurile de ţigări şi sticlele de băuturi.

Doamna Bodea reveni într-o stare de spirit cu mult mai bună. Probabil că în timp ce servise grupul de turişti avusese timp să se gândească, aşa că acum nu-i mai rămânea decât să debiteze frazele formulate dinainte:

— N-am încurajat această apropiere din motive lesne de înţeles, dar înainte aş vrea să spun că relaţiile lor erau de simplă prietenie... Nici măcar această prietenie n-am încurajat-o şi o să vă spun de ce. Băiatul meu abia a terminat acum un an clasa a douăsprezecea. A dat la *Arhitectură* şi a căzut... Anul acesta va da la *Arte plastice*... o veche pasiune a lui. E un băiat bine pregătit, sensibil, şi, după părerea mea, un băiat, spre deosebire de o fată,

trebuie să se gândească la o ocupaţie sigură înainte de a întemeia un cămin.

— După câte sunt informat, stimată doamnă, când v-aţi căsătorit eraţi şi dumneavoastră studentă şi fără ajutorul soţului dumneavoastră cred că v-ar fi fost foarte greu să ajungeţi la cunoaşterea acestor limbi pe care constat că le posedaţi, după umila mea cunoaştere, aproape la perfecţie.

Doamna Bodea tresări.

— Dar de unde ştiţi aceste amănunte despre viaţa mea?

— Un om al dreptului trebuie să fie foarte bine informat, stimată doamnă, înainte de a-şi permite să intre într-o discuţie.

— Eu eram femeie, m-a ajutat un bărbat... Nu văd lipsa de logică în ceea ce am spus.

— Perfect adevărat, doamnă, dar nu scrie nicăieri că numai bărbatul este chemat să ajute... Trăim o altă lume... De exemplu, sunt în posesia unui amănunt care-mi spune că fata s-ar fi oferit să-i fie de ajutor băiatului, în cazul că aveau să se căsătorească... Nu mă îndoiesc că i-aţi fi ajutat şi dumneavoastră... Asta nu înseamnă, stimată doamnă, că în principiu nu sunt de acord cu atitudinea dumneavoastră. Am aceeaşi părere. Un băiat, înainte de a face acest pas, trebuia să aibă răspunderea gestului respectiv şi mijloacele pentru a întreţine o familie.

Doamna Bodea clipi mulţumită de înţelegerea de care dădea dovadă omul din faţa ei.

— Credeţi-mă că dacă băiatul meu ar face parte din categoria tinerilor robuşti şi căliţi de viaţă, nu m-aş fi opus... Este un visător, un visător infirm aş zice, deoarece nu-i capabil nici măcar să-şi taie o bucată de pâine. Mă credeţi ori nu mă credeţi? Dacă n-aş fugi de aici în jumătatea de oră rezervată mesei, ca să-i dau să mănânce, ar rămâne flămând... Poate şi noi părinţii suntem de

vină, nu zic nu, dar în acelaşi timp are şi o construcţie debilă, nu atât fizică, cât sufletească.

Bunicul îşi scoase o mărăşească, una întreagă şi o aprinse, nu înainte de a-şi cere voie.

— Stimată doamnă, în fond, cum prea bine aţi spus, relaţiile intime ale fiului dumneavoastră îi aparţin întru totul, dar poate ştiţi pe ce mâini anume a căzut Graţiela de a ajuns să sustragă mărfuri din magazin... E limpede, din moment ce la ea nu s-au găsit nici mărfuri şi nici bani, înseamnă că a făcut ceva cu aceste mărfuri...

— Numai Pamfil e de vină, tovarăşe! Un băiat de aici din Constanţa. Şi-a părăsit postu... Era casier la nu ştiu ce gospodărie colectivă, dar a preferat viaţa aventuroasă a expedientelor... Este un băiat cu înclinaţii literare, are un farmec deosebit. Modului său de trai i-a găsit şi un suport filozofic pentru condiţiile în care se complace el. Şi-a găsit şi câţiva adepţi. Au alcătuit un fel de grup denumit *Salvamar*, din spusele lui Florentin al meu, înţelegând că se ocupă cu eliberarea sufletelor de munca fizică şi de înnobilarea lor prin meditaţie.

— Interesant, interesant!

— Poate Graţiela aici şi-a dus banii...

— Făcea şi ea parte din acest grup?

— Mi-e foarte greu să spun că da. Aş face o afirmaţie necontrolată... Nu mi-aş permite...

— Şi unde poate fi găsit acest Pamfil? Iertaţi-mă că vă cer aşa ceva... Dacă vreţi puteţi să nu-mi răspundeţi...

— De ce să nu vă răspund? Din păcate, ştiu doar atât: că nici unul din aceşti tineri nu stau la părinţi... Stau undeva în corturi... cu Pamfil...

— Vă mulţumesc, stimată doamnă... Mi-aţi fost de un foarte mare ajutor... şi să nu vă supăraţi dacă nevoia de a limpezi acest caz mă va obliga să vă mai solicit ajutorul.

— Cu plăcere, dar vă rog. Spuneţi-mi, nu sunteţi din staţiunea noastră şi nici din Constanţa... nu-i aşa?

— Sunt numai detaşat, doamnă, dar despre asta, vă rog, ştiţi numai dumneavoastră.

14

După ce se despărţi de doamna Bodea în termenii cei mai cordiali cu putinţă, Bunicul îşi zise, făcând un sumar bilanţ, că Alina nu se putea afla decât acolo unde se găsea Pamfil Adam. Când îşi aduse aminte de cuţitul cu lama în formă de flacără pe care i-l dăruise Alinei, îi reveni în minte chipul tânărului bărbos care îl pândise în parc şi maiorul încercă un sentiment de vinovăţie, de teamă chiar. Din spusele soţiei medicului veterinar aflase că Pamfil locuia undeva ascuns de ochii lumii, într-un cort, aşa că n-avea niciun rost, deocamdată, să se deplaseze la Constanţa. Trebuia să-l caute pe Pamfil, dar problema se punea unde anume? Ca să cauţi pe întreg litoralul un cort, când din spusele lui Constantinescu existau peste douăzeci de mii de corturi, era curată nebunie.

Se duse la Constantinescu. Îl găsi în biroul lui. Căpitanul era mâhnit peste măsură, iar privirile cercetătoare ale Bunicului nu avură darul să-l liniştească.

— Ceva nou, Bunicule?

— Dragul meu, noutăţi ar exista, dar niciuna menită să-mi spună unde aş putea da de un individ pe nume Pamfil Adam.

Căpitanul ridică din umeri.

— Ce date ai despre el?

— Un tânăr cu barbă şi cu părul lung, dacă instinctul nu mă înşală, acelaşi care ne-a pândit în parc. Deci pot să adaug că are înălţimea cam de un metru optzeci, ochii verzi, pătrunzători, alură sportivă.

Constantinescu puse mâna pe telefon şi ceru cazierul judiciar. Aşteptă câteva minute pline de încordare şi când de la celălalt capăt al firului i se răspunse că Pamfil Adam nu figura pe lista celor cu antecedente penale, căpitanul trânti receptorul în furcă.

— Constantinescule, e clar că avem de-a face cu nişte amatori. Multiple motive mă determină să spun acest lucru. Un amator are convingerea că dacă-i izolat de lume, poate opera mai uşor, lucru pe care un profesionist nu l-ar face niciodată. Deci, Pamfil, singur sau cu grupul lui, nu poate fi decât într-un loc izolat. Ce porţiuni din litoral sunt mai izolate, capabile să ofere, în concepţia lor, ascunzişuri perfecte?

Căpitanul scoase din birou o hartă, o întinse pe masă şi înainte de a se opri cu creionul într-un anumit punct, spuse cu o voce aproape ostilă:

— Mi-a dat telefon Alexiu acum o oră. M-a întrebat de fiică-sa. S-a scuzat că mă deranjează, dar soţia lui l-a bătut la cap să se intereseze.

— Ce i-ai răspuns?

— Ce puteam să-i răspund? Că aţi trecut pe aici cu totul întâmplător, că are o fată drăguţă, că înoată toată ziua numai în apă până la genunchi şi alte bancuri de acest fel.

— Îţi mulţumesc, dragul meu, că nu i-ai relatat nimic din cele întâmplate.

Căpitanul îl fixă pe Bunic.

— Adică eşti convins, Bunicule, că s-a întâmplat ceva?

— Dragul meu, din păcate, cred că da.

— Uite aici... Zona asta de la Mangalia, spre nord, este plină de pădure. În această parte a Mangaliei, lângă linia ferată, sunt câteva mlaştini... Trebuie să recunosc că niciodată n-am avut curiozitatea să trec pe acolo, cu atât mai mult că sectorul intră în răspunderea directă a celor de acolo. Ştiu doar că sunt câteva izvoare termale şi milioane de ţânţari, motiv pentru care niciun turist cu scaun la cap nu se aventurează în această parte.

— Îţi mulţumesc.

— Ce ai de gând, Bunicule?

— Nimic altceva decât s-o caut.

— Nu te las singur.

— Constantinescule, dumneata rămâi la centrul de comandă. Nu-ţi fie teamă. Îmi iau câinele cu mine. De altfel, mă şi întreb de ce nu mi-a trecut această idee prin cap până acum. Ei, dar poliţişti şi detectivi perfecţi nu găseşti decât în romanele poliţiste şi uite că eu nu fac parte dintre ei. Dar Panaitescu, care mă va însoţi cu maşina până într-un anumit punct, va păstra legătura cu dumneata. S-ar putea să cerem întăriri, aşa că, dragul meu, prefer să te ştiu aici.

— Bunicule, îţi urez succes.

— Şi eu îţi urez acelaşi lucru, dragul meu! şi căpitanul Constantinescu tresări când auzi vocea gravă a bătrânului.

Se despărţiră fără să-şi strângă mâna.

La uşă, Constantinescu îi relată ca pe un fapt divers ştirea că autopsia de la Constanţa a constatat că Graţiela Rapciuc avea la tâmplă o uşoară zgârietură, aşa că motivul decesului rămânea, până la alte cercetări, cel stabilit de medicul din Eforie Nord: Atac de cord.

— La douăzeci de ani un atac de cord pare la fel de plauzibil ca şi prăbuşirea pământului peste soare! spuse Bunicul.

— Doctorul mi-a mărturisit că în anumite situaţii speciale, de spaimă prea mare sau din cauza unei bucurii prea mari – ceea ce cred că nu era cazul la Graţiela – pot avea loc asemenea accidente.

Bunicul ridică din umeri, apoi se gândi la ceva şi rămase multă vreme pe gânduri.

— Constantinescule, dacă nu mă întorc în trei ore, vii cu toţi oamenii dumitale în punctul stabilit.

— Bine, Bunicule! Sper însă că nu va fi nevoie de aşa ceva.

Bunicul nu-i răspunse.

Îl găsi pe Panaitescu ştergându-şi maşina de praf. După figura amărâtă a Bunicului, şoferul înţelese că lucrurile nu stăteau bine de loc, aşa că nu protestă când acesta îi ceru să încălzească motorul.

Când Bunicul coborî din cameră cu o bluză de-a Alinei, Panaitescu era gata de drum.

— I-ai dat ceva câinelui de mâncare?

— Nu, maestre, te-am aşteptat.

— Foarte bine!

Maşina demară. La locul amintit de Dorin, Bunicul îi ceru lui Panaitescu să încetinească, apoi maşina intră pe dreapta, la marginea unei pădurici. Bunicul, însoţit de Alsacian, traversă şoseaua urmat la scurt timp de şofer, care voia să fie martor la tot ce avea să se întâmple.

Bunicul îi trecu câinelui pe la nas bluza Alinei, dar în loc să se concentreze aşa cum îi era obiceiul în asemenea situaţii, Alsacianul se puse pe strănutat.

— Ce te-a apucat, prietene, doar n-ai răcit?

Puse din nou bluza la botul câinelui, dar Alsacianul strănută din nou, motiv pentru care Bunicul fu nevoit să miroasă şi el bluza.

Bluza mirosea a parfum, un parfum deosebit, cu care Bunicul, din plăcere, îşi umplu plămânii de câteva ori. Înţelese. Alsacianul nu refuzase mirosul, ci din primul moment se socotise satisfăcut de prezenţa lui şi acum, cu coama ridicată pe spate, aştepta ca stăpânul să-l lase liber, în căutarea acelui miros pătrunzător, cu iz de lămâie, capabil de a fi descoperit nu numai de un exemplar educat, ca el, ci de orice jigodie obişnuită.

Bunicul desfăcu lesa şi Alsacianul îşi începu harnic cercetările. După numai o sută de metri, cei doi urmăritori, cu câinele în frunte, se treziră în şosea şi acolo câinele începu să-şi poarte botul în direcţia vântului. Bunicul înţelese. Din acel loc Alina se urcase într-o maşină.

Traversară din nou şoseaua şi Buickul lui Panaitescu începu să înghită kilometri cu o viteză care îl sperie pe Bunic, semn că Panaitescu era pătruns de seriozitatea misiunii, altfel, hotărât nu şi-ar fi supus maşina unui asemenea efort.

În depărtare se vedea o barieră şi Bunicul îl rugă pe Panaitescu ca din acel moment să urmărească partea stângă a şoselei. Lucru pe care şoferul îl făcu cu deosebită grijă, altfel n-ar fi remarcat în curând un intrând în pădure, pe lângă care ar fi trecut oricine fără să-l bage în seamă. Era un drum de ţară atât de bine camuflat, încât la început Bunicul fu cât pe-aci să-l apostrofeze pe şofer pentru că era gata să ia o cărăruie drept drum.

Panaitescu ascunse maşina în pădure şi la indicaţia Bunicului rămase acolo, urmând să-l caute dacă n-avea să se întoarcă în maximum două ore de la plecare.

Coborâră. Bunicul, împreună cu Alsacianul, intră în pădure. Câinele nu găsea mirosul. Altfel n-ar fi mers alături de el, cu urechile pleoştite de căldură şi cu limba atârnându-i de un cot.

La o cotitură de drum, Bunicul observă că din partea opusă se descindea alt intrând şi când cercetă praful şi iarba turtită

înţelese că pe acolo avea obiceiul să circule o maşină. Merseră încă vreo cinci sute de metri şi Alsacianul deveni deodată foarte atent. Sub un arţar, printre tufe, acoperită cu frunze, încât cu greu s-ar fi bănuit că acolo se ascunde ceva, se afla o maşină. Bunicul se apropie, iar câinele, din câteva salturi, fu lângă roata din spate, Era un Volkswagen, mai bine-zis o relicvă a acestei mărci, deoarece rugina era prezentă peste tot. Probabil ca sa aibă mai mult spaţiu, proprietarul ei decupase partea de deasupra a caroseriei, maşina devenind astfel descoperită. Câinele sări cu labele de dinainte pe capota motorului şi Bunicul fu fericit. Câinele redescoperise parfumul Alinei.

15

— Bunicul prinse lesa de zgarda Alsacianului, tăie drumul şi se înfundă în desiş vreo douăzeci de metri. Pădurea era frumoasă. Mestecenii viguroşi aruncau asupra pământului o umbră plăcută. Tufele pitice de tot felul făceau ca pasul Bunicului să nu fie atât de rapid pe cât ar fi dorit. După briză, îşi zicea că întinderea de apă nu putea fi prea departe, dar se înşelă. După o jumătate de oră de mers pădurea era la fel de încâlcită, iar lipsa nisipului indica sigur că până la plajă mai era de mers.

Se auzi zgomot de crăci rupte. Câinele ciuli urechile şi coama i se zbârli, în timp ce muşchii picioarelor dinapoi tremurau, semn de supremă încordare.

Zgomotul se apropie tot mai mult şi prin faţa maiorului trecu cu o iuţeală fulgerătoare o ciută urmată de puiul ei. Câinele se smulse, voind să alerge în urma căprioarei, dar lesa îl obligă să rămână locului.

Merseră mai departe. Pământul începu să fie din ce în ce mai moale şi în locul aerului curat, altul înecăcios îi luă locul. Bunicul transpiră abundent şi cum era la curent cu influenţa aburilor de sulf asupra organismului îşi spuse că o cură de aerosoli sulfuroşi n-avea decât să-i ajute respiraţia nu de puţine ori îngreunată.

Se opriră. Prin terenul mocirlos nu se mai putea umbla fără riscul unei împotmoliri şi Bunicul, ca să se convingă că n-a greşit

drumul, făcu douăzeci de paşi, de data asta la dreapta. Nu mai era nici urmă de drum, în schimb terenul se dovedea mai solid, aşa că fără precauţii deosebite, înaintă printre pomii tot mai rari. În faţa lui se auzea un foşnet puternic. Bătea vântul şi tecile de trestie indicau un ochi de apă prin apropiere. Bunicul nu greşi. Auzi orăcăit de broaşte, apoi câteva lişiţe îşi luară zborul tăind aerul pieziş, în fâlfâiri grăbite, ca la scurt timp apa să plescăie din nou sub trupurile lor, ca şi cum luciul bălţii ar fi fost lovit la intervale scurte de lopeţi aprige de pescar.

Nu ştia ce să facă. Înainte nu se mai putea merge fără riscul afundării în nămolul tot mai cleios şi urât mirositor. Cu toate astea, maiorul îşi zise că nu se poate să nu mai existe o cale, un drum prin care cei doritori să se ascundă în aceste smârcuri, să poată circula în voie. Se lăsă purtat de câine şi ceea ce nu fu în stare el. Reuşi să treacă câinele, numai că Bunicul, odată ajuns la un răzor mai înalt şi mai solid, nu-i conveni această soluţie, fiindu-i teamă că drumul este păzit.

Se înfundă din nou în pădure şi când simţi pământul ferm sub picioare se bucură nespus. Nu voise până atunci să recunoască spaima care pusese stăpânire pe el, deşi ea fusese reală, nu atât din pricina necunoscutului care îl aştepta, ci din cauza lipsei posibilităţilor de orientare. Nu se vedeau decât petice de cer ici-colo, iar vântul dinspre mare, singurul indiciu sigur de până atunci, dispăruse. Trestia se lăsa bătută în toate părţile şi Bunicului îi fu greu să-şi dea seama unde anume se află. Voi s-o ia la dreapta, dar câinele, urmărind mirosul, ţinea morţiş să meargă pe răzorul de turbă negru ca smoala şi Bunicul fu obligat să tragă puternic de lesă ca patrupedul să înţeleagă că în ciuda mirosului său preferat, existau raţiuni mai puternice pentru a ocoli acel loc periculos. Îi păru rău că nu-l luase cu el pe Constantinescu a cărui tinereţe şi energie l-ar fi scos din impas.

Făcură un ocol de aproape un kilometru şi Bunicul respiră uşurat când văzu în faţa ochilor un lac destul de mare, cu o insuliţă în mijloc: un plaur împrejmuit de jur împrejur cu stuf şi cu tufişuri dese de sălcii. Observă undeva la marginea lacului o barcă pescărească trasă pe o ridicătură de pământ şi Bunicul se felicită că alesese calea cea mai grea, că ocolise zona pe care dintr-o clipă în alta putea să apară cineva, altfel barca s-ar fi aflat la marginea insuliţei şi nu acolo pe peticul acela de pământ care făcea legătura prin mlaştină, cu pădurea.

Bunicul se lăsă în genunchi. Îşi descheie gulerul de la cămaşă ca să poată respira în voie şi urmări câtva timp insula. Nu se auzea niciun zgomot şi nu era nici urmă de vreun cort. Numai stuful se clătina beat scoţând un sunet de teci uscate: o orgă în miniatură, ale cărei sunete împrăştiate în eter sunau destul de lugubru, gândi Bunicul. După un timp, se auzi un fluierat, apoi în barca pescărească se urcă un tânăr îmbrăcat într-o cămaşă roşie şi cu ajutorul unui băţ nu prea lung începu să împingă barca spre insuliţă. Barca lunecă lin. Bunicul trase imediat două concluzii deosebit de importante, şi anume. Apa nu putea fi de loc adâncă, iar în al doilea rând, după uşurinţa cu care tânărul scotea băţul de pe fundul apei, însemna că acesta nu era mocirlos, se putea ca în adâncul lui să fie nisip sau pietriş. Mai mult ca sigur nisip, nisip cuarţos, altfel prin câteva locuri nu s-ar fi văzut un abur uşor, abur de izvor termal, care odată ajuns la suprafaţă se împrăştia ca o ceaţă peste limpedele apei. Bunicul băgă un deget în apă şi îl duse la gură. Apa era dulce, cu toate că până la malul mării nu puteau fi mai mult de câteva sute de metri.

Barca ajunse la ţărmul insulei şi tânărul dispăru în stufărişul des. Vântul îşi schimbă direcţia. Briza începu să adie din nou şi până la locul unde se afla Bunicul răzbătură frânturi de discuţii,

din care, de fapt, nu se înţelegea nimic, învăluind totul într-un mister.

Bunicul nu mai stătu la îndoială. Se înserase, era obligat să ia o hotărâre, iar hotărârea nu putea fi decât una singură. Să ajungă la insuliţă şi cu orice risc să vadă ce se petrece acolo. Nu-i era teamă. Era un om bătrân, oricând cei de acolo l-ar fi putut lua drept un turist excentric, dornic de escapade pline de neprevăzut.

Bunicul se dezbrăcă. Râmase numai în indispensabilele lui lungi, şi în timp ce în el se dădea o luptă aprigă între pudoare şi eficienţă – până la urmă învinse eficienţa – câinele adulmecă aerul. Cu siguranţă că Alina era acolo.

Bunicul îşi strânse hainele, le băgă sub un tufiş, lăsă un semn de recunoaştere, înnodând la vârf două trestii, şi după ce se stropi cu puţină apă pe pieptul încă destul de robust, pentru a se familiariza cu răceala apei, îşi dădu drumul încet în lac. Temperatura apei trecea de treizeci de grade, după calculele bătrânului, iar această căldură, după aprecierea lui, nu putea fi decât rezultatul izvoarelor fierbinţi care bulbucau în câteva locuri netedul lacului. Fundul apei era tare, chiar plăcut la atingerea tălpilor, aşa că Bunicul, încurajat de aceste amănunte importante, începu să înainteze voiniceşte avându-l în faţa lui pe Alsacian. Când apa îi ajunse la gât, Bunicul, ca să nu facă zgomot, se lăsă tras de câine. Legase lesa de zgardă din două părţi ca patrupedului să-i fie mai uşor. De câteva ori, Bunicul încercă să dea de fund, dar nu-l atinse decât cu vârful degetelor de la picioare, lucru care îl bucură, totuşi, deoarece nu era la vârsta când îşi putea permite să facă pe eroul şi prefera siguranţa nisipului, în cazul că Alsacianul ar fi obosit şi el n-ar mai fi putut să se ţină deasupra prin propriile sale forţe. Câinele trăgea voiniceşte în apa cu gust sălciu şi din când în când îşi întorcea

capul, mereu spre dreapta, ca semnul de încurajare spre Bunic să vină de la ochiul teafăr şi nu de la cel de sticlă.

Ajunseră la ţărm.

O linişte de mormânt domnea în insulă. Bunicul se ridică pe malul plin de rizomi. Când îşi săltă capul printre trestii, fu cât pe-aci să cadă înapoi în apă, consternat.

Într-o poieniţă bine bătătorită erau trei colibe de trestie acoperite cu papură, iar în faţa lor, un grup de tineri şi tinere stând pe jos; cu frunţile aplecate spre pământ, îngânau ceva neînţeles, un soi de litanie fără sfârşit.

Bunicul cuprinse avid cu privirea acest spectacol ciudat, căutând-o pe Alina, dar ea nu era acolo.

Deodată, la un anumit semnal, capetele se ridicară şi tinerii îşi încrucişară braţele, în timp ce dintr-o colibă îşi făcu apariţia un om cu barbă, aşezat pe o bicicletă cu trei roţi, o bicicletă cum Bunicul nu mai văzuse în viaţa lui: nu numai pentru că în lumina înserării strălucea aproape neverosimil, ci pentru felul ciudat în care era construită; avea doua ghidoane, în loc de unul, şi era prevăzută cu o sumedenie de lanţuri la roţi, prinse pe un sistem de scripeţi, ale căror rosturi Bunicul nu le înţelegea. În plus, pe ghidoane Bunicul descoperi fel şi fel de aparate şi oglinzi, precum şi un mic aparat de radio cu antena ridicată în sus. Omul cu barbă, cu palmele prinse de roţile din spate, îşi oferea plăcerea de a înainta în acest fel, în tăcerea de mormânt care domnea acolo. În spatele omului cu barbă, care nu putea fi altul decât Pamfil, stăteau doi vlăjgani. La un semnal al lui Pamfil, dintr-o colibă patru băieţi scoaseră o uşă ce se dovedea a fi destul de grea, după muşchii încordaţi ai braţelor. Uşa avea la un capăt doi, ţăruşi puternici, a căror menire Bunicul n-o putu înţelege, până ce uşa fu pusă în picioare şi fixată zdravăn în pământ. Bunicul rămase trăsnit. Pe uşă, legată de mâini şi de picioare, se

afla Alina, îmbrăcată aşa cum plecase de acasă, numai în şort şi sutien. Bunicul avu la început impresia că fata era moartă, dar se linişti imediat văzând capul fetei mişcându-se într-o parte şi alta.

După ce uşa rămase ţeapănă, cu trupul atârnat în faţa tinerilor, Pamfil se opri şi ridicându-se de pe tricicleta lui ciudată îşi împreună mâinile pe piept.

În câteva gropi, pe care Bunicul nu le observase până atunci, fu aprinsă trestie uscată şi din adânciturile ca nişte candele adânci răzbătu la suprafaţă numai roşul flăcărilor. Nu se înşela, unul din tineri era Florentin Bodea.

Vântul începu să sufle mai puternic, pe cer se vălătuciră nori negri, iar luna apărută la orizont se înroşi, la început cuprinsă parcă de văpăi, apoi secera ei se învineţi şi fu învăluită într-un cerc albicios de ceaţă.

Pamfil Adam se apropie de uşa din scânduri. La flacăra focului privi chipul Alinei. Ochii Alinei începură să se mărească. Mişcările ei nervoase se mai domoliră, apoi chipul îi deveni senin şi calm ca o mască inexpresivă.

Pamfil se îndepărtă iar spre tricicleta lui, apoi privi spre tinerii aşezaţi în jurul uşii pe care se afla Alina.

— Pentru a ajunge la liniştea sufletului, am venit aici. Nu e departe ziua când aceste trupuri, lăcaşuri pentru spiritele ce nu ne aparţin, vor fi dăruite pământului din care ne-am născut, dar sufletele, aparţinând Universului întreg, vor călători de-a pururi prin acest spaţiu fără margini, în căutare de linişte.

Bunicul avu convingerea că Pamfil e nebun. Vorbele lui, deşi fără sens, produseră impresie asupra celor adunaţi acolo.

Cei doi vlăjgani aduseră lângă focuri două rogojini şi tinerii începură să depună acolo tot ce aduseseră de acasă. În curând rogojinile se umplură de bani şi de lucruri de valoare. Pamfil

stropi darurile primite cu apă luată cu căuşul palmei dintr-un vas, apoi vlăjganii duseră rogojinile la loc în colibe.

Pamfil începu să vorbească din nou, dar vântul nu-i era mereu prielnic Bunicului. Reţinu numele Alinei, auzi cuvântul trădare, apoi Pamfil pomeni de câteva ori de încercarea la care trebuie să fie supus fiecare nou adept.

Vântul începu să bată iar din stânga, şi Bunicul auzi clar vorbirea curgătoare a lui Pamfil:

— Cine te-a îndemnat să intri în cercul nostru?

— Nimeni! răspunse Alina cu o voce calmă, poate prea calmă pentru situaţia în care se afla.

Ceea ce îl consterna pe bătrân nu erau însă acele răspunsuri devenite în gura ei stereotipe, ci convingerea că fata vorbea împotriva voinţei ei. Ce-i făcuseră? Cum ajunseseră să-i înfrângă voinţa într-un asemenea hal?

— Cu cine ai venit la mare? întrebă Pamfil, fără drept de apel.

Bunicul simţi cum transpiră.

— Cu Bunicul.

— Jură că nimeni nu va afla ce-ai văzut şi ce-ai auzit aici!

— Jur!

Urmară câteva momente de linişte.

— S-o supunem încercării! se auzi o voce feminină din grupul de tineri.

— S-o supunem... minte... se auziră alte voci.

— Dacă minte, adevărul s-o omoare...

Cei doi tineri în alb ieşiră din colibă şi aduseră pe o altă rogojină câteva cuţite asemănătoare cu cel găsit în parcul de lângă cantină. Pamfil se dădu câţiva paşi înapoi. Îşi aplecă fruntea la pământ, apoi unul din vlăjgani îi întinse un cuţit. Pamfil îi duse lama la buze, închise ochii şi când îi deschise, trupul lui se încordă nefiresc şi mâna lăsată pe spate cu cuţit cu

tot zvâcni ca un arc. Cuţitul fulgeră în lumina roşie a flăcărilor peste care trecuse şi se înfipse lângă tâmpla Alinei. Fata nu schiţă niciun gest de spaimă. Nici tinerii nu păreau impresionaţi de ceea ce se petrecea, de unde Bunicul deduse că erau obişnuiţi cu acest obicei. Rând pe rând, cuţitele se înfipseră pe lângă trupul Alinei. Penultimul cuţit tăie legătura de la mâini, iar ultimul cea de la picioare şi Alina căzu de pe poarta de lemn în picioare, teafără şi liniştită. Primul gest pe care îl făcu fu acela de a-şi scoate cerceii din urechi şi inelul din deget şi de a le aşeza ca pe o ofrandă lângă groapa din care focul continua să arunce spre înalt limbi ascuţite de flăcări.

— A spus adevărul! se auzi o voce.

Pamfil se îndreptă spre Alina, i se uită adânc în ochi, apoi cu vârful unui cuţit o atinse uşor la tâmplă. Pe floarea aceea de sânge îşi lipi buzele. După ce se depărtă de ea, pe tâmpla fetei nu se mai văzu decât urma abia perceptibilă a pielii zdrelite.

Totul se terminase. Se auzi dintr-o colibă o melodie de dans. Şi în faţa focurilor care continuau să ardă, băieţi şi fete începură să danseze într-un ritm calm, unduios, cu toate că melodia obliga la mişcări cu mult mai ritmate. Dansul şi felul cum se mişcau tinerii nu aveau nimic trivial. Cei doi vlăjgani apărură şi ei îmbrăcaţi în costumele lor obişnuite şi Bunicului nu-i fu greu să recunoască pe băiatul doctorului Bodea.

Pamfil o luase la dans pe Alina şi fata se încadră şi ea, fără efort, acelui ritm unduitor ca o chemare, cu toate că după felul cum se mişca, maiorul înţelese că se întâmplase ceva cu fata. Picioarele aproape că i se împleticeau.

Bunicul nu mai avea de ce să rămână. Mângâie botul câinelui, apoi profitând de un nor negru care întunecă cerul se lăsă purtat spre malul de unde venise. Ca să se ascundă şi mai bine în apă şi să facă cât mai puţin zgomot, Bunicul se prinse de coada câinelui

şi Alsacianul simţind că toată răspunderea apasă asupra lui, înotă voiniceşte. Îl găsiră pe Panaitescu înconjurând nervos maşina, speriat de lunga absenţă a bătrânului.

— Unde e Alina, maestre?

— Fii fără grijă, se va întoarce acasă!

16

Bunicul şi Panaitescu îl găsiră pe Constantinescu la sediu.

Bunicul îi povesti pe scurt tot ce văzuse. Căpitanul strânse din buze. În schimb, Panaitescu nu crezu o iotă din cele spuse de Bunic.

— Maestre, spui la chestii de mă doare capul, pe cuvânt, se adresă el Bunicului.

— Din păcate, dragul meu, din păcate, vorbele mele sunt adevărate.

— Bunicule, în anul 1964 să se petreacă asemenea povestiri ştiinţifico-fantastice e greu de crezut. Că te-a tras câinele în apă, cred. Că ai stat naiba ştie unde vreme de două ceasuri, iară cred. Dar chestiile cu focuri şi cuţite şi alte chestii ca la circ, astea, zău, sunt simple baliverne.

— Constantinescule, la noapte o maşină a miliţiei să se afle în apropierea kilometrului douăzeci şi unu. Cu siguranţă că Waldmann va fi acolo şi sunt la fel de sigur că unul din oamenii lui Pamfil va verifica dacă Alina a spus adevărul.

— De acord, Bunicule, dar părerea mea este să mergem să-i arestăm.

— Asta-i, tovarăşe căpitan, sări de la locul lui Panaitescu. Ce mai tura-vura...

— Facem o greşeală! Lucrurile sunt cu mult mai complicate... Sunt sigur că Graţiela a fost omorâtă. În fond, să zicem că mergem şi-i arestăm... Bine... Eu sunt singurul martor... Aşa cum nu m-a crezut nici Panaitescu, care e colaboratorul meu, cu atât mai puţin mă vor crede alţii... Apoi vina pentru care-i arestăm, neexistând încă motivele certe ale morţii Graţielei, ar fi prea neînsemnată pentru tot ce merită acel Pamfil... Am impresia că e un mare escroc... Şi un escroc apare în faţa legii când este prins asupra faptului. Dacă mergem acum acolo, s-ar putea să nu-i mai găsim sau să dăm de nişte tineri paşnici care dansează şi atâta tot. Pe urmă, nu-mi pot permite, după toate cele întâmplate, s-o pun pe Alina într-o situaţie dificilă. Pamfil şi oamenii lui ar fi siguri că de la ea porneşte totul. Ar fi suficient ca unul dintre ei să rămână liber şi atunci viaţa ei ar fi în primejdie. Nu, căpitane, de-acum planul nostru trebuie să se schimbe dacă vrem să-i avem în mână pe toţi aceşti oameni pur şi simplu îndobitociţi de frazele frumoase şi goale ale lui Pamfil...

— Ţi-am spus eu, meştere, că generaţia asta nu face două parale? Nu mi-ai dat crezare, spuse Panaitescu.

— Nici nu-ţi dau, dragul meu. Nişte tineri care îşi permit să fure de acasă bani şi lucruri de valoare, înseamnă că n-au supravegherea necesară. Desigur, e vorba la mijloc şi de o oarecare extravaganţă...

— Poate că Alina ne va fi de mare ajutor, Bunicule, spuse Constantinescu, care în tot timpul cât acesta vorbise nu se gândise la altceva decât cum să-l prindă pe Pamfil.

— Din păcate, dragul meu, am impresia că Alina nu ne poate ajuta prea mult. Pentru mine e limpede că la început a vrut să se introducă în grupul lor. Dar pe parcurs s-a întâmplat ceva.

Când ajunseră în drum, Bunicul îl întrebă pe şofer;

— Sincer nu m-ai crezut, Panaitescule?

— Păi ce, maestre, aşa mă ştii dumneata, una gândesc şi alta zic?

— Interesant, interesant, foarte interesant! spuse Bunicul ca de obicei, această repetiţie fiind la el semnul unei mari emoţii.

— În schimb, maestre, eu am stat şi-am ars gazul de pomană.

— Nu înţeleg, dragul meu! spuse Bunicul, fiind cu gândul în altă parte şi uitând că el fusese acela care-i ceruse să o urmărească pe doamna Bodea, să vadă ce anume va întreprinde după discuţia avută cu ea.

— Maestre, am stat pitit în grădina aia pustie din faţa casei lor. Într-adevăr, nevasta medicului a venit acasă, dar n-am văzut să iasă cu nicio valiză, aşa că după ce a plecat, am roit-o şi eu tocmai la timp, altfel n-aş fi putut să-ţi fiu de folos la toată plimbarea aia a dumitale, din care eu m-am ales doar cu zeci de mii de împunsături de ţânţari. Ca să fiu sincer, nici nu pot crede că dumneata, gol pe jumătate, ai putut suporta înţepăturile acestor gângănii pe care le urăsc mai mult decât pe orice criminal. Eh! La munte e cu totul altceva...

— Trebuie să recunosc, dragul meu, că n-am văzut nici urmă de ţânţari, spuse Bunicul, uitând că pielea de pe spate îl usturase cumplit, iar acum, dacă şi-ar fi desfăcut cămaşa, ar fi văzut zecile de împunsături consemnate de blândele dureroase şi roşii.

Îşi găsiră valizele în hol, cu tot restul de calabalâc, inclusiv borcanul cu murături învelit în ziar, aşa cum îl lăsase Panaitescu în dulap, ca să nu pătrundă lumina zilei la pepenele de care încă nu avusese când să se atingă.

— Dar e nemaipomenit! i se adresă Bunicul femeii de la recepţie. Cum este posibil?

— Dacă tovarăşul Pomişor a dat dispoziţii, totul este posibil, răspunse femeia.

— Bine, dar erau camerele noastre; sunt plătite pe două săptămâni, spuse Bunicul în al cărui glas revolta dispăruse, fiind înlocuită cu un ton rugător care-l făcu pe Panaitescu să tremure de furie.

— Camerele au fost ocupate de nişte străini, ne pare rău, aveţi repartizate altele la hotelul „Astoria".

— Şi dacă refuz, stimată tovarăşă, să mă mut la hotelul „Astoria"?

— Vă priveşte, tovarăşe, dar în cazul ăsta o să rămâneţi fără cazare.

— Stimată tovarăşă, regret profund acest tratament faţă de nişte concetăţeni...

— Nu mai regreta atâta, maestre, că ăştia atâta şi aşteaptă, să regreţi, zise Panaitescu şi punând mâna pe borcan ochi cheia prinsă de-un cârlig al raftului de la recepţie, intră în spatele tejghelei, o luă şi fără să-i pese de nimeni se îndreptă spre camera din care fuseseră scoşi.

— Tovarăşe, dar ce-i asta? Cum e posibil, am să chem...

— Nu mai chemaţi, stimată, stimată pe dracu, reveni Panaitescu, că miliţia este exact la faţa locului, şi fără să mai spună altceva intră în fostul lor apartament.

Încăperile erau goale, paturile nefăcute.

— Unde sunt străinii, madam, că acum îmi ies din pepeni? O să-i arăt eu acestui Pomişor, nicio grijă, o să-l fac să se târască în genunchi, spuse Panaitescu şi scoţând grăbit din buzunar legitimaţia de plutonier major o vârî sub ochii speriaţi ai femeii, apoi cu aceeaşi grabă vârî cartonul la loc. Dacă-ţi dă mâna du-te şi reclamă! Coacăzei ăluia de director să-i spui să se înfăţişeze imediat aici, ca să nu mă duc eu la el.

— Mă iertaţi, tovarăşe, mă iertaţi, cred că tovarăşul director nu ştia că sunteţi de la...

— Exact de-acolo suntem, spuse Panaitescu.

După câteva minute toate bagajele erau în cameră, iar o femeie de serviciu în câteva minute făcu încăperile lună.

— Dragă Panaitescule, mă uimeşti cu puterea dumitale de convingere. Cum de-ai reuşit? Când am văzut că se reped la bagaje am crezut că vor să le arunce în stradă...

— Le-am arătat legitimaţia maestre, asta-i!

Pe coridor, cineva îşi însoţea paşii grăbiţi fredonând o melodie veselă, apoi brusc în încăpere îşi făcu apariţia Alina. Panaitescu rămase cu gura căscată şi abia pricepu din privirile Bunicului că nu trebuia să-i amintească fetei absolut nimic din cele ce aflase de la el.

— Bunicule, – sper că n-am întârziat prea mult, nu-i aşa?

Maiorul îşi stinse ţigara în scrumieră, ca să nu i se vadă mâna tremurând, apoi începu să-şi aranjeze părul în oglindă.

— Am spus doar că fiecare e liber să facă ce vrea, Alina, doar suntem în concediu. Cum ţi-ai petrecut timpul? Cred că Dorin a fost fericit că a dat de tine. Aţi făcut baie împreună?

Alina nu răspunse. Se duse în camera ei şi reapăru îmbrăcată într-o rochie vaporoasă de mătase, singura de altfel pe care o avea.

— Te-am întrebat ceva, Alina! insistă Bunicul, urmărind atent, dar fără ostentaţie, chipul fetei. La tâmplă i se vedea uşoara zgârietură de care îi amintise şi căpitanului. O văzuse imediat şi Panaitescu, care în urma celor observate năduşea puternic, încercând să scoată pepenele din borcan.

— Am fost cu el la plajă, Bunicule, am înotat, am stat de vorbă, zise ea uşor încruntată, încercând să-şi aducă aminte de un anumit lucru.

— Deci ţi-ai petrecut timpul cât se poate de plăcut. Mă bucur, draga mea.

— Haideţi la masă! Jur că în farfuria fiecăruia va poposi azi o friptură de zile mari, cu toate că am întârziat peste program cu aproape o oră.

Panaitescu nu se înşelase.

Cu toate că în cantină nu mai era nimeni, o masă era pregătită pentru trei persoane şi Bunicul remarcă, nu fără uimire, că până şi apa minerală şi cele câteva sticle de bere pe care nu le comandase nimeni se aflau la gheaţă, iar pe masă trona şi o fructieră plină cu portocale şi banane.

— Ce zici, Bunicule? întrebă satisfăcut Panaitescu.

Bunicul nu mai putu spune nimic. Responsabilul cantinei venise personal să-i servească şi după ce le puse în farfurie câte o friptură încinsă, se simţi dator să zică:

— Ne cerem scuze, nu ştiam cine sunteţi, mii de scuze... Vreau să vă anunţ că bucătarul a fost schimbat şi acum împărat peste bucătărie este tovarăşul Vasiliu, de la „Doi fazani" din Bucureşti.

Bunicul se uită la friptura lui, se înroşi la obraz şi făcând un mic calcul în minte, strigă după gestionar:

— Tovarăşe dragă, eşti amabil să-mi aduci puţin cântarul?

— Dar de ce aveţi nevoie de cântar, tovarăşe? Cu mare plăcere dacă doriţi, dar vă asigur...

— Vrem să ne asigurăm şi noi, spuse Bunicul maliţios.

Sosi cântarul învelit într-un şervet alb ca spuma laptelui şi cu o delicateţe care-l uimi pe Panaitescu, Bunicul îşi cântări friptura. Avea o sută cincizeci de grame...

Ospătarul tremura lângă ei şi ca nu cumva să leşine, Bunicul se simţi dator să adauge:

— Ce-i în plus peste ceea ce ni se cuvine plătim din buzunar. Panaitescule, plusul fripturii tale îl suport eu.

Ospătarul plecă demn spre bucătărie, în timp ce Bunicul, cu aceeaşi delicateţe, luă friptura de pe cântar şi o aşeză din nou pe farfuria fierbinte.

— Au crezut că ne cumpără cu cincizeci de grame de carne, spuse Panaitescu înfulecând de zor.

— Plusul pe care ni l-au dat nouă ar fi însemnat mâine minus la alţii. Ce părere ai, Alina?

— Mi-e o foame de lup, spuse fata, dar după felul cum mânca, se vedea cât de colo că era preocupată de cu totul altceva, nu de mâncare.

— M-a mai căutat Dorin în după-masa asta? întrebă Alina.

— Cum să te caute, dacă a fost cu tine? Doar aşa ai spus.

Alina îşi aşează tacâmurile în farfurie, se sculă şi ieşi.

17

— Ce-i cu tine, Alina? o întrebă Bunicul, ieşind imediat după ea.

— Mă doare puţin capul...

— Vino să bei un pahar cu bere, are să-ţi treacă. Cred că ai stat prea mult la soare şi ai făcut insolaţie, spuse Bunicul şi cu grijă părintească o duse din nou în sala de mese.

Mâncară în tăcere. Pepenele murat al lui Panaitescu cu care voise să-l facă praf pe bătrân rămăsese aproape întreg şi şoferul, zgârcit din fire, îl mâncă singur.

— Am impresia că am adormit la soare, Bunicule, nu-mi dau seama, dar îmi vâjâie capul. Şi pe urmă de unde ai inventat toată povestea cu Dorin? Dorin nici nu-i la mare, mai spuse ea.

— Bine, dar atunci cu cine ai fost să faci baie? întrebă bunicul, îngălbenindu-se la faţă.

— Singură.

— Draga mea, dacă ai fost singură cu atât mai bine, cu toate că te-aş sfătui ca pe viitor să fii mai precaută. Nu se umblă singură pe plajă până la ora asta.

— Aşa am să fac, Bunicule.

Se ridicară de la masă, Bunicul plăti pentru toţi trei plusul de la friptură şi când şoferul văzu că în aceeaşi socoteală intră şi berea, îşi permise să nu lase în sticle niciun strop.

Îi duseră de mâncare Alsacianului, apoi Panaitescu, socotind că e timpul să se întindă puţin, îi făcu semn Bunicului şi se duse la el în cameră.

Bunicul, Alina şi Alsacianul rămaseră să se mai plimbe.

— Bunicule, am avut un vis urât...

— Ce vis, draga mea? întrebă Bunicul absent, având aerul că pune întrebarea mai mult din curtoazie decât din curiozitate.

— Se făcea că am plecat undeva cu vaporul în altă parte de lume, undeva într-o ţară necunoscută. După sute de kilometri pe jos am ajuns undeva sub zăpezile veşnice ale Himalaiei, într-un loc unde aerul este cel mai pur din lume, unde sufletul are posibilitatea să zboare spre înalt...

— Ai adormit, draga mea, la soare! Din pricina aceasta, visul, un vis poate real, a căpătat alte dimensiuni, ca orice vis produs sub o stare de excitaţie aparte.

Alina îşi duse mâinile la faţă şi în lumina becului pe sub care treceau, Bunicul observă lipsa inelului.

— Şi în acest vis ţi-ai pierdut inelul de la mama ta, sau în altă parte Alina? întrebă Bunicul, care îşi dădea seama că fata se afla într-o stare psihică aparte.

Alina îşi privi degetele de la mâna stângă şi tresări.

— Poate l-am pierdut!

— Un inel nu se poate pierde aşa uşor. Afară de asta, ţin minte că acum câteva luni i-ai spus tatălui tău că ai crescut şi din pricina aceasta inelul primit la vârsta de treisprezece ani ţi-e strâmt. Alina, ce s-a întâmplat cu tine? zise brusc bătrânul şi se uită fix în ochii fetei.

Alina se cutremură cuprinsă ca de friguri, apoi se clătină.

Bunicul se aşează cu ea pe o bancă din apropiere. Alina continua să tremure, apoi se puse pe plâns, un plâns de copil neajutorat.

— Nu ştiu ce-i cu mine, spuse ea, şi sculându-se alergă spre hotel.

Bunicul se întoarse şi el grăbit, şi când o văzu pe fată că intră în hotel se mai linişti.

Se duse la căpitanul Constantinescu, îi povesti acestuia în câteva cuvinte totul şi-l rugă să cheme de urgenţă un neurolog.

Se întoarse acasă abătut şi trist peste măsură,

Alina era în pat. Dormea. Perna pe care-şi odihnea capul era udă de transpiraţie.

Sosi doctorul însoţit de căpitanul Constantinescu, îmbrăcat civil. Îl lăsară pe doctor singur cu fata.

— Ce crezi că are, Bunicule?

— Mi-e greu să spun, dragul meu, dar cu toate că nu sunt medic, pot afirma că starea ei se datorează faptului că a trecut prin emoţii foarte puternice. Pe lângă aceste emoţii a mai intervenit şi altceva... şi acest altceva nu-l ştiu... Alina s-a întors într-o stare sufletească cu totul ciudată, aş spune. Am avut impresia la început că vrea pur şi simplu să-mi ascundă totul. Mi-am dat însă seama că nici măcar nu-şi aducea aminte că a ieşit la plimbare eu Dorin. Acest amănunt pe care îl ştiam, doar eu i-am spus să iasă cu el, n-avea de ce să-l uite. Este vorba de un fenomen de anulare a memoriei şi un asemenea fenomen nu se poate obţine decât în două feluri: ori printr-un tratament medicamentos, ceea ce nu e cazul, ori printr-o puternică doză de sugestie datorată unei hipnotizări...

Apăru doctorul.

— N-are nimic deosebit, tovarăşe maior! se adresă el Bunicului. I-am făcut o injecţie. Pulsul îi e acum normal. Mi se pare însă ciudat că nu s-a trezit. Cred că a fost hipnotizată. În orice caz mâine când se va simţi odihnită o să aflăm...

Doctorul plecă şi Bunicul, după ce îi conduse până în hol, se întoarse ca să discute cu căpitanul Constantinescu. Ar fi preferat să iasă cu el la aer curat, dar Panaitescu lipsea cu maşină cu tot, şi Bunicul nu voia s-o lase pe Alina singură.

— Am pregătit maşina, Bunicule, pentru la noapte, deşi nu ştiu dacă mai are vreun sens, spuse căpitanul.

— Are, dragul meu, chiar mai multe. Întâi, putem vedea ce e cu Waldmann ăsta; în al doilea, Pamfil îşi va da seama că informaţia dată de Alina este adevărată şi poate acesta este lucrul cel mai important... Am uitat să-ţi spun, cred că bicicleta lui Waldmann este aceea văzută pe insulă. O bicicletă care mi s-a părut monstruoasă în felul ei... Nici n-aş putea să spun exact la ce anume ar putea fi folosită. Pare o bicicletă de infirm, mult prea mare însă şi prea complicată ca să fie folosită de cineva numai pentru a se deplasa împingând roţile cu mâinile... Este de fapt un mic automobil strălucitor, cu o mulţime de instalaţii a căror utilitate îmi scapă.

Maiorul îşi aprinse o ţigară. Îl servi şi pe căpitan.

Pe coridor se auziră paşi. Era Panaitescu.

— Dragul meu colega, unde ai fost? întrebă Bunicul.

— Bunicule, m-am dus să văd şi eu cum arată o geamie... N-am văzut în viaţa mea.

18

Bunicul se uită la ceas. Era ora douăsprezece fără douăzeci. Căpitanul Constantinescu îl lăsase la kilometrul douăzeci, urmând ca împreună cu sergentul Creţu să patruleze cu viteză redusă prin faţa locului unde trebuia să apară Waldmann ca să depună suma de cinci mii de lei.

Bunicul se îndreptă pe jos spre kilometrul douăzeci şi unu. Era mai mult ca sigur că Waldmann va veni, că-i va da banii lui Pamfil sau unuia din ajutoarele lui, dar maiorul era tot atât de convins că Pamfil n-avea să-i restituie bicicleta. Se putea însă la fel de bine, ca Pamfil, fiind prevenit de Florentin Bodea şi de Alina, să încerce doar să verifice autenticitatea spuselor ei, cum la fel de bine putea să nu vină de loc. În depărtare, Bunicul văzu o maşină semnalizând spre stânga, semn pentru Bunic, din partea lui Constantinescu, că omul pe care îl aşteptau era acolo, lângă bornă. Bunicul îşi iuţi paşii. Îl văzu de departe pe Waldmann în lumina lunii, cum se plimba în apropierea bornei kilometrice ca un turist oarecare, aşteptând o ocazie, fiind sigur că prezenţa lui nu va da nimănui de bănuit.

Bunicul se strecură printre piersicii plantaţi lângă şosea şi ajunse la vreo douăzeci de metri în spatele lui Waldmann. Era un om mijlociu de statură şi la lumina lunii Bunicul îi văzu faţa

ridată: o faţă aproape de bătrân, în ciuda mişcărilor sale vioaie şi sigure.

„Cine era Waldmann şi ce taine ascundea bicicleta lui?" se întrebă iar Bunicul, dar chiar în clipa aceea din spate apăru Volkswagen-ul decapotabil şi Bunicul nu mai avu timp să-şi pună alte întrebări. Maşina încetini în dreptul bornei şi când Waldmann se apropie de maşină, dorind probabil să-şi vadă bicicleta, patru mâini puternice îl săltară în sus; o altă mână se văzu năpustindu-se spre capul lui. Totul se petrecu cu iuţeala fulgerului, încât Bunicul nu avu nici măcar timpul necesar să se mire. Maşina porni cu viteză. Maiorul era total descumpănit. O asemenea ipoteză nu-şi formulase nici el şi nici căpitanul. Şi iată-i pe amândoi traşi pe sfoară! La câteva clipe apăru Constantinescu din sensul opus celui în care plecase Volkswagen-ul şi când îl văzură pe Bunic agitându-se la marginea drumului, îşi dădu seama că se întâmplase ceva.

Bunicul se urcă în maşină.

— Întoarce, au luat-o înainte, nu i-aţi văzut?

— N-am văzut nimic, Bunicule!

— Un Volkswagen decapotabil, cel de care ţi-am vorbit.

— Nu ne-am încrucişat cu nicio maşină, spuse sergentul Creţu, apăsând pe acceleraţie la maximum.

— Înseamnă că au luat-o pe un drum lateral.

Maşina încetini.

La numai două sute de metri văzură spre dreapta un drum de ţară colbuit. Coborâră.

Prin praf nu se vedeau urme de roţi. Merseră mai departe. Un alt drum se deschidea de data asta la stânga, printr-o pădure. Nici aici nu se vedeau urme de roţi, în schimb Bunicul observă cum din iarba de la marginea drumului se ridică un om împleticindu-se.

— Waldmann! strigă Bunicul.

Maşina se îndreptă spre el, dar Waldmann, speriat, alergă, şchiopătând, spre pădure.

— Domnule Waldmann, domnule Waldmann! strigă Bunicul, mai tare, dar din pădure nu se auzi niciun răspuns.

Îl căutară o jumătate de oră fără niciun rezultat. Waldmann dispăruse.

— I-au luat banii şi l-au aruncat din maşină, spuse Constantinescu, în timp ce îşi ştergea fruntea îmbrobonată de sudoare.

— Ne-au dus! spuse căpitanul.

— I-am subapreciat, asta-i! îşi dădu cu presupusul sergentul.

— În primul rând eram sigur că nici n-au să se oprească, zise Bunicul. Credeam că vor verifica spusele Alinei, atâta tot, sau puteau să nu vină de loc.

— Iar ei nu numai că au venit, dar i-au luat şi banii lui Waldmann şi au şi dat cu el de pământ.

— Nu înţeleg însă, de ce acesta a fugit? întrebă Constantinescu.

— Ca să ştim de ce-a fugit, ar trebui mai întâi să ştim cine e şi unde s-a mutat, îşi dădu cu părerea Bunicul.

— O fi amestecat şi el, intră în discuţie şi sergentul major Creţu, în timp ce întorcea maşina spre Eforie.

Câtva timp tăcură. Bunicul, nervos din cale-afară, îşi aprinse o mărăşească.

În maşină se împrăştie mirosul de hârtie arsă şi de fum acriu.

— La două întrebări nu-mi pot răspunde, continuă Constantinescu: De ce s-a mutat Waldmann de la hotelul „Doina” şi ce mister ascunde bicicleta...

— Dragul meu, dacă aş putea răspunde măcar la o întrebare, jumătate din enigma Waldmann ar fi dezlegată. În fond, venirea

noastră aici era mai mult pentru el. Să-l protejăm, la nevoie să-l şi urmărim; în cel mai bun caz să vedem unde stă. Că se ascunde, e clar.

— Să nu existe vreo relaţie între el şi ceilalţi, tovarăşe maior, îşi dădu cu presupusul sergentul major.

Bunicul îşi aruncă ţigara pe fereastră. Cerul gurii îi era uscat, iar limba îl ustura.

— Relaţia dintre jecmănit şi cei ce jecmănesc, doar o asemenea legătură poate exista între ei, tovarăşe Creţu. În afară de cazul că nu este şi el, cum ai spus, amestecat într-o treabă care-l obligă să se teamă, spuse Bunicul.

Constantinescu îşi scoase chipiul şi îl şterse pe dinăuntru cu o batistă.

— Ce-i acolo, Bunicule?

Pe şosea. În dreapta, se vedea o maşină răsturnată şi pe măsură ce se apropiau îşi dădură seama că era vorba de Volkswagen. Opriră în spatele maşinii. În lumina farurilor de la Volga se vedea acum clar că maşina se lovise de un pom şi din pricina izbiturii derapase în şanţ.

Constantinescu coborî primul, urmat de Bunic şi de sergent. La volanul maşinii, cu capul dat pe spate, se afla un tânăr. Volanul era răsucit de parca ar fi fost din plastilină, iar în ochiul drept al şoferului intrase adânc o creangă de la pomul rupt.

— E mort! constată Bunicul, după ce luase mâna tânărului în mâna lui.

— Totul se plăteşte pe lumea asta, totul! spuse Constantinescu, ca pentru el. Du-te, tovarăşe Creţu, după medicul legist. Adu-l şi pe Sotir.

— Înseamnă că ceilalţi doi au scăpat teferi, spuse Bunicul. Au fugit... Du-te, tovarăşe sergent, nu sunt obosit... Vreau să rămân şi eu.

Volga plecă în grabă. Căutară în buzunarul mortului. Nu găsiră niciun act. Doar în buzunarul din spate al pantalonilor dădură de o hârtie, o adeverinţă veche care atesta că Urucu Gheorghe era de profesie instalator. Adeverinţa era eliberată de Şantierul 2 Construcţii şi era adresată O.N.T.-ului pentru ca posesorului să i se faciliteze o excursie pe vasul „Transilvania", în Turcia.

— Bara de direcţie, Bunicule! Maşina era veche. Individul nu ştia probabil să conducă prea bine...

Dar Bunicul nu era atent la spusele căpitanului. Citise pentru a doua oară adeverinţa şi rămase pe gânduri.

Pe şosea venea o maşină gonind. Era Volga, cu sergentul major Creţu şi medicul legist.

Creţu luă câteva fotografii la lumina bliţului şi medicul făcu un control sumar tânărului pe care îl scoaseră de lângă volan cu mare greutate.

— Parcă l-ar fi tras cineva în ţeapă, dar nu cum o făcea Vlad Ţepeş, ci de sus în jos, Îşi permise să spună medicul, dar nimeni nu schiţă nici măcar o urmă de zâmbet.

— I-a fost străpuns creierul, mai zise el, apoi se uită curios la maşină.

Medicul înclină dezaprobator din cap:

— N-ar trebui să se elibereze certificate de circulaţie pentru asemenea rable.

— Vorbeşti, doctore, de parcă cineva într-adevăr i-ar fi eliberat...

— Dar credeţi că au circulat aşa, fără...

— De unde să ştiu? Vom cerceta şi vom vedea... Bag mâna în foc că şi numărul maşinii e fals.

— Număr de München, spuse Sotir.

— Confecţionat anume ca să fie mai greu de cercetat, răspunse căpitanul.

Sosi şi ambulanţa şi doi brancardieri ridicară cadavrul şi-l transportară în maşină.

Doctorul plecă odată cu Salvarea, în timp ce Bunicul şi căpitanul continuară să cerceteze locul accidentului şi păduricea de salcâmi din apropiere.

— Uite ce-am găsit, Bunicule!

Bunicul se apropie.

În iarbă zăcea un pantof de tenis plin de sânge.

— Tovarăşe Sotir, mai dă o fugă până la staţiune. Rămâi dumneata cu Alina şi trimite-l pe Panaitescu cu câinele. Dacă am găsit un pantof, posesorul lui nu poate fi foarte departe.

Căpitanul îi dădu sergentului încuviinţarea. Sotir şi sergentul Creţu se urcară grăbiţi în Volgă.

Panaitescu sosi peste o jumătate de oră. Bunicul consideră că acest timp însemna un adevărat record pentru Panaitescu, care avea nevoie de un sfert de oră numai ca să se trezească din somn.

Alsacianul mirosi pantoful de tenis, apoi începu să-l tragă pe Bunic cu putere spre pădure. Ajunseră în curând la liziera ei, dar nu dădură de nimeni. Câinele, trăgând cu aceeaşi forţă, se îndreptă spre arătură, urmând un drum anume. După mai bine de o oră ajunseră la malul lacului Techirghiol. Acolo câinele se opri şi se uită aproape cu deznădejde la stăpânul lui care făcuse un asemenea drum de pomană.

— Au plecat cu o barcă, Bunicule, spuse căpitanul.

— Ca să fi plecat cu o barcă, însemna că în acest loc trebuia să fie una.

— Hotărât că trebuia să fie. De altfel, uite că se vede parul de care a fost legată.

— În cazul acesta, unul din cei doi cunoştea foarte bine împrejurimile. Aş spune nu numai că le cunoştea, dar era chiar familiarizat cu ele. În concluzie, nu poate fi vorba decât de un om care locuieşte în Eforie Nord.

— Asta cam aşa-i, Bunicule, dar cine poate fi?

— Florentin Bodea, răspunse Bunicul şi obosit de moarte se aşează pe iarba de pe mal şi îşi aprinse o ţigară.

19

A doua zi dimineaţa, când străzile erau pline de oamenii care se îndreptau spre plajă, Bunicul, însoţit de sergentul major Creţu, urcă grăbit strada principală, apoi se opri la poarta casei familiei Bodea. Poarta era încuiată şi cu toate apelurile soneriei nu veni să deschidă nimeni.

Sergentul major Creţu era nedormit; nu apucase nici să se bărbierească şi faptul că stăteau în faţa unei porţi al cărei stăpân nu voia să le deschidă, îl scotea din sărite.

— Trebuie să avem răbdare, tovarăşe sergent major.

Bunicul era gata să-i ţină sergentului o teorie întreagă în legătură cu necesitatea de a nu întrebuinţa niciodată forţa în cazuri similare, dar îşi dădu şi el seama că nu era nici momentul, nici locul potrivit. Apăsă mai tare pe clanţă şi poarta se deschise.

Intrară în curte, uitându-se unul la altul.

Uşa casei era închisă şi Bunicul se simţi dator să bată de câteva ori, timp în care îşi pregăti pentru orice eventualitate şi ordinul de percheziţie obţinut de Constantinescu de la Procuratură. Nu răspunse nimeni, deşi Bunicul avu convingerea că în spatele uşii se afla cineva, iar acest cineva nu putea fi decât doamna Bodea; altfel, mirosul lui fin n-ar fi înregistrat urme abia perceptibile de parfum şi urechile sale exersate n-ar fi surprins în pâlnia lor fâşâitul unui capot din mătase, numai din mătase chinezească

putea fi, deoarece numai aceasta putea, la cea mai mică mişcare, să producă foşneala aceea atât de aparte.

— Deschideţi, doamnă Bodea, în numele legii, spuse Bunicul, ridicând uşor tonul şi cuvintele lui avură un efect miraculos, deoarece cheia se învârti de două ori şi uşa se deschise, în rama ei apărând doamna Bodea, îmbrăcată într-un halat lung până în pământ, confecţionat, aşa cum bine gândise Bunicul, din mătase chinezească.

— Dar ce s-a întâmplat? Tocmai mă pregăteam să merg la magazin. De obicei deschidem la ora nouă. Poftiţi, vă rog! mai spuse femeia.

Deşi doamna Bodea se străduia să fie cât mai amabilă, mai îndatoritoare cu putinţă, dincolo de această mască, Bunicul ghici adevărata stare de spirit a femeii, nemulţumită de această vizită.

— Vă rog să-mi scuzaţi ţinuta, spuse ea şi-i conduse pe cei doi oameni în holul mare, cu care Bunicul făcuse cunoştinţă numai cu o zi în urmă.

— Vă rog. Stimată doamnă, aş vrea să stau de vorbă cu fiul dumneavoastră.

— Băiatul meu nu e acasă, a plecat la fermă cu tatăl său, spuse doamna Bodea. Dar după acelaşi zâmbet nesigur, Bunicul îşi dădu seama că femeia minţea.

Bunicul trecu în oficiul de lângă baie, apăsă hotărât pe clanţa uşii camerei lui Florentin şi intră.

Florentin era în patul lui cu baldachin, cu o pătură peste cap.

— Dragul meu. Dar tata mi-a spus că te ia cu el, zise doamna Bodea din spatele Bunicului, voind prin această minciună să anticipeze orice afirmaţie a băiatului şi, în acelaşi timp, să iasă şi ea cu faţa curată.

Florentin tresări speriat la auzul unei voci străine şi se ridică brusc.

— Doamnă, vă rog, lăsaţi-ne singuri! De altfel, cred că ar fi bine să daţi un telefon ca pe ziua de astăzi să fiţi înlocuită. Vom avea de discutat mai mult.

— Nu vă supăraţi, dar ce-a făcut copilul meu? Sper că n-a făcut nimic, altfel mi-ar fi spus.

— Sunt convins că v-a spus, doamnă, aproape totul! Ca să fiu clar, v-a spus totul până într-un anumit punct. Dar despre asta mai târziu... Vă rog. Lăsaţi-ne singuri.

Doamna Bodea ieşi, îşi dădu seama că n-ar fi avut niciun rost să mai insiste.

— Deci, la ora asta, după spusele mamei dumitale, trebuia, tinere, să fii la fermă...

— Da, m-a rugat tata să mă duc, dar, nu vă supăraţi, cu cine am onoarea?

Florentin Bodea era calm. Doar chipul palid îi trăda emoţia şi ochii copilăroşi erau incapabili să ascundă adevărata lui stare sufletească.

— Să zicem că sunt de la miliţie, că sunt sincer interesat de viaţa dumitale, că...

— Aveţi acte? întrebă Florentin şi ochii lui deveniră pe dată suspicioşi.

Bunicul îşi scoase legitimaţia.

— Ordinul de percheziţie l-am arătat mamei dumitale. Ia loc, tovarăşe sergent major! Doresc ca această discuţie să aibă loc cu martori.

Florentin se aşeză cu capul pe pernă. Pe frunte îi apărură broboniţe mici de sudoare şi maiorul aproape că le înregistra creşterea, până ce întreaga frunte deveni asudată de-a binelea.

— Domnule Bodea, aseară dumneata te aflai într-o maşină care a intrat într-un pom şi în urma acestui accident Urucu Gheorghe, prietenul dumitale, şi-a pierdut viaţa. Ai fugit de la

locul accidentului. Ai fugit împreună cu un alt individ, al cărui nume vreau să-l rosteşti dumneata. Aţi traversat pădurea, apoi, pe arătură, aţi fugit până la marginea ghiolului. Azi dimineaţă barca lui Chezir Ameid a fost găsită pe malul celălalt. Barca purta urme de sânge, era de la piciorul dumitale, şi Bunicul dintr-o mişcare dădu pătura la o parte. Piciorul lui Bodea era bandajat. Deci, cine era celălalt tânăr cu care ai fugit?

— Nu ştiu! răspunse tânărul şi faţa lui se linişti dintr-o dată, ca în urma unei hotărâri de nestrămutat.

În faţa acestei negaţii, cu toate că evidenţa era clară, sergentul major Creţu se ridică de pe scaun şi dând pătura de pe tânăr spuse cu o voce calmă.

— Te rog să te scoli din pat şi aşază-te pe scaun.

Tânărul se uită la sergent profund dispreţuitor.

— Lasă-l, tovarăşe Creţu... La vârsta lor cei ca el sunt convinşi că lipsa de bun simţ face parte dintr-un ansamblu de trăsături specifice celor ce au curaj. Deci, domnule Bodea, spui că nu ştii...

Doamna Bodea intră pe uşă cu o tavă în mână. Două ceşti de cafea abureau.

— Vă mulţumesc, doamnă. Dar suntem în exerciţiul funcţiunii. Vă rog, lăsaţi-ne singuri.

— Dar ce-ai făcut, Florentine, pentru numele lui Dumnezeu... Dacă află tata... Ştiţi, tovarăşe, că tatăl lui e un mare specialist în...

— Ştiu, doamnă, zise Bunicul pe un ton care nu mai îngăduia nimic, ca femeia să înţeleagă că prezenţa ei nu era dorită. Tovarăşe Creţu, fii, te rog, aşa de amabil şi ai grijă ca în timpul acestei discuţii să nu ne deranjeze nimeni, spuse Bunicul şi Creţu luă poziţia de drepţi.

— Am înţeles, tovarăşe maior! şi sergentul major se postă lângă uşă.

Din camera alăturată se auzea plânsul în surdină al doamnei Bodea, plâns care nu avea asupra băiatului niciun efect.

— Puteţi dovedi că am fost eu în maşină? întrebă tânărul care în timpul conversaţiei Bunicului cu doamna Bodea avusese, pesemne, destul timp să se gândească ce anume răspunsuri să dea. Numai că Bunicul premeditase cu un anumit scop pauza.

— Un pantof de tenis a fost găsit pe câmp, tinere, şi pentru că nu eşti de meserie, nici măcar nu ţi-a trecut prin cap să-l arunci pe celălalt. Ai venit cu el acasă. Uite-l! spuse Bunicul scoţând de sub pat celălalt pantof murdar de nămol.

— Vreau să vă spun că vă pierdeţi timpul de pomană... De la mine n-o să aflaţi nimic; în plus, declar că azi-noapte n-am fost în nicio maşină. Mama e martoră că la ora zece, după ce m-am uitat la televizor, am intrat în pat.

— Domnule Bodea. N-am venit aici să pierd timpul cu dumneata... Dacă nu ţi-aş fi cunoscut tatăl şi n-aş avea pentru el o sinceră stimă n-aş discuta astfel. Îmi dau seama ce lovitură va fi pentru el când va afla că noaptea trecută te-ai aflat în maşina în care a murit un om, că ai luat împreună cu alţi doi tineri banii de la Waldmann, că l-aţi aruncat apoi în şanţ. Dar dacă aceste delicte nu sunt încă atât de grave, în schimb învinuirea de a o fi omorât pe Graţiela Rapciuc este cu mult mai mare.

Tânărul se încruntă uşor, apoi fruntea şterasă până atunci de câteva ori cu mâneca pijamalei transpiră abundent din nou.

— Soarta noastră este să fim acuzaţi, a dumneavoastră să acuzaţi, ştiu cântecul.

— Ce cântec, tinere?

Florentin tăcu.

— Domnule Bodea, dumneata i-ai făcut curte acestei fete, Graţiela. Ai vrut s-o iei de nevastă. Nu mă îndoiesc nicio clipă că sentimentele dumitale faţă de ea erau sincere. Cum se poate ca

viaţa unei tinere cu care ai vrut să-ţi uneşti destinul să te intereseze atât de puţin? Luni de zile te-ai plimbat cu ea, aţi făcut planuri, te-ai hotărât chiar să lucrezi în port, până când mama dumitale ţi-a pus în vedere că n-are să te ajute cu nimic în acest pas pe care-l considera necugetat. Mai mult, toate tablourile astea pe care le-ai pictat cu mâna dumitale, inclusiv cel de deasupra capului, toate astea, zic, sunt incapabile să stârnească în dumneata acel sentiment al dreptăţii pe care, de obicei, trebuie să-l aibă un artist? Sau arta dumitale este o simplă joacă, iar sentimentele dumitale, în privinţa ei, false?

Florentin Bodea ascultase cu atenţie cuvintele maiorului şi în faţa fiecărui nou argument, considerat până atunci un secret al lui, reacţionase prompt, aproape copilăreşte, mărturisind prin expresia ochilor şi în general prin întreaga sa atitudine adevărul pe care până atunci nu se hotărâse încă să-l dea în vileag.

— Am vrut să mă căsătoresc. Părinţii au fost împotrivă, începu el aproape tânguitor.

— Ai spus: părinţii, sublinie Bunicul. Aş vrea să ştiu: amândoi, sau numai mama dumitale?

— Numai mama.

— Crezi că Graţiela, de care ai vrut să-ţi legi viaţa şi pe care presupun că o cunoşteai bine era capabilă să comită acel furt care i-a grăbit moartea

— Nu, nu cred, Graţiela nu era o hoaţă.

— Vezi, tinere, vezi... Dacă dumneata, în clipa când ai aflat că din gestiunea ei lipsesc peste o sută de mii de lei, ai fi avut curajul să te duci şi să spui că nu crezi, soarta ei poate n-ar fi fost atât de tragică. De ce nu te-ai dus? Ce te-a oprit să depui mărturie pentru un om pe care-l iubeai şi de care erai atât demult legat?

Tânărul se şterse din nou la frunte, apoi la ochi şi se ridică în şezut. Dintr-o dată toată aroganţa lui dispăruse: era un copil şi atâta tot, temător pentru toate cele întâmplate şi pentru tot ce avea să urmeze.

— Îmi permiteţi să mă îmbrac?

— Te rog!

Florentin îşi luă pantalonii şi cămaşa de pe un scaun, se ascunse pentru câteva clipe în spatele baldachinului, apoi reveni şi se aşeză pe marginea patului.

— Mama mi-a spus că ea e de vină, că a făcut totul premeditat. S-a prefăcut că mă iubeşte ca să intre vânzătoare cu ajutorul mamei în acel magazin. După ce a intrat, a continuat să se joace cu mine în timp ce fura marfa şi o vindea, voind să pună vina pe mama.

— Deci asta era supoziţia mamei, domnule Bodea, dar în sinea dumitale e limpede că nu credeai că ea a furat... Ai mărturisit chiar...

— Da, Graţiela nu putea să fure...

— De furat însă s-a furat, şi încă din gestiunea ei. Atunci cine crezi că e hoţul?

Florentin deschise ochii mari: cine ştie la ce se gândise. Apoi pleoapele i se lăsară grele şi ochii, scânteietori pentru o clipă, îşi pierdură din nou strălucirea.

— Nu ştiu...

— Nici nu poţi bănui?

Tânărul, preocupat, dădu din cap.

— Domnule Bodea, şi eu am impresia că Graţiela n-a putut fi o hoaţă. Înainte de a lucra în acest magazin a avut gestiuni destul de importante şi niciodată nu i-a lipsit un leu. Pe urmă, nu-mi vine să cred că un om care se destăinuieşte cu atâta sinceritate, cum a făcut-o ea, poate duce o viaţă dublă. Să mă înţelegi exact,

nu pot crede că un om ca ea a putut să spună că te iubeşte şi în acelaşi timp, la adăpostul acestui sentiment, să-şi permită să fure tocmai dintr-un magazin unde responsabilă era mama alesului ei. Pentru mine e incredibil...

— Atunci cine a furat? întrebă tânărul şi ochii îi sclipiră din nou.

— Asta aş vrea să ştiu şi eu... Dar să mergem mai departe, tinere. Ştiu că te afli într-un moment greu, cu consecinţe din cele mai grave pentru dumneata, dar este preferabil ca un om să fie pătruns nu numai de gravitatea situaţiei în care se află, ci şi de aportul lui la această situaţie gravă. Totul depinde de dumneata în privinţa acestei situaţii în care te afli, de sinceritatea dumitale; un om care şi-a ales drumul meditaţiei, un om care pune sufletul înainte de toate şi este gata pentru salvarea lui să răpească alte suflete nu mai este om. Orice acuzaţii grave i s-ar putea aduce sufletului chinuit al Graţielei, despărţit de trup înainte de vreme, poate că în această clipă se află aici şi îţi urmăreşte fiecare cuvânt... În toată filozofia voastră există o doză imensă de minciună... Spun o doză şi nu o calific în întregul ei ca pe o minciună, deoarece n-am o pregătire suficient de aprofundată în domeniul respectiv, ca să mă pot hazarda... Dar dumneata crezi, dumneata ca adept ai lui Pamfil, nu poţi să nu crezi... Sau credinţa dumitale este şi ea numai o minciună?

Tânărul se uită cu ochi mari la Bunic, apoi, tremurând, îşi împreună mâinile. Falangele degetelor se încleştară puternic, oasele ieşiră în relief în urma strânsorii, iar pielea se îngălbeni din pricina lipsei de sânge.

— Alina va plăti... V-a spus... Cu toate că dacă a rezistat încercării adevărului, nu putea să vă spună nimic...

— Ce trebuia să-mi spună Alina şi nu mi-a spus? Doar nu vrei să mă faci să cred că şi ea e amestecată în treaba voastră? Ar fi prea de tot.

— Va plăti pentru că a trădat...

— Pentru asta te fereşti să-mi spui adevărul, din teamă de a nu suporta consecinţele propriei dumitale mărturisiri? De ce taci? Înţeleg deci că acesta este motivul... Te temi zadarnic în cazul acesta, dragul meu!

— Nu mă tem eu, ci te înşeli dumneata, spuse tânărul galben la faţă. De fapt şi dumneata eşti un om condamnat. Ai intrat cu picioarele într-un perimetru unde sufletul acţionează după alte legi decât cele pământeşti... Reacţiile sufletului sunt imprevizibile...

— Ştiu, tinere, numai că reacţiile voastre, până una alta, sunt supuse legilor acestui pământ, şi legile nu iartă şi nici nu se lasă înşelate. Cine e Pamfil Adam?

Fruntea tânărului se încreţi din nou şi peste ochi pluti iar acea linişte prevestitoare de tăcere.

— Nu ştiu!

— Străduieşte-te, tinere, străduieşte-te! zise Bunicul şi aplecându-se scoase de sub pat valiza pe care o văzuse întâmplător cu o zi înainte. Iată pentru, ce a murit Graţiela Rapciuc, domnule Bodea. Sper că nu vrei să-mi spui că nu le-ai furat dumneata, din moment ce aceste lucruri se găsesc aici.

Tânărul se uită la valiză speriat, apoi la Bunic.

— N-am furat eu, n-am furat eu! şopti el pierit.

— Tovarăşe Creţu, spuse Bunicul, Florentin Bodea este arestat, mai spuse el, după ce apăru sergentul.

— N-am furat eu, n-am furat eu! ţipă Florentin şi trântindu-se jos începu să-şi rupă cămaşa de pe el.

20

Doamna Bodea se afla în camera alăturată. Stătea pe un fotoliu. Cotul unei mâini era rezemat de braţul de lemn, iar în palma aceleiaşi, mâini îşi odihnea bărbia care îi tremura uşor. Se îmbrăcase între timp, cu o fustă şi un pulover cu mâneci scurte de culoare galbenă. Nu-şi uitase nici părul. Era frumos pieptănat şi aşa cum era legat cu o fundiţă la spate, doamna Bodea avea aerul unei femei de-abia trecută de treizeci şi cinci de ani. Nu părea foarte afectată de această vizită, sau dacă era totuşi, hotărât, ştia foarte bine să-şi ascundă simţămintele. Teama de la început, când Bunicul intrase în casă, fusese alungată şi în locul ei doamna Bodea arborase indiferenţa.

— Doamnă, băiatul dumneavoastră este implicat într-o afacere pe care, personal, sincer o regret. Pot să vă spun cu certitudine că Graţiela Rapciuc nu s-a înecat. A fost aruncată în apă; moartă. În plus, azi-noapte doi tineri împreună cu băiatul dumneavoastră, după ce au luat suma de cinci mii de lei de la individul Waldmann, l-au aruncat din maşină într-un şanţ. Maşina s-a lovit de un pom. Urucu Gheorghe care era la volan a murit. Nu ştiu dacă vă spune ceva acest nume. S-ar putea să nu fi auzit niciodată de el, cert este însă că acesta, împreună cu băiatul dumneavoastră, erau în strânsă legătură cu Pamfil Adam. Desigur, nu v-aş fi relatat aceste fapte, dacă n-aş fi fost convins că

o mare parte de vină vă revine dumneavoastră. Mi-aş permite să încep discuţia noastră printr-o simplă întrebare: alaltăieri seara aţi fost văzută pe faleză cu un om care v-a înmânat o sacoşă. Cine era acest om, stimată doamnă?

— Un prieten, răspunse doamna Bodea calmă, aşa cum de altfel calmă fusese tot timpul cât Bunicul îi expusese situaţia nu tocmai plăcută în care se afla fiul ei.

— Doamnă, un prieten al familiei sau un prieten al dumneavoastră?

Doamna Bodea tăcu, apoi răspunse fără să clipească:

— Al meu.

— Ieri la amiază, după ce aţi părăsit casa, aţi plecat la Constanţa. V-aţi întors la magazin după două ore. Aş dori să ştiu dacă acolo v-aţi dus la prietenul dumneavoastră sau în altă parte.

Doamna Bodea avu un moment de reţinere, pe care Bunicul ştiu dinainte că femeia îl va depăşi şi că până la urmă va spune adevărul. Aşa se şi întâmplă.

— Da. Am fost la el.

— Deci nu vă iubiţi soţul, doamnă...

— Are oare vreo legătură viaţa mea particulară cu tot ce s-a întâmplat?

— Doamnă, cred că are o foarte mare legătură.

— Da, nu-l iubesc, nu l-am iubit niciodată.

— Atunci de ce v-aţi căsătorit cu el?

— Eram tânără, mai tânără ca el cu zece ani, n-aveam pe nimeni în Bucureşti... Trebuia să-mi termin studiile. Pentru asta aveam nevoie de un om care să mă poată ajuta.

— Şi aţi rămas în continuare cu medicul Bodea din recunoştinţă pentru generozitatea lui sau din alte motive?

— Am vrut să ne despărţim de câteva ori. N-a vrut sub niciun chip. Ştie că nu-l iubesc şi ştie că trăiesc cu altcineva. În faţa lumii el vrea să salveze aparenţele.

— Doamnă, poate n-aţi divorţat şi din alte motive, poate a existat la mijloc şi un anumit lucru care în cumpăna judecăţii dumneavoastră a cântărit foarte mult. Până acum aţi călătorit de şase ori în străinătate, pe cont propriu, se înţelege. Poate n-aţi vrut să vă despărţiţi şi pentru faptul că soţul dumneavoastră, foarte apreciat, reprezenta o garanţie materială...

— Da, aşa este, răspunse doamna Bodea sec.

— Vă mulţumesc, doamnă, pentru sinceritate şi aş prefera ca până la capăt acest dialog să fie continuat astfel. Doamnă, mai ştiu că vi s-a propus de câteva ori să ocupaţi funcţii mai importante decât aceea de simplă gestionară, indiferent că e vorba de un magazin cu destinaţie specială. Aţi refuzat. Aţi refuzat pentru a fi mai liberă, pentru a putea călători, nu-i aşa?

Doamna Bodea aprobă.

— Dar, stimată doamnă, n-aţi călătorit niciodată singură, aţi călătorit cu prietenul dumneavoastră, dacă nu mă înşel. O simplă presupunere a mea.

— O presupunere întemeiată. Soţul meu ştia cu cine călătoresc.

— Şi nu avea nimic împotrivă?

— Cred că avea, dar uita repede, pentru el sunt mai importante experienţele. Şi pe urmă, v-am spus, nu-l iubesc.

— Doamnă, poate vă miră că fac un ocol aşa de mare, adică evit deocamdată să intru direct în subiect, cu toate că aş vrea să vă asigur că de fapt ne aflăm în miezul lui. La magazinul la care lucraţi, înaintea Graţielei a mai lucrat o fată. A fost arestată pentru furt, un furt similar cu acela pentru care Graţiela a plătit cu viaţa. Aceasta nu vă spune nimic?

— Da, da, m-am gândit nu o dată. Din această pricină am şi cerut să fiu schimbată. Dacă cunoaşteţi, după cum văd, toate amănuntele, sunt sigură că-l cunoaşteţi şi pe acesta.

— Îl cunosc, doamnă, şi încă foarte bine. Dar cum se face că niciodată din gestiunea dumneavoastră n-a lipsit nimic, numai din gestiunea lor, cu toate că dumneavoastră eraţi responsabila magazinului.

— Ştiu, tovarăşe, ce vreţi să insinuaţi, cu toate astea cu aceeaşi sinceritate vreau să vă spun că n-am furat eu.

— Stimată doamnă, aţi spus „n-am furat eu", deci sunteţi sigură de două lucruri: în primul rând că s-a furat şi în al doilea că a furat altcineva. Cine, doamnă? Doar nu vreţi să mă faceţi să cred că două fete au avut lipsuri importante în inventar fără să bănuiţi nimic? Şi pe urmă cum de se întâmpla ca exact a doua sau a treia zi după furturi, dumneavoastră să cereţi să vină controlul economic pentru inventar?

— Nu ceream controlul în mod special. Fetele îmi semnalau lipsurile şi eram obligată...

— Deci, doamnă, dacă fetele vă semnalau lipsurile de la început, bănuiala asupra lor cădea. Cu toate astea, dumneavoastră n-aţi ţinut cont niciodată de acest lucru.

— Şi dacă am ţinut cont, ce puteam face? Am aşteptat în primul caz rezultatul procesului, am fost martoră... Eu cred că dacă legea găseşte pe cineva vinovat, nu sunt datoare să mă ridic împotriva legii.

— Vă mulţumesc pentru răspuns, doamnă, dar în cazul Graţielei lucrurile s-au petrecut puţin altfel. Graţiela a fost în casa dumneavoastră. Deci Graţiela nu era o străină. Mai mult, copilul dumneavoastră v-a adus la cunoştinţă că vrea să se căsătorească cu ea. Nici în privinţa ei n-aţi încercat să cercetaţi lucrurile mai în adânc? Cum s-ar spune, era un viitor membru al familiei, sau în

orice caz mai apropiată decât celelalte fete. Sau, poate, nu numai că n-aţi vrut să priviţi lucrurile aşa cum v-am sugerat eu, ci chiar aţi fost mulţumită că deznodământul a fost cel pe care îl cunoaştem amândoi foarte bine.

— N-am dorit această căsătorie. V-am mai spus.

— N-aţi dorit-o sau aţi luptat împotriva ei?

Doamna Bodea tăcu.

— N-a fost simplu. M-am împotrivit. Doream pentru copilul meu ceva mai bun.

— Desigur, doamnă, bănuiesc că nutriţi pentru băiatul dumneavoastră o dragoste profundă şi sunteţi sincer interesată de viitorul lui. Cu ce l-aţi ameninţat în cazul că nu vă dă ascultare?

Doamna Bodea lăsă ochii în jos, păstrându-şi calmul cu o tărie care-l uimi pe maior.

— I-am spus că nu-l voi întreţine, că nu-l voi ajuta, că în cazul că se va căsători nu mai are ce căuta în casa mea.

— Cum a reacţionat băiatul dumneavoastră?

— S-a dus şi s-a angajat în port şi după două zile s-a întors spăşit; era prea greu pentru el.

— Prea greu, dar de renunţat n-a renunţat la Graţiela.

— Nu.

— Trebuie să înţeleg, stimată doamnă, că lipsa ei din gestiune nu v-a bucurat, dar nici nu v-a întristat prea mult.

— Ca să fiu sinceră, m-a bucurat. Trebuia să se convingă că aveam dreptate în privinţa ei. Acest accident îl putea face să vadă singur că fata aleasă nu era cea mai potrivită pentru el.

— Cu toate astea, doamnă, băiatul dumneavoastră mi-a mărturisit că n-a crezut nicio clipă şi nici nu crede că Graţiela a furat.

— Un om care iubeşte e orb, nu poate crede nimic rău despre cel pe care-l iubeşte.

— Aşa cum, probabil, dumneavoastră, care iubiţi, poate cu aceeaşi pasiune cu care a iubit băiatul dumneavoastră, nu credeţi nimic rău despre omul cu care trăiţi şi căruia, nu mă îndoiesc, i-aţi povestit desigur necazurile cu băiatul.

— Da, i-am povestit,

— Şi ce părere a avut el?

— Mi-a spus că mă va ajuta.

— Dar n-a mai fost nevoie de ajutorul lui, deoarece între timp a intervenit lipsa în gestiune, nu-i aşa?

Doamna Bodea se încruntă uşor. Nu ştia unde voia să ajungă maiorul.

— Da, este adevărat.

— Stimată doamnă, nemulţumirea dumneavoastră faţă de Graţiela nu era chiar aşa de nouă, vreau să spun că ea n-a intervenit cu o zi-două înaintea morţii ei, ci cu mai bine de o lună şi jumătate. Ca să fiu exact, a intervenit chiar înainte de a o aduce la magazinul dumneavoastră. Atunci se naşte legitima întrebare: De ce aţi adus-o? Sau poate ştiaţi că în felul acesta o veţi compromite, sau că se va compromite ea singură mai uşor?

— Nu, nu pentru asta, spuse doamna Bodea ferm. Nu eram sigură că Florentin va ceda îndemnurilor mele. Voiam ca fata să fie cu mine ca să îmi dau seama mai uşor de caracterul ei, pe urmă voiam să-i stârnesc încetul cu încetul antipatia împotriva mea, socotind că în felul acesta, cunoscându-şi viitoarea soacră, se va răzgândi.

— Doamna, sunteţi o femeie inteligentă şi trebuie să recunosc că roadele planului dumneavoastră s-au văzut curând.

— Ce vreţi să spuneţi?

— Doamnă, de fapt nu mi-aţi povestit totul. Partea mai ascunsă a planului dumneavoastră este cazul s-o luminăm acum. I-aţi dat fiului dumneavoastră tot mai mulţi bani, i-aţi întărit credinţa că experienţa cu o singură femeie nu este suficientă pentru un bărbat. Într-un fel, propria dumneavoastră nemulţumire faţă de viaţă şi dragoste i-aţi insuflat-o lui. I-aţi dat de înţeles că o nouă aventură va umbri dragostea lui nesăbuită şi l-aţi împins nu în braţele unei femei, ci în braţele unui om care încet-încet, mizând pe insatisfacţiile lui intime, îl putea duce la crimă. Doamnă, mi-a fost dat să cunosc mulţi cinici, dar recunosc că ei se recrutau dintr-o lume aparte, din drojdia societăţii. Pentru prima dată întâlnesc un om care deliberat şi-a împins copilul la pieire. Vina dumneavoastră este cu atât mai mare, cu cât viaţa v-a oferit totul sau aproape totul. Aţi vrut să faceţi din copilul dumneavoastră ceea ce de fapt reprezentaţi dumneavoastră dincolo de limbile străine pe care le cunoaşteţi, de scara socială pe care vă aflaţi, dincolo de aparenţe. Nici măcar nu tresăriţi, doamnă, de unde deduc că nici măcar în acest ceas nu aveţi păreri de rău.

Doamna Bodea tăcea clipind arar pleoapele cu gene lungi. Un soi de nepăsare pusese stăpânire pe ea, o indiferenţă care nu era nici măcar calcul de data asta; era starea care reprezenta adevărata ei natură, rece şi dură.

— Deci, doamnă, ca să revenim la subiectul nostru. Lipsurile din inventarele magazinului pe care îl conduceţi nu vi s-ar datora dumneavoastră.

— Există o lege: legea n-are decât să mă acuze sau să mă absolve de acuzaţiile pe care dumneata mi le aduci. De altfel, tovarăşe, vreau să vă spun, da, vreau să vă spun că v-am ascultat cu atenţie, cu foarte mare atenţie chiar, şi indiferent de ce credeţi, da, indiferent de ce credeţi, drumul pe care mergeţi este fals.

Întreaga pledoarie este unilaterală, scoasă din coduri de legi, falsă, pentru că n-are nimic comun cu viaţa. Desigur, n-am ştiut cine este Pamfil, nu-mi putea trece prin cap că băiatul meu a ajuns sub o asemenea influenţă nefastă. Dar decât să se căsătorească cu o fată care în afară de primele săptămâni de fericire, şi acelea legate de pat, nu i-ar fi adus altceva nimic, prefer pentru el o experienţă dureroasă care să-i deschidă ochii. Dacă are ceva bun în el, va avea pe urmă şansa să se redreseze, dacă nu, înseamnă că nu reprezintă nimic, şi chiar dacă acest nimic este copilul meu, în afară de o tristeţe fără margini pentru destinul lui slab. Altceva, ca mamă, nu-i pot oferi. Poate că am greşit. N-aş sfătui însă pe nimeni să se căsătorească la vârsta la care m-am căsătorit eu. Vreau să vă spun sincer că nu doream să devin soacră la treizeci şi nouă de ani, să devin bunică, adică să privesc la viaţa mea nu înainte, ci înapoi, să nu-mi mai permit nimic, numai din nevoia de a le permite lor.

Bunicul îşi aprinse o ţigară, trase câteva fumuri, apoi se uită câtva timp în tăcere la femeia din faţa lui. „Iată o mamă care se dovedise a fi pentru copilul ei duşmanul cel mai de temut”, gândi el. Era limpede pentru maior că femeia nu voise ca băiatul să repete greşeala pe care o făcuse ea la aceeaşi vârstă Dar dacă ea, cu toate insatisfacţiile, mici sau mari, reuşise totuşi în viaţă, odrasla ei nu putea să facă nici atât, şi aceasta în primul rând din vina ei.

— Doamnă, cine în afară de dumneavoastră mai avea chei de la magazin?

— Chei nu aveam decât eu.

— Deci Graţiela nu putea intra fără dumneavoastră în magazin.

— Ne întâlneam dimineaţa în faţa intrării, după pauza de prânz la fel. Eu deschideam. Cheile erau permanent asupra mea.

— Deci, practic, Graţiela nu putea să-şi însuşească valori decât în prezenţa dumneavoastră. Un furt prin spargere este exclus, deoarece nimeni n-a reclamat o spargere propriu-zisă.

— Da, este adevărat. Uneori doar o mai rugam să aibă grijă şi de raionul meu. Niciodată însă mai mult de o jumătate de oră. Ieşeam să-mi cumpăr câte ceva.

— Doamnă, valiza cu ţigări din camera băiatului dumneavoastră sper că nu vă aparţine.

Doamna Bodea se încruntă uşor, ca şi cum ar fi vrut să-şi aducă aminte de ceva.

— Ba da, este a mea.

— Şi ţigările şi sticlele de băutură de unde le aveţi?

— Mi le-a făcut cadou acum două zile un prieten italian, reprezentantul unui oficiu de turism care pleacă definitiv în patrie, după ce a lucrat la noi mai bine de doi ani. Dacă vreţi, puteţi verifica, cred că se mai află încă aici.

— Care este numele lui?

— Rodolfo Pogasa, a fost de câteva ori şi în casă la noi.

Bunicul îşi stinse ţigara într-o scrumieră de faianţă şi se ridică.

Mă scuzaţi, doamnă, mai am ceva de discutat cu băiatul dumneavoastră.

21

Florentin Bodea era aşezat pe scaun. Criza de nervi îi trecuse: era liniştit, numai ochii căutau speriaţi în jur, cu o teamă de animal încolţit, care ştie că îl pândeşte o primejdie. În locul aroganţei de la început, în locul credinţei ferme în acel ceva superior, amintit atât de des de Pamfil, nu mai rămăsese decât nesiguranţa şi frica pentru cele ce urmau. Bunicul înţelese imediat că tânărul era gata să spună tot, numai să scape din această stare de nesiguranţă, de această spaimă animalică de care era dominat în clipa aceea.

— De cât timp îl cunoşti pe Pamfil, tinere?

Florentin Bodea tresări, scos de această întrebare brutală din propriile lui gânduri. Începu să răspundă maşinal:

— De un an şi jumătate, poate chiar doi... Am făcut practica la ferma unde lucra el.

— Sunt sigur că te-a cucerit din primul moment şi că te-ai ataşat puternic de el.

— Da... Aş putea spune că m-a fascinat. Avea ceva deosebit. N-am întâlnit până acum la niciun om atâta ardoare şi pasiune în tot ce face şi spune.

— Ce anume te-a atras la el atât de mult? O explicaţie trebuie să existe! Vreau să zic: această ardoare a lui era fundamentată pe

ceva. Pe un anumit program de acţiune care te-a atras la început, apoi te-a cuprins cu totul?

— Da, este adevărat... Mi-a vorbit de credinţa lui într-o ordine unde primează sufletul... Mi-a povestit ore în şir de Kahtmandan, unde aveam să mergem şi noi, unde fiecare trăieşte doar pentru sine, unde fiecare face ce vrea. Zile în şir, apoi... da, şi nopţi, mi-a povestit mie şi altor colegi... de înălţimile veşnic albe, care se văd din oraşul unde aveam să întemeiem credinţa noastră nouă.

Tânărul surprinse mirarea maiorului. Speriat, se opri, ca apoi, cu aceeaşi grabă, de parcă l-ar fi fugărit cineva să povestească mai departe:

— Ne vorbea de contabilul de la ferma unde lucra şi pe care l-am cunoscut şi noi: un individ dubios, afemeiat, care îşi trecuse într-un carnet numele femeilor din sat, şi cum se culca cu una, o bifa, aşa cum bifezi o oaie pe care o trimiţi la abator. Nu se pricepea la nimic. Ştia să comande şi să vorbească la şedinţe şi cum încerca cineva din sat să-l denunţe sau să-i atragă atenţia, cum îl persecuta la zilele de muncă... Adică individul se răzbuna crunt... Pamfil în fiecare zi era obligat să asculte afronturile unui beţiv ordinar, cu proptele însă. Într-o zi însă contabilul a fost găsit mort. Nimeni n-a ştiut cine l-a omorât. Ţin minte, era într-o duminică, Pamfil a vorbit la o şedinţă două ore despre Ricoşan şi despre tot ce făcuse el în sat. Despre femeile văduvite de cinste şi de bărbaţii înşelaţi. Şi ce credeţi că s-a întâmplat? După ce toată lumea, a fost de acord, femeile au început să nege că Ricoşan ar fi avut de-a face cu ele. Vreo câţiva bărbaţi, de ruşine, au negat şi ei, cu toate că Pamfil era cu carnetul în faţă. Toţi cei care luaseră bani sau alimente de la Ricoşan, când au aflat că au fost citaţi în şedinţă, au început campania împotriva lui. Aşa a plecat Pamfil de acolo.

— Bine, tinere, îl întrerupse Bunicul, înţeleg din spusele dumitale că ai convingerea că Pamfil e un om ireproşabil. Cum a putut deci un asemenea om să comită o crimă sau să împingă un om la moarte? Doar nu vrei să-mi spui că Graţiela Rapciuc nu este o victimă directă a lui...

Florentin tăcu câtva timp, apoi se ridică şi se uită direct în ochii Bunicului.

— Cine v-a spus că el a omorât-o?

— Domnule Bodea, aici eu pun întrebări, nu dumneata. Te-am ascultat atent: îţi înţeleg sentimentele în privinţa lui Pamfil, deşi nu le aprob, dar nu uita că în faţa legii o asemenea pledoarie nu va fi în favorul dumitale. Prin disculparea lui Pamfil vrei să te învinovăţeşti pe dumneata şi faci rău, deoarece ţi-am oferit şansa de a fi cinstit, de a te descătuşa cel puţin de nişte fapte reprobabile, fapte care odată destăinuite vor atârna în cumpăna judecăţii celor de la tribunal.

— Eu nu vreau să îl disculp. Dar Pamfil n-a omorât-o pe Graţiela.

— De ce minţi? Graţiela a fost supusă „încercării adevărului”, şi Graţiela n-a rezistat. Un cuţit i-a atins tâmpla. Crezând că a fost lovită în plin, în starea de spaimă în care se afla, a făcut un şoc şi a decedat.

Tânărul se încruntă, apoi spuse:

— Este adevărat, n-a putut suporta încercarea la care a fost supusă, cu toate că eu o prevenisem să nu-i fie teamă. I-am spus că Pamfil este un ţintaş perfect. Învăţase treaba asta de la un circar care lucra la fermă. A leşinat după primul cuţit. Din pricină că şi-a mişcat capul, lama a atins-o uşor la tâmplă, ea s-a speriat, dar şi-a revenit la câteva clipe. A fost exclusă din cercul nostru ca fiind un om nesigur şi atunci m-am despărţit de ea definitiv, la cererea lui Pamfil.

— De ce ţi-a cerut să te desparţi de ea?

— Noi, noi, trebuia...

— Ce trebuia să faceţi, tinere?

— Să plecăm! Ori ea, dacă nu fusese în stare să suporte „încercarea", ar fi putut să nu fie în stare să suporte nici greutăţile care s-ar fi ivit până la plecare...

— Dumneata rezistaseşi şi doreai să pleci.

— Da, ăsta este adevărul!

— În cazul acesta, poate că ai propria dumitale variantă în privinţa morţii ei!

— M-am gândit, dar nu ştiu... Graţiela a plecat în seara aceea... Noi am rămas acolo...

— Unde. Acolo?

— Nu vă spun. Răspunse tânărul cu aceeaşi fermitate în glas... Am rămas acolo şi ea a plecat; a doua zi dimineaţa a fost găsită moartă.

— Câţi tineri faceţi parte din acest grup?

— Nu vă spun.

— Unde se află acum Pamfil?

— Nu vă spun.

— De ce aţi furat bicicleta aceea strălucitoare cu trei roţi?

— N-am furat-o eu şi nu ştiu altceva.

— Ce rost aveau banii şi obiectele de valoare pe care le dădeaţi lui Pamfil?

— Nu ştiu.

— De ce aţi fugit aseară de la locul accidentului?

— N-am vrut să fugim. Urucu, înainte de-a muri, ne-a implorat. Pentru el totul era sfârşit.

— După plecarea Graţielei n-ai încercat să o vezi? Oricum, îmi dau seama că ţineai la această fată.

— Pamfil mi-a spus să nu mai am legături cu ea... Nu l-am ascultat. Seara târziu, după ce ceilalţi s-au culcat, m-am dus s-o caut. M-am întâlnit cu mama pe drum. I-am spus unde vreau să mă duc, a râs şi a spus că Graţiela e necinstită, că în momentul acela se afla în braţele unui bărbat.

— Şi n-ai căutat să te convingi dacă e aşa sau nu?

— De ce să încerc? Mama mea nu m-a minţit niciodată...

— Ce-ai făcut după ce mama dumitale ţi-a spus unde se afla Graţiela?

— M-am întors.

— Unde?

— Nu vă spun.

— Bine, tinere, nu vrei deci să-mi spui că la câţiva kilometri de Mangalia, într-o mlaştină, v-aţi instalat pe o insulă, că acolo aveţi trei colibe de stuf, că acolo este locul de întâlnire al unor tineri care, din păcate, s-au lăsat hrăniţi cu minciuni.

— Minciuni, spuse Bodea, zâmbind amar. Ce ştiţi dumneavoastră despre aceste minciuni... Pentru dumneavoastră toate lucrurile de pe lumea asta sunt clare, nu mai aveţi semne de întrebare, oamenii se împart în două categorii: buni şi răi şi întâmplarea a făcut, numai întâmplarea, ca noi să facem parte, aşa cum ziceţi dumneavoastră, din categoria celor răi.

Bunicul se ridică. Îl strigă pe sergentul Creţu.

— La ordine, tovarăşe maior.

— Ia-l pe tânăr, zise Bunicul şi în timp ce Florentin Bodea se îmbrăca, Bunicul îi şopti ceva la ureche sergentului.

Doamna Bodea apăru şi ea în uşă. Când îl văzu pe Florentin, îi spuse doar atât:

— Ia-ţi fâşul, s-au lăsat norii. S-ar putea să plouă.

22

Bunicul îl găsi pe Panaitescu în apropierea hotelului, lângă un molid, sădit de curând. Ţepii verzi, de un verde obosit, erau aproape galbeni la vârf şi Bunicul îşi permise chiar să emită o părere privind ocrotirea, arborilor de munte, care – desprinşi din locurile lor de obârşie – n-aveau nicio şansă să supravieţuiască aici, la şes, în aerul sărat al mării. Câinele era aşezat în dosul băncii şi Bunicul avu un sentiment de admiraţie pentru şofer, căruia în general nu-i prea plăceau animalele, cu osebire câinii-lup şi în mod cu totul special Alsacianul, care nu o dată îi umpluse pernele maşinii de păr şi aerul cu un miros, după expresia lui, „greu lavabil”. Panaitescu însă nu era singur, lucru care îl făcu pe bătrân să se oprească locului. Lângă el, pe bancă, era o femeie îmbrăcată în halat alb, şi după ce Bunicul clipi de câteva ori ca să-şi reîmprospăteze memoria, îşi dădu seama că femeia voluminoasă nu era alta decât ajutoarea de bucătar de la cantina unde luau ei masa. Cei doi discutau ceva cu aprindere, ceva vesel, altfel Panaitescu nu şi-ar fi permis să treacă peste precauţia lui obişnuită în privinţa femeilor de a nu le atinge; o lovea din când în când pe femeie cu cotul, chicotind, şi se lăsa atins în aceeaşi manieră de bucătăreasă.

Bunicul ar fi vrut să afle de la şofer două lucruri: starea în care se afla Alina. Îl mai interesa digestia Alsacianului, fapt foarte

important pentru sănătatea patrupedului, aflat la o vârstă când asemenea amănunte erau decisive pentru existenţa lui. Dar Bunicul deduse că din moment ce şoferul îşi permisese să o lase pe fată singură, însemna că ea era în afara oricărui pericol, iar în privinţa câinelui ajunsese la aceeaşi concluzie optimistă, de vreme ce bătrânul lui prieten sforăia cu atâta plăcere.

Intră în hotel. O găsi pe Alina în baie, spălându-şi câteva nimicuri, şi felul calm în care îl întâmpină fata îi întări credinţa că Alina trecuse peste criză.

Alina îşi clăti mâinile cu apă rece, se şterse cu prosopul şi grăbită aprinse spirtiera pentru cafeaua cu care rămăsese datoare în ziua aceea.

— Bunicule, să ştii că am să te spun tatii pentru că nu respecţi niciuna din indicaţiile doctorului Dobrescu. Bag mâna în foc că astăzi nici nu ţi-ai uns piciorul cu nămol, spuse ea grăbită şi după felul cum vorbea şi mai ales după privirile ei docile îşi dădu seama că fata ştia exact că era datoare cu anumite explicaţii şi căuta doar prilejul ca să le poată da. Ori tocmai asemenea destăinuiri nu dorea Bunicul din partea ei, considerând că o explicaţie de moment ar determina-o pe Alina sau să se justifice, sau să nu fie exact pătrunsă de importanţa întâmplărilor prin care trecuse.

— Draga mea, chiar voiam să te rog să-mi faci o cafea, iar în privinţa observaţiilor pe care mi le-ai adus, am toată încrederea că vei fi de partea mea şi nu vei face de râs un maior în faţa unui căpitan a cărui severitate o cunoşti foarte bine şi tu. Ca să nu mai spun că o pârâ e un lucru din cale-afară de urât.

Alina puse mai întâi zahărul în ceaşcă, drămuit cu atenţie, ca băutura să nu fie prea dulce şi să fie astfel lipsită de aprecierile de rigoare ale Bunicului, apoi grijulie să nu dea caimacul în foc, spuse:

— Bunicule, dragul meu Bunic, aş vrea...

— Dragă Alina, ştiu că ai vrea să-mi faci cea mai bună cafea de pe lume, deşi la o lampă de spirt este foarte greu. Dar eu îţi declar de pe acum că voi fi foarte mulţumit de ea. E! Era să uit, trebuie să mergem numaidecât până la Policlinică. Mă aşteaptă acolo căpitanul Constantinescu... Ce zici de Panaitescu, draga mea? se simţi Bunicul obligat să schimbe mereu vorba. Uite-l cum gângureşte, de se aude până aici, zise Bunicul uitându-se din balcon la şofer, care evoluase în degajare, distanţa dintre el şi bucătăreasă fiind micşorată simţitor. Stăteau aproape cot în cot.

— Bunicule, spune-mi, eu am fost bolnavă? întrebă Alina şi Bunicul fără să se dezlipească de la postul lui de observaţie, sincer curios de această apropiere a lui Panaitescu de sexul slab, se prefăcu a nu fi auzit întrebarea.

— Draga mea, arăţi splendid, şi, te rog, la o asemenea oră altădată să nu te mai văd în casă. Dorin n-a trecut pe aici?

— Nu. Bunicule! Trebuia să treacă?

— Draga mea, asta eu n-am de unde s-o ştiu. Dacă n-a trecut, firesc era să treci tu pe la el. Nu-i frumos să te înţelegi cu un băiat încă din Bucureşti că vă veţi petrece timpul împreună, ca odată ajunsă aici să nu-i mai dai nicio atenţie.

Alina tăcu. Încruntată, turnă cafeaua în ceaşcă, se apropie de Bunic şi când maiorul se uită la ochii ei îi văzu din nou limpezi şi frumoşi. Fu tentat să facă o comparaţie între ei şi apa mării, dar până la urmă comparaţia i se păru mult prea banală pentru culoarea aceea atât de pătrunzătoare. Numai un artist ar fi reuşit, în urma unui meşteşugit amestec de verde, albastru şi alb să redea pe pânză adevărata culoare a ochilor ei.

Prinzând acest moment, în care bătrânul ei prieten se uita fascinat la ea. Alina îl cuprinse pe Bunic de braţe şi se uită la rândul ei adânc în ochii lui.

— Bunicule, văd că faci tot ce-ţi stă în putinţă... Da, că vrei să te strecori. Adică, nu vrei să mă asculţi. Să ştii că nu-i frumos din partea dumitale...

— Dar tot ce ai făcut tu este frumos, Alina? E adevărat, am vrut să te scutesc de această discuţie, acum. Dacă ţii neapărat, sunt gata să stăm de vorbă. Dar de la bun început vreau să-ţi pun în vedere că tot ce ai făcut mi se pare mai mult decât reprobabil...

Alina se aşează pe pat, îşi dădu câteva fire de păr care îi atârnau pe frunte la o parte, apoi îşi muşcă buza de jos dintr-un fel de neputinţă şi nemulţumire, pe care nu şi le putea ascunde.

— Bunicule, intenţiile mele au fost... Am crezut că înţelegi că mi-a venit în cap un plan... Eram sigură că Dorin te va anunţa de plecarea mea cu acei tineri, că dumneata cu Alsacianul şi cu Panaitescu o să daţi de mine... Asta am vrut... N-am avut de unde să ştiu că molâul de Dorin, de frică, n-a mai vrut să treacă pe la dumneata... Am dat de Pamfil, nu-l puteam pierde... N-aveam personal, da, cum să te anunţ... Am ajuns pe o insulă... Acolo, Bunicule, dragul meu Bunic, nu ştiu ce s-a întâmplat... M-am prefăcut până în clipa când Pamfil m-a luat la dans. S-a uitat în ochii mei şi din momentul acela mi-am dat seama că voinţa mi se frânge, că încep să uit totul... Acum de-abia îmi dau seama ce mi se putea întâmpla... Ochii lui, ochii lui nu erau ochi, n-am putut rezista...

— Ştiu, Alina, recunoscu Bunicul, am fost acolo, te-am văzut...

Alina îl fulgeră cu privirile. Nu ştia dacă bătrânul spune adevărul sau minte.

— Dorin a venit şi mi-a spus ce s-a întâmplat, apoi, aşa cum ai presupus, te-am găsit... N-am putut interveni direct. Iar cu tine s-a petrecut un fenomen obişnuit de hipnoză, de care ai să scapi definitiv, te asigur.

— Bunicule, te rog să nu mă spui tatii!

— Nu cred c-am să-mi dau cuvântul de onoare, Alina. În orice caz, de acum va trebui să acţionezi ca şi cum ai fi mereu sub influenţa lor. Nu trebuie să le treacă prin minte că în atitudinea ta s-a întâmplat ceva...

— Numai să dau ochii cu Pamfil, îi arăt eu, spuse Alina, maltratându-şi degetele de la mâinile strânse.

— N-ai să-i faci nimic, Alina.

— De ce, Bunicule? întrebă ea speriată.

— Asta nu ştiu nici eu, draga mea. Este o simplă presupunere. Şi acum hai să mergem la Policlinică, să vezi ce-au fost în stare să facă ochii aceia superbi al lui Pamfil. Spuse Bunicul fără să-şi ascundă maliţiozitatea.

Alina nu pricepu că Bunicul voise să fie rău. Se îmbrăcă şi împreună plecară fără să apeleze la Panaitescu, prins se vede destul de tare de noile lui preocupări.

Bunicul şi Alina ajunseră, cu ajutorul troleibuzului, în cinci minute la locul unde cu numai două zile în urmă Alina o văzuse pe Graţiela acoperită cu cearşaful alb.

De data asta, în locul ei se afla Urucu Gheorghe, bandajat la un ochi, dar cu toate astea uşor de recunoscut, datorită trăsăturilor dure. Era chipul unui tânăr pe care Alina numai cu o zi înainte îl văzuse viu pe insula unde fusese şi ea.

Mirarea pe care scontă Bunicul fu chiar mai mare decât s-ar fi aşteptat din partea fetei şi acest lucru îl bucură pe maior, deoarece îi dădea de înţeles că Alina era conştientă de cele prin care trecuse, că retrăia la adevăratele dimensiuni ceea ce acolo pe insulă i se păruse doar un joc, un joc magic, plin de promisiuni, ale cărui rezultate le vedea aici în toată hidoşenia lor. Lângă cadavrul tânărului se afla un om în vârstă, cu părul alb la tâmple. Era tatăl lui Urucu, zugrav de meserie; hainele de doc îi erau mânjite de vopsele şi de humă, iar în mâini îşi ţinea coiful din

hârtie de ziar pe care din când în când îl răsucea făcând hârtia coaptă de soare să foşnească.

Urucu Marin aştepta parcă ceva. Nu-i venea să creadă că unicul copil îi era mort şi avea convingerea că din clipă în clipă el se va ridica şi-l va întreba ce caută acolo şi de ce nu-şi vede de treburile lui. Sosi cu oarecare întârziere faţă de ora fixată şi căpitanul Constantinescu, şi numai când omul ordinii îşi scoase chipiul, zugravul avu revelaţia tragicului adevăr. Chipul i se schimonosi, buzele i se desprinseră cu greutate şi din ochii lui cenuşii curseră două lacrimi absorbite repede de praful de humă ce-i acoperea într-un strat gros faţa.

— Să mergem, căpitane! spuse Bunicul, şi prinzându-l pe acesta de mână ieşiră în aerul înăbuşitor al străzii. Te rog, nu-i aminti Alinei nimic din cele întâmplate, zise Bunicul, înainte ca Alina să-şi facă apariţia lângă ei.

— Bunicule, am făcut o descindere la insula cu pricina. Nu se mai vedeau nici măcar urmele celor două gropi în care se făcea foc. Totul era pustiu.

— Înseamnă că toată treaba cu Florentin Bodea a reuşit, cineva l-a văzut însoţit de omul nostru şi aşa cum am presupus şi-au luat măsurile de prevedere. Planul începe să dea roade.

— Eu ce am de făcut, Bunicule? întrebă Alina, pe un ton egal şi această întrebare era exact lucrul pe care îl aştepta Bunicul.

Respiră uşurat, îşi aprinse o jumătate de mărăşească şi uitându-se la căpitan într-un anumit fel, zise:

— Dragă Alina, în curând se vor petrece două lucruri deosebite, şi de ele va depinde reuşita sau nereuşita acţiunii noastre.

Bunicul le împărtăşi planul şi căpitanul rămase profund surprins de deducţiile bătrânului, care pe măsură ce povestea, era tot mai logic şi mai precis.

Căpitanul ar fi vrut să pună câteva întrebări; avea impresia că în planul Bunicului existau câteva goluri, mai ales n-ar fi vrut ca Alina să meargă singură să dea ochii cu Pamfil. Până la urmă însă renunţă, având încredere în priceperea şi experienţa maiorului. Îi promise că se va duce la locul indicat, în timp ce Alina, memorându-şi adresa dată de Bunic, se urcă în primul autobuz cu destinaţia Constanţa.

Bunicul urmări autobuzul de culoare roşie în care se urcase Alina până ce îl pierdu din vedere, apoi se întoarse din nou la hotel având o însărcinare specială pentru Panaitescu. Mare îi fu însă mirarea când îl găsi pe acesta în cameră, cu patrupedul tolănit la picioarele lui, bând şampanie din cupe mari cu un om pe care maiorul îl vedea acum pentru prima oară.

— Aristide Pomişor, se recomandă oaspetele lui Panaitescu, şi jovial turnă în paharul gol restul de şampanie din sticlă.

— Am ţinut personal să vă vizitez, tovarăşe, să-mi cer scuze pentru tratamentul la care aţi fost supuşi... Ce să-i faci? Mai avem şi lipsuri şi încă nu puţine, se scuză Aristide şi înclinându-se uşor, ciocni paharul de cristal de cel al Bunicului.

Băură.

— De ce-ai adus, stimate Panaitescu, câinele în incinta hotelului? S-ar putea să ne trezim cu cine ştie ce reclamaţii, spuse Bunicul, dar Aristide îşi miji ochii albaştri, după care începu să râdă ciudat. Numai buzele i se deschiseră, lăsând să se vadă dantura îngrijită, cu dinţi din cale-afară de mici.

— Tovarăşe maior, nu uitaţi că mai sunt încă şeful acestei staţiuni, spuse Aristide, cerându-şi parcă într-un fel scuze că era nevoit să apeleze la funcţia lui. De acum înainte, câinele va putea locui aici, dacă doriţi. În fond, avem nenumăraţi străini care vin însoţiţi de... Un câine, la urma urmei, este prietenul cel mai apropiat al omului, nu-i aşa, tovarăşe Panaitescu?

Panaitescu se pregătea să desfacă cea de-a doua sticlă de şampanie „Cordon rouge"; cele două pahare băute până atunci îl dispuseseră peste măsură şi în sinea lui considera că Aristide este un mare domn, iar el o personalitate mai mult decât importantă, din moment ce şeful cazării din acea staţiune venise personal să-l viziteze, şi încă nu cu mâna goală.

Uşa se deschise şi o femeie îmbrăcată în alb veni cu o tavă plină de aperitive, de unde nu lipseau icrele negre, nici somonul şi nici pâinea prăjită.

Panaitescu îşi frecă mâinile mulţumit şi turnă şampanie în pahare ca şi cum ar fi turnat apă minerala.

— Cărui eveniment îi datorăm, stimate tovarăşe Aristide, acest festin cu totul şi cu totul ieşit din comun? N-am mai mâncat icre negre de nu ţin minte.

Aristide se ridică în picioare, aşează farfurioarele în faţa celor doi bărbaţi, apoi zâmbind se aşează la locul lui, mulţumit de reacţia pe care bunătăţile aduse de el o stârneau celor doi.

— Din păcate am fost informat cam târziu de anumite neregularităţi care s-au petrecut la acest hotel. Să ştiţi că nu sunt singurele. Ne lovim, stimaţi tovarăşi, de greutăţi foarte mari. Turismul nostru este la început. N-avem experienţă, n-avem cadre, iar cele existente nu sunt totdeauna de cea mai bună calitate. Vin mulţi oameni aici care sunt puşi pe o căpătuială rapidă, considerând că nimeni pe lume nu poate fi indus mai uşor în eroare decât un om aflat în vacanţă, acesta refuzând să-şi piardă timpul cu reclamaţii, nervi etc. Trimitem în străinătate la specializare zeci de ospătari, *maître d'hôtel,* etc. Am înfiinţat şcoli profesionale... Peste câţiva ani, stimaţi tovarăşi, serviciul pe litoral va fi cu totul altfel, se va insista tot mai mult pe calitate...

— Adică cum? se interesă Panaitescu, care voind să fie pe placul generoasei gazde se simţea dator să-l încurajeze pe acesta în a expune cât mai amănunţit cu putinţă.

— Vedeţi, deocamdată...

— Înţeleg, înţeleg! spuse Panaitescu care de fapt nu înţelesese absolut nimic, dar avea nevoie de această pauză ca să-şi poată duce paharul la gură şi cum îi era jenă să o facă singur, se străduia să-i determine şi pe ceilalţi să bea.

— Vedeţi, dumneavoastră, stimaţi tovarăşi, deficienţele nu sunt numai la cazare. Avem şi alte necazuri. De exemplu, tocmai cazul de care vă ocupaţi dumneavoastră, cu magazinul acela special. Cine şi-ar fi închipuit că vom avea asemenea surprize cu oameni verificaţi din toate punctele de vedere... Nu vă spun câte critici şi câte amenzi am primit pentru lipsurile altora...

— Interesant, interesant! zise Bunicul, uitându-se într-un anumit fel la Aristide. Ca să fiu sincer, tovarăşe Pomişor, numai lipsa de timp m-a împiedicat să vă vizitez. Văd că sunteţi la curent cu preocupările noastre şi dacă nu mă înşel ele v-au fost aduse la cunoştinţă de tovarăşul căpitan Constantinescu.

— Da, într-adevăr, dânsul a avut bunăvoinţa să mă ţină la curent cu toate cele petrecute aici... Ştiţi, eu am domiciliul la Constanţa. În fond o palmă de loc... Nu voiam să ocup aici o cameră, care poate aduce statului, pe sezon, un venit important.

— Cum vă explicaţi, tovarăşe Aristide, aceste furturi repetate, cu consecinţe atât de grave?

— Tentaţia, tovarăşe, tentaţia faţă de mărfurile magazinului. În al doilea rând, cred că am greşit şi noi angajând numai femei... În acest sector bărbaţii ar da rezultate mai bune... O fată are, şi e şi normal, un prieten, ca să mă exprim delicat. De obicei, din aceste relaţii se naşte tentaţia de a fura. Azi un pachet de ţigări, mâine o sticlă de băutură...

— Cordon rouge, spuse Panaitescu zâmbind, voind într-un fel să înviioreze atmosfera, dar călcând în străchini, după cum înţelese imediat din privirea dojenitoare a Bunicului.

Aristide se opri din vorbit, zâmbi şi el de gluma făcută de Panaitescu, apoi continuă, sorbind câteva picături de şampanie:

— Se poate să fi avut prea mare încredere în doamna Bodea... Dumneavoastră, ca unor oameni de meserie, mă simt obligat să vă spun: mi se pare ciudat că lipsurile surveneau cu regularitate doar din raioanele colegilor ei.

— Aveţi vreo bănuială, tovarăşe Aristide?

— Tovarăşe maior, mi-e foarte greu să mă pronunţ. O vorbă aruncată în vânt, în acest caz, vizează destinul unui om... Ori eu n-am obiceiul să fac afirmaţii gratuite...

— Păi atunci, amice, de ce-ai zis adineauri de doamna aia? interveni Panaitescu uşor ameţit de pe urma băuturii prea tare pentru el.

— Dragă colega, în felul acesta ai putea să-l superi pe oaspetele nostru, care s-a dovedit atât de amabil cu noi...

— Adică de ce să-l jignesc, maestre? se oţărî Panaitescu roşu la faţă, care ori de câte ori bea un pahar nu admitea să fie contrazis.

Bunicul se uită la şofer, dar după ce îl cercetă, atent, avu convingerea că Panaitescu nu era atât de beat pe cât se prefăcea.

— Vă rog, vă rog, nu-l admonestaţi, nu mă supără de loc aceste intervenţii ale prietenului dumneavoastră şi, consider, de aici înainte şi al meu...

— S-o crezi mata, amice... Eu nu pot fi prieten cu oricine şi eu, dacă vrei să ştii, de la vârsta de patruzeci de ani mi-am zis: „Ajunge, Panaitescule, de acum înainte rămâi cu atâţia prieteni câţi ai, nimic mai mult, prietenii noi sunt o pacoste...”

Aristide râse arătându-şi dinţii mărunţi, apoi râsul îi muri brusc pe buze. Se adresă numai Bunicului:

— Vă rog să luaţi sub beneficiu de inventar ceea ce v-am spus, tovarăşe maior. N-aş vrea ca din pricina mea să ajungeţi la vreo bănuială... Ar fi grav... În asemenea situaţii numai faptele sunt acelea care contează... Cu toate că, dar ce să zic... Eu vă stau la dispoziţie când doriţi... Mai puţin mâine şi poimâine... Sunt chemat la o şedinţă importantă la Bucureşti... pe urmă... dacă binevoiţi, putem participa la un pescuit pe Razelm... N-aţi fost niciodată? E încântător! mai spuse Aristide şi se ridică.

Bunicul îl conduse pe Aristide până în hol, şi după ce acesta plecă se duse la restaurant, achită, spre stupefacţia şefului de raion, două treimi din consumaţia dată de Pomişor, şi nemulţumit că din pricina şampaniei şi a icrelor îşi subţiase substanţial bugetul se întoarse grăbit, convins că trebuie să-i reproşeze cu toată seriozitatea lui Panaitescu atitudinea pe alocuri lipsită de delicateţe. Dar ajuns în cameră, cu toate că îl căută pe şofer peste tot, acesta lipsea. Dispăruse împreună cu Alsacianul. Bunicul ieşi pe balcon, găsi câteva fire de păr cenuşiu pe marginea de zid a jardinierei şi se întrebă dacă patrupedul năpârlea iar. Când ajunse la concluzia că probabil din pricina vârstei, Alsacianul îşi schimba părul mai târziu, hotărî că părul nu putea fi decât de la câine. Se uită în direcţia maşinii, lucru pe care ar fi putut să-l facă de la început, dacă nu i-ar fi intrat în sânge studierea înainte de toate a amănuntelor şi văzu că şi maşina lipsea de la locul ei. Abia atunci se declară mulţumit, chiar fericit, înţelegând că Panaitescu făcuse într-adevăr paşi serioşi înainte, în greaua lor meserie.

23

Autobuzul se opri în apropierea gării şi Alinei nu-i fu greu să găsească pe un plan al oraşului, atârnat de două bare nichelate, strada *Fundătura cheiului.* Era într-adevăr o fundătură; dincolo de ea începea rada portului turistic, strângând între zidurile groase ale digului o fâşie de apă de un verde strălucitor, netedă ca untdelemnul. Casa cu numărul 34 avea două etaje. Era o casă în care stilurile arhitectonice se amestecaseră ca şi locatarii care o locuiau: predomina stilul oriental, cu balconaşe din lemn, coapte de soare şi cu vopseaua scorojită, cu ogive astupate de scânduri, deasupra cărora se înălţa un acoperiş sub care o sumedenie de ferestre îşi trimiteau ochiurile de sticlă spre întinsul nemărginit al mării. Alina căută o sonerie, dar o căută în zadar; de altfel, poarta înclinată într-o parte era deschisă, aşa că nu-i fu greu să ajungă la o scară de stejar, surprinzător de curată faţă de impresia detestabila pe care ţi-o lăsa exteriorul imobilului.

La etajul întâi locuia familia lui Pamfil.

Alina apăsă pe rând pe cele două sonerii din ebonită în jurul cărora peretele era înconjurat de pete negre, uleioase, şi văzând că nimeni nu vine să deschidă, apăsă pe clanţă. Uşa era deschisă şi Alina, tuşind, ca să-şi facă remarcată prezenţa, intră din vestibul într-o cameră de vreo doisprezece metri pătraţi, cu o mică nişă între cele două ferestre ce dădeau spre mare. La o

masă, cu o scoică uriaşa la ureche, lucioasă şi împestriţată în culori de la negru la roz, o femeie mormăia ceva neînţeles, ascultând fără îndoială geamătul acela îndepărtat care venea din spaţiile ciudate ale cochiliei.

— Doamnă, îl caut pe Pamfil, spuse Alina.

Femeia însă, fie că nu auzi, fie că era prea absorbită de îndeletnicirea ei, nu-i dădu fetei nicio atenţie.

Alina făcu doi paşi la dreapta, dorind să fie remarcată, dacă auzită nu putea fi, şi atunci văzu chipul femeii: o bătrână cu figură de madonă, cu ochii verzi inexpresivi, care mai păstrau însă în luminile lor şterse urmele unei tulburătoare frumuseţi,

— Nu mă lăsa, Doamne, nu mă lăsa, Doamne, du-mă în lumea ta cea fără de durere! murmura bătrâna, uitându-se undeva în gol şi continuând să ţină cu mâna tremurândă scoica în dreptul urechii.

— Doamnă, nu vă supăraţi, îl caut pe Pamfil, repetă Alina, dar nici de data asta, cu toate că se afla în faţa ei, bătrâna nu schiţă nici cel mai mic gest că ar fi văzut-o.

În spatele ei. Alina auzi uşa de la intrare şi speriată că putea fi surprinsă de cineva, se ascunse în nişa de lângă fereastră. Pentru o mai deplină siguranţă îşi acoperi trupul cu perdeaua neagră de catifea, cu miros proaspăt de săpun.

În încăpere îşi făcu apariţia Pamfil, îmbrăcat în aceeaşi cămaşă roşie, cu aceiaşi pantaloni. Şchiopăta vizibil. Pamfil stătu câteva clipe nemişcat, apoi, grăbit, întră într-o altă încăpere. Se auziră uşile de la un dulap date în lături, apoi închizătorile de la o valiză pocnind.

După câteva minute Pamfil reveni în camera unde se afla maică-sa – nu era nicio îndoială că femeia îi era mamă – se aşeză în genunchi lângă ea şi minute în şir nu făcu altceva decât să-i

sărute mâna palidă cu vine albastre decupate sub pielea lucie şi subţire ca o foiţă de ţigară.

— Ştiu, mamă, că n-am să te mai văd, spuse Pamfil, în şoaptă şi buzele lui de un roşu ciudat de aprins sărutară din nou mâna aceea albă care atârna aproape inertă pe lângă trupul femeii.

Bătrâna, în sfârşit, îşi luă scoica de la ureche şi se întoarse spre bărbatul aşezat în genunchi, alături de ea. Din locul în care se afla, Alina văzu acum pentru prima dată atât de aproape şi atât de clar ochii verzi ai lui Pamfil, de un verde atât de strălucitor, încât aveai impresia că în spatele pleoapelor nemişcate arde un foc de aceeaşi culoare, în flăcările lui sclipirile pupilelor metamorfozându-se în vietăţi mici, roşii. Alina simţi din nou cum trupul începe să-i fie cuprins de un tremur şi înfrigurată de acele priviri îşi strânse puternic pleoapele, dorind cu întreaga ei fiinţă să alunge din minte străfulgerările care prima oară o aduseseră într-o stare de semi inconştienţă.

— Ştiu că pleci, Dumnezeu să te aibă în pază! şi bătrâna îi puse o mână pe creştet, ca şi cum i-ar fi dat binecuvântarea.

— O să ne mai vedem poate, mamă, o să ne mai vedem! spuse Pamfil şi se apucă din nou să sărute mâna bătrânei.

— Dacă nu vei muri, aşa cum spune sufletul scoicii, să cauţi mormântul mamii în Chios şi să săruţi pământul durerii mele...

— N-am să mor, mamă, nu mi-ai spus tu că m-am născut ca să fiu deasupra morţii? Am să caut mormântul şi am să fac cum ai zis.

Alina îşi dădu acum seama că femeia era oarbă, altfel pupilele ei n-ar fi rătăcit în pustiul spaţiului din faţa ei, n-ar fi căutat cu mâna tremurândă pe faţa copilului trăsăturile atât de familiare, trăsături pe care voia să şi le sădească şi mai adânc în suflet.

— Ce ţi-a venit să vorbeşti despre moarte, mamă?

— Scoica, zise ea, şi luând-o de pe masă i-o dădu lui Pamfil.

Pamfil puse scoica la ureche. Faţa i se încruntă, se înfurie şi trânti scoica pe podea. Dar, în afară de zgomotul surd ai bufniturii, scoica nu suferi cu nimic şi atunci Pamfil o culese de jos, o şterse cu mâna şi o aşeză din nou pe masă sub căutarea oarbă a privirilor mamei lui.

Pamfil se îndreptă din nou spre camera alăturată şi Alina, mânată de o pornire ce nu-i mai aparţinea, se apropie de dreptunghiul uşii.

La vederea ei, Pamfil rămase cu gura căscată.

— Ce cauţi aici?

— Deci ai minţit. Vorbele tale...

— Bodea a fost prins, ne-a trădat.

Alina se postă în faţa uşii, barând ieşirea, cu toate că Pamfil n-avea de gând să iasă.

— Tu ţi-ai pregătit plecarea înainte, Pamfil, toată povestea cu Bodea este un simplu pretext...

— Ce te priveşte pe tine? Tot răul se trage de la voi. De la tine. De la prostia mea. Numai eu sunt de vină, numai eu... Acum trebuie să plătesc pentru slăbiciunea de-o clipă.

Pamfil se îndreptă spre pat, scoase de sub el bicicleta lui strălucitoare, pliată, o băgă într-o învelitoare specială, închise fermoarul, apoi aruncă pachetul pe pat.

— De unde mi-ai ştiut adresa? întrebă el şi ochii lui o ţintuiră pe Alina plini de răutate.

— De ce vrei să fugi? înseamnă că banii pe care i-ai strâns de la alţii i-ai strâns pentru tine, nu pentru ei, înseamnă că vrei să-i laşi şi să pleci.

— Te-am întrebat de unde îmi ştii adresa!? întrebă din nou Pamfil, şi cuţitul scos de la brâu străluci în lumina soarelui strecurat în odaie.

— N-am să te las să pleci... N-am să te las... Trebuie să le spui şi lor că i-ai înşelat, că de fapt toate cuvintele tale au fost simple minciuni.

Pamfil râse: avea un râs aparte, urât, ce contrasta neplăcut cu faţa lui frumoasă. Barba roşcată şi buzele îi tremurau, iar din gât îi ieşea un sunet de sticlă spartă care o îngrozi pe Alina.

Pamfil se dădu un pas înapoi, şi cu mâna liberă desfăcu fermoarul husei în care se afla bicicleta, o scoase şi din ţevile ei nichelate începură să curgă inele şi brăţări, cercei, iar din alt compartiment bancnote de valută străină făcute sul.

— De doi ani mă pregătesc... De doi ani vreau să plec de aici... dar cum puteam fără bani? Cu ce aveam să trăiesc? Pentru asta am creat o nouă credinţă bună pentru copii de ţâţă... Să ştii că nu mi-e teamă de nimeni... La ora când eu voi fi departe, şi tu vei fi foarte departe, poate chiar mai departe decât mine.

— Canalie, şuieră ea! şi cu vârful pantofului îi zbură lui Pamfil pumnalul din mână, apoi, mai agilă decât el, îl luă de jos şi-l aruncă pe fereastră. Se auzi căderea lui în apa stătută a golfului şi Pamfil tresări, de-abia atunci realizând că de fapt fata fusese aceea care îl dezarmase. Se repezi la ea, dar un pumn al Alinei trimis la stomac îl îndoi pe Pamfil, apoi un genunchi ţintit bine în bărbie îl întoarse pe acesta pe spate. Dinţii albi ai lui Pamfil erau plini de sânge.

— Canalie, canalie! şuieră din nou Alina, şi după felul cum rostise acest cuvânt era greu de ştiut dacă îl dispreţuia sau îi părea rău că era obligată să i-l spună.

Pamfil prinse momentul de derută al Alinei din acel ton neconvingător şi aruncă pachetul în care se afla bicicleta spre ea. Lovită de pachetul greu, Alina se pierdu pentru o clipă, timp suficient ca Pamfil să se repeadă, îi prinse o mână, i-o răsuci la spate, apoi căzu cu ea la pământ. Alina ameţită de lovitură nu

mai putu riposta. Pamfil o legă cu cureaua de la pantaloni, apoi cu o frânghie de rufe. O aşează pe scaun, trecu frânghia peste spătar de câteva ori, apoi o înnodă. Se şterse satisfăcut la gură şi îşi privi palma însângerată vreme îndelungată, ca şi cum în pata aceea de sânge ar fi descifrat înţelesuri cunoscute numai lui. Se îngălbeni. Îşi lua valiza şi sacoşa în care se afla bicicleta şi ieşi pe uşă fără să mai intre în camera unde se afla mama lui.

24

Bunicul o găsi pe doamna Bodea în aceeaşi cameră în care o lăsase, îmbrăcată la fel, stând pe acelaşi fotoliu. Părea că nimic nu se schimbase în înfăţişarea ei, dar maiorul, în ciuda aparenţelor, descifră dincolo de ele o frământare intensă, o tristeţe fără seamăn.

Fusese sigur că soţia medicului veterinar era autoarea furturilor din magazinul special; aşa crezuse până cu o oră în urmă. Dar anumite date noi îl obligaseră să-şi schimbe părerea şi bătrânul îşi zise că numai soarele puternic al litoralului era de vină că pista pe care mersese cu atâta fermitate se dovedea acum aproape în întregime falsă. Nu era pentru prima dată când deducţiile proprii îi jucau feste neîngăduite la un om cu experienţa lui. Dar tocmai aceste greşeli îi făceau pe bătrân să aibă din nou şi din nou revelaţia greutăţii meseriei sale plină de atâtea meandre şi de neprevăzut. În fond, un om de meseria lui, cât ar fi fost de priceput, nu era decât un simplu om, iar căile care duceau la adevăr se dovedeau nu o dată cu mult mai complicate, afurisit de complicate, chiar pentru un specialist de talia lui. Greşise în anumite privinţe, tocmai pentru că, datorită tendinţei de a simplifica cazul în speţă, i se păruse uşor de rezolvat, nesocotind că dificultatea consta tocmai în a alege pe principalul răufăcător din mulţimea de răufăcători pe care îi avea la

îndemână. Nu era simplu să alegi un anumit soi de neghină dintr-un pumn de boabe de aceeaşi culoare şi mărime: diferenţa consta în nuanţe şi el tocmai aceste nuanţe şi mai ales legătura dintre ele o subestimase.

— Stimată doamnă, vreau să vă spun de la bun început că deşi nu vă absolv de anumite vini, acuzaţia pe care v-am adus-o este neîntemeiată. Nu dumneavoastră v-aţi însuşit mărfurile din magazinul pe care l-aţi condus, cu toate că fără dumneavoastră n-ar fi fost atât de uşor ca aceste furturi să se producă. Într-un fel, aţi fost unealta unui individ şi a intermediarilor lui. Aţi crezut că sunteţi iubită, doamnă, că vi se dăruieşte acea iubire după care aţi tânjit, uitând că ea era tocmai lângă dumneavoastră şi poate tocmai de aceea aţi neglijat-o. De fapt aţi fost înşelată, stimată doamnă; oricât de dur ar fi termenul, nu pot să fac abstracţie de el. V-aţi sacrificat acestei iubiri false copilul, soţul, într-un cuvânt familia şi vi s-a oferit în schimb doar posibilitatea de a fi oarba unealtă a unei hoţii cu repercusiuni deosebit de grave, deoarece a costat viaţa unui om şi poate a distrus definitiv alte câteva.

Doamna Bodea îl asculta pe Bunic sau se prefăcea numai că-l ascultă, până în clipa când el pronunţase cuvântul „înşelată”, cuvânt care o făcu să tresară. Ochii îşi recăpătară strălucirea, buzele prinseră viaţă; până şi nările fine începură să-i tremure şi Bunicul înţelese pe dată că de fapt realitatea pe care el i-o înfăţişase conta în sufletul femeii mai mult decât propriul ei copil, decât familia şi întreaga ei poziţie socială. Nu fusese iubită, fusese înşelată, iată magicele cuvinte care o făcură pe doamna Bodea să devină atentă, atât de atentă, încât fiecare fibră a trupului ei se transformase într-o coardă întinsă la maximum.

— Nu, am fost şi sunt iubită, n-am fost înşelată... N-a iubit pe nimeni cum mă iubeşte pe mine, spuse doamna Bodea, încercând să-şi dea singură asigurări, dar după felul cum pronunţase cele

câteva cuvinte, era limpede că în siguranţa ei se produsese o breşă ce tindea să capete proporţii de prăpastie.

Bunicul îşi permise să zâmbească. Ar fi vrut să-i spună femeii tot adevărul acela dureros în posesia căruia se afla, dar anumite raţionamente îl obligară să fie prudent şi să nu se aventureze prea departe în largul acestui suflet bântuit încă prea puţin de furtunile reale ce aveau să-l aştepte.

— Doamnă, v-am întrebat azi-dimineaţă cine mai avea cheia de la magazin şi, dacă îmi amintesc bine, mi-aţi răspuns că numai dumneavoastră. Vreau să vă asigur că mai avea cineva chei similare; imposibil să nu fi existat încă un rând de chei.

— Mai aveam o dublură, două chei pe care le păstram acasă pentru orice eventualitate, închise într-o casetă unde îmi ţin bijuteriile.

— Sunt convins, doamnă, că nimeni n-a utilizat aceste chei. De altfel, dacă nu mă înşel, asta aţi vrut să-mi spuneţi şi dumneavoastră.

— Exact! dădu răspunsul doamna Bodea.

— Asta este şi părerea mea, doamnă. Cheile din cutia dumneavoastră cu bijuterii au rămas neatinse. În schimb, după cheile pe care le purtaţi permanent cu dumneavoastră s-au făcut altele şi aceste chei au fost utilizate în însuşirea bunurilor din magazin. Cheile nu putea să le aibă decât un om care vă cunoştea foarte bine, un om în faţa căruia nu v-aţi debarasat numai de poşetă, ci şi de alte lucruri, cu mult mai intime.

— Nu-i adevărat, nu-i adevărat! răspunse doamna Bodea.

— Stimată doamnă, faptele până la urmă vor demonstra adevărul. Numai că până vom ajunge la el mai am câteva întrebări de pus. Din declaraţiile pe care le-aţi făcut în faţa procuraturii reiese clar că şi dumneavoastră eraţi convinsă că furturile erau comise de ajutoarele dumneavoastră, adică de

vânzătoare. Cum aţi ajuns la această concluzie? Doar n-aveaţi probe...

— În faţa legii răspunde de furt cel care are în inventar lucrurile furate.

— Da, doamnă, dar asta numai până în momentul când este prins adevăratul făptaş. Declaraţiile dumneavoastră, sugerate fără îndoială de cineva, erau atât de elocvente, încât practic limpezea cercetările. În aceleaşi dosare însă se mai găsesc câteva hârtii, în care şefii dumneavoastră răspund prin propria lor persoană de cinstea dumneavoastră, în felul acesta fiind şters orice semn de întrebare în privinţa unui posibil amestec al doamnei Bodea în această afacere. Dar iată că numai cu o oră în urmă, dintr-o lipsă de precauţie care mi-a dat serios de gândit, acelaşi om să fie convins că nu sunteţi străină de furt. Cu toate astea, stimată doamnă, eu vă repet că cel puţin la acest capitol al furtului sunteţi complet nevinovată.

— Tovarăşul Aristide nu putea să spună aşa ceva.

— Doamnă, tovarăşul Aristide, sublinie Bunicul maliţios, este amantul dumneavoastră.

Doamna Bodea se înroşi uşor. Înţelese imediat că făcuse o gafă pronunţând acel nume, dar nici prin minte nu-i trecuse că maiorul poate face o legătură între ea şi el, de unde şi siguranţa şi mai ales tonul oficial cu care îi pronunţase numele.

— Pentru el doamnă, v-aţi neglijat familia, pentru el v-aţi îndepărtat de un om serios, poate ciudat în felul lui, dar cu un suflet de aur.

— Aristide nu putea să spună aşa ceva despre mine.

— Cu toate astea a spus, stimată doamnă, de faţă cu martori.

— Vreau să stau de vorbă cu el! spuse doamna Bodea şi brusc se ridică de pe fotoliu.

— Numai să-l mai găsiţi, doamnă, mi-a mărturisit că pleacă la Bucureşti, fiind chemat pentru o şedinţă foarte importantă. V-aş putea însoţi, stimată doamnă, conchise Bunicul, şi în câteva minute Doamna Bodea, cu Bunicul în dreapta ei, gonea cu maşina Fiat 124 spre Constanţa.

25

Nici vorbă nu putea fi ca Panaitescu să fi căzut pradă sexului slab, aşa cum crezuse Bunicul văzându-l pe şofer stând la taclale mai mult decât intime cu bucătăreasa de la cantina unde luau masa. Nu era mai puţin adevărat că după ce Panaitescu îi spusese femeii că nu e căsătorit, că maşina îi aparţinea cu acte în regulă şi că la Bucureşti era proprietarul unei vile compusă dintr-o cameră de doisprezece metri pătraţi, o bucătărie de trei pe trei, o pivniţă de cinci pe cinci şi că era printre altele şi posesorul unei grădini splendide unde înfloreau an de an patru trandafiri, femeia – iubitoare de flori – devenise cu mult mai vorbăreaţă şi îi povesti şoferului viaţa ei grea. Dusă ani de zile alături de un bărbat nesimţitor, pe care până la urmă Dumnezeu, în marea lui milă, îl luase ca să-l dea de exemplu tuturor beţivilor. Adevărul era că femeia, în ciuda proporţiilor ei, care atestau o sănătate de fier, avea trăsături plăcute. Ochii erau albaştri – singura culoare de ochi pe care Panaitescu putea s-o suporte la o femeie – şi un nas cârn atât de frumos, încât Panaitescu recunoscu că nu mai întâlnise în viaţa lui aşa ceva. Bucătăreasa, tovarăşa Firuţa, cum se recomandase ea, era angajată în lunile de iarnă la bufetul „Ghiocelul” din Bucureşti. Galant, Panaitescu o invitase să guste dintr-unul din pepenii lui muraţi, specialitatea casei, şi din dulceaţa de zmeură pe care o prepara singur după o reţetă cu

totul şi cu totul specială. În faţa prieteniei legate pe moment, ce se anunţa plină de promisiuni, tovarăşa Firuţa începu să-i povestească şoferului despre furturile zilnice de la cantină, îi spuse şi cam cine fura, cam câte alimente se sustrăgeau de la celelalte localuri de alimentaţie publică şi cine se înfrupta din aceste venituri. Toate acestea îl făcură pe Panaitescu să se poarte şi mai atent cu femeia care se arăta de o generozitate fără seamăn în destăinuiri. Panaitescu îi dădu femeii de înţeles că nu o dată voise să-şi ia rămas bun de la această viaţă tristă ce nu merita să fie trăită de unul singur, dar că acum odată ce întâlnise un suflet atât de ales şi de priceput în ale bucătăriei, gândurile negre îi pieriseră şi chiar marea care îi producea o repulsie lesne de înţeles, datorită lipsei de decenţă pe care o admitea, i se părea acum mai atrăgătoare. La acest potop de mărturisiri, femeia îi dădu şi câteva indicii sigure, iar când Panaitescu se apropie şi mai mult de ea, dovedindu-i astfel focul ce-l ardea, Firuţa rosti şi un nume care îl lăsă pe şofer consternat. Aflând atâtea amănunte, şoferul deveni pe dată mai reţinut, se supără că tovarăşa Firuţa putuse să ţină în ea asemenea secrete şi că nu avusese curajul să le divulge miliţiei, retractă o parte din promisiuni păstrând, totuşi, invitaţia în legătură cu murăturile, mai ales că bucătăreasa îi dădu câteva reţete pe care Panaitescu, cu mintea atât de aglomerată de problemele mari ale delicventei, le uită pe dată, motiv care îl determină să nu rupă atât de brutal cu femeia de al cărei ajutor se putea să mai aibă nevoie. Când Firuţa i-l arătă pe Aristide, Panaitescu, fericit, îi sărută mâna ca o perniţă plină cu puf şi se îndreptă spre hotel neştiind că Aristide avea acelaşi drum cu el.

În timp ce Bunicul îl conduse pe Aristide Pomişor până în vestibul, Panaitescu, având propriile lui păreri despre el, ieşi pe balcon însoţit de Alsacian, iar de acolo, ca să ajungă pe gazonul

parcului, pentru un om ca el şi mai ales pentru patruped, nu era o problemă. Panaitescu îl zări pe Aristide cum se urcă în Moskviciul de culoare roşie alături de şofer şi convins că gradul de adjutant adăugat la cel de plutonier nu mai era o problemă, îl urmări pe Aristide cu propria lui maşină, fără teamă că acesta îl va observa. Până în Constanţa merse în urma Moskviciului.

În Constanţa, Aristide se despărţi de şofer la un colţ de stradă şi grăbit se îndreptă pe jos spre un bloc nou aflat în imediata vecinătate a gării.

Panaitescu, ochind bine intrarea pe care dispăruse Aristide. Se postă cu maşina într-un loc de parcare destul de aglomerat pentru ca să nu bată la ochi şi se puse pe aşteptate, ştiind că în asemenea cazuri aşteptarea era lucrul cel mai bun. Ca să nu se plictisească, folosindu-se de oglinda retrovizoare, începu să-şi taie cu o forfecuţă mică de unghii perii ţepoşi care îi gâdilau nepermis de mult nările; şi pentru că avea la îndemână timp berechet, îşi aranjă şi capătul mustăţii stângi, pe care, din pricină că-l băga deseori în gură, se lungise în comparaţie cu celălalt. Tocmai îşi ştergea foarfeca de un crac al pantalonilor scurţi, când văzu că din acelaşi loc de parcare unde se afla se desprinde un Mercedes cu număr străin, un număr ciudat şi caraghios totodată, scris cu nişte litere ca şerpii: un soi de semne dintr-o scriere cu care el n-avusese de-a face, amănunt pentru care şoferul se simţi dator să urmărească puţin mersul acelei maşini elegante. Spre surprinderea lui, Panaitescu văzu şi altceva: de la o fereastră a etajului şase un om se retrase după perdea, după ce făcu cuiva cu mâna. Şi convins că la mijloc nu era lucru curat deveni cât se poate de atent. Încordarea, materializată într-o transpiraţie abundentă, fu sesizată şi de câine căruia începu să-i freamăte nările moi, dorind să afle ce anume se întâmplase. Maşina cu număr străin opri în spatele blocului, la câţiva paşi de

intrare, şi şoferul, un om scund, negricios, cu o mustaţă asemănătoare cu a lui, făcu câţiva paşi pe scări ca apoi să se întoarcă la maşină cu două valize destul de voluminoase, după rotunjimea capacelor îndesate zdravăn. În afară de valize, Panaitescu nu mai observă nimic, adică nu văzu, aşa cum ar fi fost firesc, pe nimeni apărând în spatele valizelor. Mercedesul porni leneş mai departe şi Panaitescu, între dorinţa de a aştepta să-l vadă pe posesorul valizelor şi cealaltă, de a urmări Mercedesul, cedă celui de-al doilea impuls şi aproape fără să vrea se trezi în urma maşinii, urmărind-o de la distanţă. Coborî o pantă spre mare, apoi făcu cale întoarsă şi, ca să nu consume prea multă benzină, se hotărî să nu se mai fâţâie după Mercedes, deoarece avea convingerea că tipul de la volan, până la urmă, oricât s-ar fi învârtit tot prin acea intersecţie, unde se afla el, trebuia să treacă. De data asta însă Panaitescu se înşelă şi drept urmare se căi amarnic. Mercedesul dispăru după o cotitură, nu mai apăru timp de o jumătate de oră, ca apoi Panaitescu să-l descopere undeva pe dig, în apropierea unui vas modest ca mărime, deasupra căruia fâlfâia un steag cu însemne asemănătoare celor de pe numărul maşinii.

Panaitescu coborî din Buick, se strecură pe o ulicioară care ducea spre faleza înaltă şi părându-i rău că-şi pierduse timpul de pomană, urmărind un străin aflat în deplină legalitate, fu cât pe-aci să plece, şi ar fi plecat chiar dacă n-ar fi văzut că şoferul Mercedesului scoate din portbagaj nu două valize, ci trei, şi un pachet destul de voluminos, ceva îmbrăcat în material plastic. Un matelot preluă bagajul sub ochii unui funcţionar de la vamă care înclina respectuos din cap, apoi, şofer şi maşină, se făcură din nou nevăzuţi. Nimic nu-l contrarie pe Panaitescu în afară de bagajele care apăruseră în plus şi tocmai acest amănunt îl făcu să stea mai departe la pândă, cu toate că în spatele lui o potaie cu

colţi îl conturba prin lătratul ei de la liniştea conspirativă pe care el şi-o impusese. La nici zece minute, maşina apăru din nou pe chei şi din ea coborî un bărbat rotofei, cu pielea măslinie, cu o mustaţă neagră ca şi a şoferului şi, noul venit, după ce prezentă grănicerului şi omului de la vamă paşaportul, salută distins şi trecu pe puntea vasului ce se clătina uşor. Veni apoi rândul maşinii: fu cercetată atent, inclusiv portbagajul, apoi o macara o ridică ca pe o coajă de nucă şi o depuse pe punte, unde fu acoperită repede de doi marinari cu o prelată argintie.

— Măi, să fie al dracului! îşi spuse Panaitescu, când văzu că şi şoferul se urcă pe vas. O fi vreun grangur care bate ţări străine, îşi zise el: ăsta are la bani de te îngroapă.

Şi furios îi trase potăii un picior pentru cutezanţa de a se fi apropiat de el mai mult decât îngăduiau legile bunei-cuviinţe.

Hotărât, vasul se pregătea de plecare. Pe punte mai fură urcate câteva lăzi cu bere şi un berbec, care se împotrivea cu îndărătnicie să urce pe puntea îngustă. La vederea animalului cu coarnele ţinute în atac, Panaitescu începu să râdă cu hohote. Asemenea treabă nu mai văzuse.

— Ăştia pesemne nu mănâncă decât carne de berbec, îşi zise, şi puse un pariu cu el însuşi, că până la urmă berbecul se va dovedi cu încăpăţânarea lui mai puternic. Aşa se şi întâmplă, numai că încăpăţânarea îl costă scump pe bietul dobitoc, deoarece, după îndemnuri repetate, un marinar îl pocni cu o bucată de lemn în cap şi animalul fu târât cu uşurinţă pe punte.

— De ce n-au făcut asta de la început? se întrebă Panaitescu şi în capul lui încolţi o bănuială. Dacă se ţinea aşa de mult ca pe bordul micului vas să fie urcat un berbec viu, de ce acei de acolo preferaseră până la urmă să-l urce mort? Pentru el era o enigmă, o enigmă greu de dezlegat şi pentru că se încăpăţâna s-o dezlege, aproape nu observă cum vasul se desprinde încet de ţărm, însoţit

de semnele de rămas bun făcute de cei ce rămâneau şi deopotrivă de cei de pe vas.

26

Toate încercările făcute de Alina pentru a se elibera rămaseră zadarnice. La fiece mişcare frânghia de nailon îi intra adânc în carne şi îi producea dureri groaznice, mai ales în braţe şi deasupra pieptului. Cu toate că nu o dată la antrenamente îşi pregătise muşchii şi pentru cazuri similare, se dovedea că situaţiile reale erau cu mult mai dificile decât cele presupuse de specialiştii din acest domeniu. Voi să renunţe, dar gândul că în acest timp Pamfil putea să dispară definitiv o înfurie cumplit. Imposibilitatea de a acţiona îi sporea dispreţul şi ura, dublate de un sentiment de culpabilitate faţă de ea însăşi, pentru că lovitura primită o împiedicase să riposteze. Auzi din camera vecină paşi şi Alina întoarse capul. Bătrâna, condusă de instinct, înainta spre ea cu paşi nesiguri. Simţise după anumite semne ale ei că în cameră se afla cineva străin şi ochii ei de un alb verzui se învârteau roată încercând să prindă în globul lor, dacă nu contururile fiinţei străine, măcar locul unde ea se afla.

Alina ar fi vrut să-şi facă într-un fel simţită prezenţa, dar ceva lăuntric o îndemna să nu se dea de gol. Pe măsură ce înainta însă, bătrâna păşea tot mai sigură, cu mâinile întinse, şi la un pas de Alina se opri cu precizia omului care vede şi întinse palmele cu degetele tremurătoare spre chipul alb de spaimă al fetei.

Alina voi să strige, dar pielea de pergament a degetelor bătrânei îi atinse gura, apoi aceeaşi mână începu s-o pipăie cu grijă, cu delicateţe chiar, până ce obrazul fu cercetat cu minuţie. Atunci, abia, bătrâna îşi retrase degetele ca arsă, simţind că în încăpere se află o femeie. Bătrâna deschise gura, dar cuvintele nu se lăsau rostite, se opriseră undeva în gâtlejul ei, şi muriseră acolo înainte ca ele să capete glas.

Mama lui Pamfil începu s-o cerceteze din nou, atinse cu mâinile sfoara cu care era legată, rămase câteva clipe pe gânduri, apoi, impasibilă, se îndepărtă cu aceeaşi paşi nesiguri spre camera de unde venise. Nu după mult timp, când Alina întoarse capul spre ea, o văzu stând la masă cu scoica la ureche, murmurând cuvinte numai de ea ştiute.

Pe scări se auziră paşi alergând şi uşa se dădu cu putere în lături. Prin oglinda din faţa ei, atârnată pe perete, Alina văzu – fără să fie văzută – chipul unui tânăr pe care îl cunoscuse pe insuliţă cu o zi în urmă, cu singura deosebire că acum chipul tânărului era vânăt, iar sub tâmpla dreaptă unde îşi ţinuse până în momentul intrării o batistă se vedea o tăietură adâncă din care sângele nu contenea să curgă.

Tânărul se îndreptă spre bătrână, o zgâlţâi de umăr, apoi o întoarse cu scaun cu tot spre el.

— Unde-i Pamfil? Unde-i?

Femeia continua însă să asculte tainicul geamăt al scoicii, fără să pară tulburată nici de întrebare, nici de smuciturile la care fusese supusă.

La zgomotul venit din camera vecină, tânărul se răsuci brusc, îşi duse mâna sub cămaşă, unde se vedea pumnalul cu lama în formă de flacără. O recunoscu pe Alina şi alergă spre ea.

Cu o mişcare dibace îi tăie legăturile.

— Unde-i Pamfil?

— A fugit.

— Unde?

— Nu ştiu.

— El te-a legat?

— El, spuse Alina, masându-şi braţele amorţite. Am vrut să-l împiedic să fugă... V-a trădat... În primul rând pe voi...

Tânărul se încovrigă de spate ca şi cum cineva l-ar fi lovit în stomac, căzu în genunchi şi cu gura plină de sânge abia putu spune:

— Au fost prinşi... De-abia am scăpat... Pamfil ne-a trimis la ferma lui Bodea să ne răzbunăm... Florentin a trădat... Dar până la urmă Pamfil n-a venit... Ne-au luat ca din oală...

— Ce trebuia să faceţi acolo? întrebă Alina şi grijulie tampona rana sângerândă.

— Trebuia să lovim în ceea ce avea Bodea mai drag... În monstruozitatea aia de porc... Miliţia a fost prevenită... Acum totul s-a dus, ne-am expus la pericole ca până la urmă...

Alina nu mai stătu pe gânduri. Fără să zică nimic ieşi din cameră lăsându-l pe tânăr în starea de deprimare în care căzuse. La ultima treaptă însă tânărul o ajunse şi o apucă brutal de mână:

— Dar dacă tu ai trădat? Pamfil, după tot ce-am făcut pentru el, nu ne putea lăsa... Nu... De ce te-a legat? De ce?

Alina nu mai voia şi nici nu avea timp să comenteze. Îşi smuci mâna prinsă şi printr-o fentă îl dădu pe tânăr peste cap. Apoi îl lovi cu latul palmei.

Îl târî apoi pe scări în sus, îl băgă în vestibul, închise uşa după ea şi coborî în goană.

Afară soarele ardea ca plumbul topit. Simţi că se clatină, dar până la urmă voinţa ei fu mai tare şi îşi reveni. Traversă în goană mica piaţetă din faţa casei şi coborî strada. Zări maşina lui Panaitescu. În maşină nu era decât Alsacianul care în clipa când

o văzu începu să schiaune uşor. Alina nu mai zăbovi. Se urcă la volan, Buickul se supuse comenzilor ei. Trecu pe străzile oraşului cu o viteză ameţitoare. Auzi fluierul unui miliţian, dar nici prin minte nu-i trecu să oprească. Nu voia să se prezinte la miliţia oraşului. Ar fi însemnat să piardă timp cu răspunsurile la nenumăratele întrebări pe care era sigură că aveau să i le pună înainte de a întreprinde ceva. Ori, acum nu mai era vreme de povestit.

Se uită în oglinda retrovizoare. Văzu o maşină cu însemnele miliţiei străduindu-se s-o ajungă. Alina apăsă pe accelerator. Moskviciul pierdea teren şi Alina văzând că nu putea fi ajunsă nu luă în seamă sirena care spărgea înserarea cu ţipătul ei.

La Eforie Nord opri în faţa sediului miliţiei.

Constantinescu era la telefon. Când o văzu îi făcu semn să aştepte, apoi puse receptorul în furcă.

— Pamfil a fugit, spuse ea.

— Sper să nu reuşească, spuse căpitanul, şi grăbit îşi luă chipiul din cuier.

Lângă maşina lui Panaitescu oprise Moskviciul. Un ofiţer de la circulaţie îi ceru actele Alinei, fără să ţină cont de explicaţiile căpitanului.

27

Bunicul urcă scările în urma doamnei Bodea. Chemaseră liftul, dar femeia nu mai avu răbdare să-l aştepte. Oftând, Bunicul se luă după ea. Ajunseră la etajul patru. Doamna Bodea sună o dată prelung, apoi de două ori scurt, dar din camera lui Aristide nu răspunse nimeni. Căută cu febrilitate în geantă şi dădu peste cheile de la maşină. Printre ele era şi o cheie de la uşa apartamentului. Deschiseră. Cele două camere erau goale. Doamna Bodea cercetă dulapul, înăuntru nu era decât un costum de haine vechi şi rufărie de corp murdară.

— Deci a plecat la Bucureşti, stimată doamnă! N-aţi vrut să mă credeţi.

Doamna Bodea nu răspunse. Coborî în grabă, obligându-l şi pe Bunic să-şi înteţească paşii.

— Credeţi, doamnă, că e necesar să mergem la Bucureşti, după el? întrebă Bunicul cu o ironie ascunsă, pe care femeia o pricepu imediat.

— Aristide n-a plecat la Bucureşti... Aristide a fugit...

— Deci înseamnă, stimată doamnă, că v-a înşelat totuşi, zise Bunicul pe un ton egal. Şi din moment ce v-a înşelat, eu cred că n-aveţi niciun motiv să-l ascundeţi. Dacă ne veţi fi de ajutor, s-ar putea ca tribunalul să fie mai înţelegător cu fiul dumneavoastră.

Doamna Bodea rămase o clipă pe gânduri. Bunicul intui că acest moment de slăbiciune trebuie exploatat la maximum:

— Doamnă, dacă nu ne ajutaţi, veţi intra într-un articol de lege care condamnă complicitatea la crimă la fel ca şi crima. Deoarece, stimată doamnă, cel care a omorât-o pe Graţiela Rapciuc nu este altul decât Aristide, amantul dumneavoastră.

— Nu mi-a spus că vrea să fugă... Am bănuit doar... Dar nu mi-a venit să cred...

— Cu cine avea legături?

— Cu cine n-avea legături?

— Mă interesează acele legături care îi puteau favoriza fuga, doamnă, de restul ne vom ocupa pe urmă.

Doamna Bodea căzu pe gânduri. După felul cum îşi încreţise fruntea se vedea limpede că ezita. Nu ştia dacă era sau nu cazul să-l divulge definitiv pe Aristide. Dacă i se întindea o cursă? Cu toate astea era limpede că Aristide plecase, camerele răscolite prezentau o dovadă ce nu putea fi pusă la îndoială.

— Îmi pare rău, doamnă, văd că nu vreţi să faceţi nimic pentru propria dumneavoastră salvare, spuse Bunicul şi deschise portiera.

— Nu plecaţi! spuse doamna Bodea.

Maşina demară şi coborî o stradă ce ducea spre chei.

— Aseară mi-a telefonat, spunându-mi că nu ne putem vedea. Avea o întâlnire cu reprezentantul unei agenţii de turism care venise cu yachtul lui personal. Nu ştiu... Am crezut că mă minte, că are vreo întâlnire... în ultima vreme tot mai des spunea că n-are timp să ne vedem... Am verificat dacă într-adevăr în radă se afla un asemenea vas. L-am văzut...

Maşina opri. În depărtare se vedea silueta discretă a unui vas. Bunicul se apropie de grănicer, îi arătă o hârtie şi vorbi câtva timp cu el. Grănicerul se îndreptă grăbit spre funcţionarul de la

vamă. Într-o clipă, agentul vamal dispăru într-o cabină aflată pe chei. Se întoarse fugind şi-i comunică maiorului:

— N-au ieşit din apele noastre teritoriale.

În spate se auzi o frână bruscă. Era Alina şi căpitanul Constantinescu.

— Cum ai aflat că au plecat cu acest vas, căpitane?

— A mărturisit Florentin Bodea cu ce vas urma să plece Pamfil, ca din străinătate să le aranjeze şi plecarea lor.

— Pe mine m-a adus doamna Bodea... Fii cu ochii pe ea... N-aş vrea să facă vreo prostie... Femeile înşelate sunt capabile de orice...

Căpitanul Constantinescu se uită spre maşina unde se afla femeia. O văzu cu capul prăbuşit pe volan. Dădu din mână.

— Uite, Bunicule, pentru asta nu mă însor...

Bunicul nu răspunse. Dinspre portul comercial se auzi zgomotul surd făcut de două vedete care se îndreptau cu toată viteza spre larg. Din spate se auzi sirena unei maşini a miliţiei.

— Ce-o mai fi şi asta? întrebă căpitanul.

Era Panaitescu cu un ofiţer.

— Bunicule, bandiţii mi-au furat maşina.

— Nu ţi-a furat-o nimeni, tovarăşe Panaitescu, spuse căpitanul Constantinescu. Am împrumutat-o doar pentru o jumătate de oră. Uite-o acolo după colţ.

Panaitescu fugi spre maşină, în timp ce Alina se apucă să-i povestească maiorului întâmplările prin care trecuse. Relatarea ei era însă seacă, fără participare; Alina avea chiar un soi de reţinere, care nu-i scăpă Bunicului. Maiorul se uită la vedetele rapide care se apropiau tot mai mult de yachtul străin, apoi se întoarse spre căpitan.

— Constantinescule, nu te miră această legătură dintre Pamfil şi Aristide?

— După ce m-ai pus la curent am încetat să mă mai mir de posibila legătură dintre ei. În schimb, poate-mi spui cum s-au furat mărfurile şi cine a omorât-o pe Graţiela... Sau legătura dintre cei doi va explica şi aceste necunoscute...

— Mă tem că această relaţie nu va putea explica absolut totul, spuse Bunicul şi văzând-o pe Alina cum stătea deoparte, absentă, cu privirile ţintă spre larg, se îndreptă spre ea. Nu-i vorbi, se apropie doar de locul unde se afla, prefăcându-se a căuta un anumit lucru aflat prin preajmă, un obiect care de fapt nu exista decât în imaginaţia lui; digul de beton era neted şi curat, nu se observau pe el nici măcar urmele de alge lăsate de valurile puternice din noaptea precedentă.

Panaitescu se întoarse după ce îşi verificase amănunţit maşina, convins fiind că ajunsă pe mâini străine nu putea să nu se deterioreze. Spre insatisfacţia lui, maşina era intactă.

— Ce zici, colega, sunt sigur că cei doi răufăcători se află pe vas! spuse Bunicul, voind în acest fel s-o atragă şi pe fată în discuţie, s-o scoată din aşteptarea ei mută, din panica ascunsă cu dibăcie, ce se lăsa totuşi citită în ochii măriţi peste măsură, aşa cum erau îndreptaţi fără să clipească spre întinderea albicioasă şi ceţoasă a mării.

— Habar n-am şi nici nu mă interesează, maestre! Pe mine mă interesează cu totul altceva, de ce paştele măsii au vrut să urce berbecul viu, apoi l-au pălit la moacă... Ascultă la mine, enigma aicea e, zise şoferul. Ce generaţie! mai spuse el concluziv, privind-o pe Alina. Apoi, un anumit lucru, pe care îl pricepu imediat, îl făcu să tacă.

Vasul fusese ajuns şi acum era escortat de cele două vedete rapide, spre cheiul de unde pornise cu o jumătate de oră în urmă.

Nu mai vorbea nimeni.

Doamna Bodea privea prin parbrizul prăfuit înainte, aproape nemişcată, în timp ce căpitanul Constantinescu se plimba nervos pe chei. Panaitescu se uita din când în când la ceasul mare de buzunar cu două capace: era ora mesei şi nu voia cu niciun preţ să piardă bonul, cum tot atât de mult ar fi dorit să cineze singur, pentru ca Bunicul să nu mai aibă proasta inspiraţie de a cântări friptura în caz că ea s-ar fi dovedit mai mare, mai ales acum, când îşi făcuse din bucătăreasă un aliat.

Yachtul înainta încet. Se decupa tot mai mult din penumbra serii, ca o siluetă neagră, fantomatică. De pe punte se auzeau vociferări într-o limbă străină, neînţeleasă.

Bunicul se şterse la frunte, cu toate că vântul de seară era destul de răcoros.

Vasul ajunse la vreo două sute de metri de ţărm când, deodată, Bunicul auzi un plescăit puternic, ca şi cum în apă ar fi fost aruncat un obiect greu. În lumina săracă nu se văzu ce anume căzuse, de acolo de unde se aflau ei, dar înţeleseră imediat că era vorba de un om, altfel nu s-ar fi auzit distinct:

— Om la apă!

Câţiva colaci de salvare fură aruncate grăbit; se distingeau clar în lumina reflectoarelor, apoi dinspre ţărm se auzi o altă bufnitură, asemănătoare cu prima şi când Bunicul se uită spre locul unde fusese până atunci Alina nu mai văzu decât rochia ei de stambă şi sandalele aruncate neglijent pe dig.

— Alina! strigă speriat Bunicul, dar fata era aproape la patruzeci de metri de dig, înota voinicеşte, distanţându-se tot mai mult de ţărm.

— Ce splendid înoată! zise Panaitescu sincer impresionat de înaintarea bărbătească a fetei.

Fasciculul de lumină de pe vedeta rapidă o prinse în conul ei pe Alina. Se afla acum numai la o sută de metri de vas. Nimeni

nu ştia ce voia şi ce căuta acolo. Doar în clipa când într-un anumit loc ea se scufundă şi timp de aproape un minut râmase sub apă, spre spaima celor de pe vas şi a celor de pe ţărm, Bunicul înţelese imediat cine se aruncase de pe vas în apă şi de ce Alina se grăbise să înoate într-acolo.

Capul fetei apăru pentru o clipă la suprafaţă, apoi dispăru din nou, de data asta pentru mai mult timp. Valurelele făcute din pricina scufundării dispărură topite în cercuri tot mai largi. În locul lor apa rămase liniştită, nemişcată. Pe o vedetă se zărea un marinar dezbrăcându-se, dar chiar în clipa când el se apropie de balustradă, Alina ţâşni iar la suprafaţă, trăgând după ea un corp inert. Bunicul nu putu distinge decât culoarea roşie a cămăşii şi de durere şi amărăciune îşi strânse între dinţi buza de jos, semn de intensă emoţie şi de teamă totodată, în curând, Alina se afla pe bord, cu corpul neînsufleţit al lui Pamfil.

Vasele acostară. Primii se urcară pe yacht căpitanul, Panaitescu şi un ofiţer de grăniceri, apoi Bunicul.

Pamfil era întins pe punte cu faţa în sus şi Alina îi făcea respiraţie artificială. Văzând că mişcările braţelor şi masarea pieptului nu dădeau rezultate. Alina îşi apropie buzele de cele ale lui Pamfil, încercând în acest fel să-i dea viaţă din propria ei viaţă, dar corpul rămase mai departe inert, cu ochii verzi deschişi larg, spre capătul de lună ce apăruse dincolo de orizont. Bunicul urmări câtva timp încercările Alinei de a-l readuce la viaţă pe tânăr şi avu certa convingere că această atingere dintre cei doi avea şi alte semnificaţii şi că picăturile mari de pe faţa ei nu erau simple picături scurse din păr pe obraz.

Îl găsiră pe Aristide sub caroseria maşinii, într-un fel de ladă aşezată sub scaunul din spate, greu de descoperit şi dacă te uitai pe dedesubtul maşinii şi dacă o cercetai pe dinăuntru. În faţă, sub scaune, era o nişă asemănătoare, astfel că nu mai trebuiră să

piardă foarte mult timp ca să-şi dea seama cum reuşiseră cei doi să se îmbarce pe vas sub ochii autorităţilor.

Panaitescu nu se interesă nici de Pamfil, transportat pe o targă la maşina salvării, şi nici de Aristide, care zâmbea ciudat privind spre Fiatul unde se afla doamna Bodea. El căuta berbecul şi până la urmă îl găsi jupuit, spre nemulţumirea lui. Luă pielea pusă alături, pesemne nu avuseseră timp s-o arunce şi şoferul văzu că e tăiată în vreo patru locuri pe spate.

— Bunicule, aici, sub pielea bietului animal a fost ascuns ceva. Un berbec nu se taie prin spate. Ori aceste tăieturi spun clar că berbecul, viu fiind, ascundea sub piele ceva. Nici nu mă mir de ce se încăpăţâna bietul animal să se urce pe vas. Ştia, domnule, ca orice vietate, ce avea să-l aştepte.

Într-adevăr, la o cercetare minuţioasă găsiră patruzeci de inele cu briliante. Patronul vasului, în faţa acestei ultime evidenţe, căzu în genunchi şi se rugă lui Allah implorându-l să fie martor al nevinovăţiei lui. Cu o voce seacă, ofiţerul îi spuse în româneşte să se lase de teatru şi patronul, pesemne înţelegând perfect această limbă, se ridică şi coborî docil scara care ducea spre ţărm.

— Îmbracă-te, Alina! spuse Bunicul. Îţi mulţumesc pentru gestul tău, deşi s-a dovedit inutil.

Alina avu un surâs amar.

28

Din camera căpitanului Constantinescu, Bunicul privea în curte unde câţiva oameni doreau să intre în sediul miliţiei, în ciuda protestelor sergentului Sotir care se străduia, transpirat, să păstreze ordinea. Cei câţiva oameni nu erau alţii decât părinţii tinerilor reţinuţi – înştiinţaţi să se prezinte la miliţie şi să-şi identifice odraslele.

Un bărbat între două vârste părea mai agitat decât toţi, dornic să ceară explicaţii în privinţa greşelii.

— Nu putea, după părerea lui, să fie vorba la mijloc decât de o greşeală – de a i se fi reţinut copilul.

Bunicul îi făcu semn căpitanului.

— Căpitane, te rog, lasă-l să intre! O discuţie cu el nu poate să fie decât edificatoare pentru noi, şi maiorul se uită pe lista din faţa lui unde erau trecute numele celor reţinuţi şi adresa părinţilor.

În cameră îşi făcu apariţia omul de la uşă, voluminos şi gâfâind din greu, de parcă până atunci ar fi cărat pământ cu roaba. La vederea oamenilor ordinii, ceva din aroganţa bărbatului se topi şi maiorul îşi dădu seama că de vină erau hainele lui Constantinescu, legea şi ordinea materializate exterior în uniforma care impunea respect.

— Tovarăşi, cred că la mijloc e o greşeală... Mă numesc Laurenţiu Dimofte...

— Şeful întreprinderii de transport, adăugă Bunicul.

— Exact! răspunse Laurenţiu Dimofte, bucuros într-un fel că numele lui era cunoscut şi sperând prin aceasta la eliberarea lui Dimofte Romică, eliberare însoţită, fireşte, de scuzele celor de la miliţie pentru graba nejustificată de a fi fost reţinut.

— Tocmai eram într-o şedinţă, când am fost anunţat... Nu înţeleg nimic, pur şi simplu nu înţeleg nimic... Ar fi fost cazul să fiu anunţat înainte – nu-i aşa? – dar dintr-o dată... Vă închipuiţi ce părere pot avea tovarăşii despre mine... Cred că aţi procedat necugetat şi în consecinţă am să anunţ forurile superioare...

— Sunteţi liber, domnule Dimofte, să anunţaţi toate forurile pe care doriţi, e dreptul dumneavoastră... Cum dreptul nostru este să apărăm aceeaşi lege, pe care şi dumneavoastră, ca simplu cetăţean al acestei ţări, sunteţi dator să o respectaţi.

— Dar pentru Dumnezeu, ce s-a... spuse Dimofte fără să-şi ducă fraza până la capăt, aşteptând din partea Bunicului explicaţia pentru care copilul lui era reţinut.

— Domnule Dimofte, ştiu ce veţi spune în continuare. Aceeaşi scuză pe care o au părinţii în asemenea situaţii. Şedinţe, lipsa de timp, soţia care lucrează, U.T.C.-ul care nu se ocupă suficient de copii, şcoala etc., adică, în concepţia unor asemenea părinţi, de vină este totdeauna celălalt, mai bine-zis cei din afară, meritul dumneavoastră suprem fiind doar acela că aţi fericit societatea cu un copil de care trebuie să se ocupe tot ea. Nu-i aşa?

Domnul Dimofte îşi umflă buzele; voise să spună ceva, dar se oprise la timp şi acum, roşu la obraz, ridică din umeri:

— N-aş putea să spun că nu aveţi dreptate, cu toate că noi ne-am ocupat de copil... E un copil eminent, a terminat clasa a unsprezecea cu menţiune...

— Şi cu asta dumneavoastră vă consideraţi satisfăcut... Domnule Dimofte, copilul dumneavoastră este implicat în contrabandă de ţigări, trafic de valută, atac, cu scopul lovirii în avutul obştesc...

— Dar cum de a fost posibil... Copilul nostru...

— Uite, domnule Dimofte, înainte de a vă da aere şi de a încerca să pătrundeţi într-o instituţie a ordinii altfel decât ordonat, v-am ruga noi pe dumneavoastră să vă gândiţi cum de a fost posibil... Este datoria dumneavoastră să răspundeţi la această întrebare, nu a noastră. Noi nu suntem tribunal... Acolo veţi afla toate amănuntele.

— Tovarăşe, vă rog să nu mă jigniţi... Eu sunt sigur că băiatul meu este nevinovat şi că la mijloc este vorba de o greşeală... Am să anunţ...

Dimofte ieşi din birou înfrânt, gârbovit de spate; până şi pântecul i se micşorase parcă.

— Dă şi Dumnezeu ăsta copii la toţi proştii, spuse Bunicul, apoi îl rugă pe căpitanul Constantinescu să-l introducă pe Aristide Pomişor.

Sergentul major Creţu se înclină respectuos şi plecă să îndeplinească ordinul căpitanului, în timp ce Bunicul îşi masă fruntea transpirată.

— Bunicule, cine ar fi crezut că Pomişor ăsta, un om stimat...

— Dragul meu, viaţa îţi rezervă uneori surprize chiar mai mari... Vezi, Pomişor ăsta, la o cercetare atentă, oferă date care ar fi trebuit să facă pe oricine să se gândească înainte de a-l fi promovat... Acum şase ani, când era simplu ghid, a fost prins cumpărând de la turişti diferite obiecte... A fost mustrat, apoi pedeapsa care i s-a dat a fost aceea că imediat a fost trecut într-o funcţie mai mare... Din păcate, căpitane, iarăşi din păcate... Dar ştiu că arzi de nerăbdare să ştii cine este autorul morţii Graţielei

Rapciuc... Dragul meu, o să ai surprize mai mult decât neaşteptate...

Pe uşă fu introdus Aristide Pomişor. Nu-şi părăsise zâmbetul cuceritor şi se vedea că face imense eforturi pentru a-şi păstra buna dispoziţie şi calmul.

— Domnule Aristide, iată-ne ajunşi şi aici... Bag mâna în foc că în urmă cu douăzeci şi patru de ore, când beam amândoi şampania aia formidabilă, n-ai fi crezut în ruptul capului că ai să ajungi la miliţie. Bună şampanie, domnule Pomişor, trebuie să-ţi spun că n-am mai băut aşa ceva de pe vremea când am fost în Franţa... Te întreb totuşi, de ce n-ai aşteptat să pleci legal, doar ai plecat de atâtea ori? Numai în acest an ai avut patru ieşiri în străinătate...

— Când am aflat că sunteţi aici şi vă ocupaţi de cazul Graţielei, cu furtul, am făcut, din teamă, imprudenţa să mă grăbesc... Bănuiam că până la urmă veţi descoperi că eu am furat...

— Domnule Aristide, s-o luăm metodic... Dumneata ai furat mărfurile din magazin, zici, dar în cazul acesta, sunt total consternat, deoarece nici n-am crezut, nici nu cred...

— Bine, răspunse jovial Aristide, atunci, atunci...

— Domnule Aristide, dumneata n-ai fi fugit dacă era vorba numai de furt, te asigur, sau în niciun caz nu te-ai fi grăbit să fugi aşa... Şi pe urmă eu nu m-am ocupat de cazul Graţielei, ci de o bicicletă... Pur şi simplu de o bicicletă... Şi dacă n-ar fi fost ea, probabil că dumneata ai fi plecat liniştit, cu acte în regulă, şi nu te-ai mai fi întors. Povestea cu furtul nu stă în picioare, domnule Aristide... Şi iată de ce: în primul rând nu există nicio dovadă concretă că ai furat, în al doilea rând, existau, dimpotrivă, toate argumentele clădite inteligent că furtul a fost comis de Graţiela. În cazul că ar fi existat dubii, mai era posibilitatea de a o inculpa

pe doamna Bodea... Iată de ce argumentele dumitale nu plutesc, spuse Bunicul, zâmbind mulţumit de figura lui de stil. Dumneata singur te-ai dat de gol. De fapt psihologia omului ordinar, cât de abil ar fi el, rămâne tot psihologie de om ordinar. N-ai ştiut exact cât anume ştiu despre Graţiela şi te-ai grăbit să creezi dubii asupra doamnei Bodea. Vreau să te asigur că până în clipa aceea nici prin cap nu mi-a trecut că dumneata eşti amestecat în afacerea asta... Când mi-ai dat acest amănunt aproape că era să sar în sus de bucurie. Pe urmă lucrurile s-au legat de la sine...

— Recunosc că am furat şi am vrut să trec ilegal graniţa, spuse Aristide, mecanic.

— Prea repede recunoşti, domnule Aristide, şi în meseria noastră un om care recunoaşte repede anumite lucruri dă de bănuit, te face să gândeşti mai departe. Ca să mă înţelegi exact, înseamnă că are de ascuns alte fapte, poate chiar mai grave.

— Jur, domnule maior, că nu ascund nimic!

— Mai şi juri, domnule Aristide, mai şi juri... Bine... Cu toate astea n-ai furat. Dumneata doar ţi-ai însuşit pentru câteva ore cheile doamnei Bodea. În timp ce ea era în pat, te-ai dus pe întuneric la baie. Ai luat din poşetă cheile şi i le-ai dat lui Pamfil. Pamfil a fost acela care a furat mărfurile. Dumneata nu voiai să coborî până acolo... Un domn nu face muncă neagră... L-ai cunoscut pe Pamfil acum patru ani... Ţi-a oferit spre vânzare ţigări străine... neştiind cine eşti. L-ai dat pe mâna legii, apoi tot dumneata l-ai scăpat, retrăgându-ţi plângerea... Aşa ai făcut din el omul dumitale... De ce să vândă el mărfuri străine ciupite de ici-colo, când puteai să-i furnizezi dumneata, mărfuri furate chiar de el? Pamfil a confecţionat cheile de la magazin. Era evident că din moment ce uşa nu a fost violată în vreun fel, n-a putut să fie deschisă decât cu cheia. După primul proces ţi-ai dat seama că e riscant şi l-ai trimis casier la o fermă. Devenise periculos şi

pentru el şi pentru dumneata. În plus, plasatorii dumneavoastră de ţigări şi achizitorii de valută nu erau siguri: erau oameni recrutaţi întâmplător, ori aveaţi nevoie de indivizi siguri... Pentru asta însă nu erau suficiente micile recompense materiale, era nevoie de altele, cu mult mai mari, morale... I-ai insuflat lui Pamfil un soi de filozofie pe care el şi-a însuşit-o, trebuie să recunosc, cu destulă uşurinţă. De teama răzbunării eraţi siguri că tinerii recrutaţi nu vor ciripi... Şi trebuie să recunosc că aţi reuşit; de frică şi în credinţa unei posibile lumi unde paraziţii n-au altceva de făcut decât să mediteze, acoliţii au tăcut... Chiar şi acum, domnule Aristide, nimeni nu avea să scoată o vorbă... Şi aici este cea de a doua gravă crimă pe care aţi comis-o. Înşelând aceste suflete tinere... Deci Pamfil fura, grupul lui de adepţi vindea la suprapreţ, apoi tot la suprapreţ cumpăraţi valută... în plus, tinerii erau obligaţi să fure de acasă şi de pe unde puteau lucruri de valoare, pentru a avea mijloacele materiale de a subzista acolo, în acea lume care de fapt nu există... Şi iarăşi trebuie să recunosc, că toată această treabă Pamfil a făcut-o cu talent. Tot debitând asemenea lucruri a ajuns el primul să creadă în ele... De fapt, odată ajuns cu el în străinătate, l-ai fi lăsat pe drumuri, nu-i aşa, domnule Aristide? În bicicleta lui nu mai era urmă de valută şi bijuterii... Le-ai luat spunând că la dumneata sunt în siguranţă... Ai făcut treaba asta pe vas. În străinătate n-aveai decât să arunci câteva cuvinte ca să-l compromiţi... De exemplu să spui că el a omorât-o pe Graţiela...

— Nu mi-ar fi fost foarte greu să procedez aşa, deoarece el a omorât-o pe Graţiela.

— Morţii au marea calitate să tacă, domnule Aristide, morţii nu se pot apăra. Cel mult ei pot fi acuzaţi...

— N-am de ce să-l scuz, el a omorât-o. Nu vreau să mă răzbun pe morţi, de altfel dacă n-ar fi fost aşa, la ce bun s-ar fi sinucis,

deoarece s-a sinucis, domnule maior... Fata dumneavoastră sau nepoata dumneavoastră sau, în sfârşit, sugeră Aristide o altă relaţie între Bunic şi Alina, pe care nu voia s-o rostească, a spus când l-a scos din apă că era prins cu mâinile de o piatră de balast, rămasă probabil de la o veche geamandură... Ce rost ar fi avut dacă...

— Domnule Aristide, Pamfil, aşa cum ţi-am spus, ajunsese să creadă el însuşi în propriile lui minciuni. Dar, în sfârşit, dacă dumneata ştii că el a omorât-o, probabil că eşti la curent şi cu felul cum a făcut-o... Uite, mi-am bătut capul zile în şir să ajung la o concluzie în privinţa morţii ei şi n-am reuşit...

Aristide îşi împreună degetele de la mâinile prinse în cătuşe, apoi îşi aplecă privirile în pământ.

— Îmi permiteţi să fumez? zise el şi căpitanul Constantinescu încuviinţă din cap.

Sergentul Creţu deschise cătuşele cu cheia şi Aristide luă o ţigară din pachetul oferit de căpitan.

— Graţiela, crezându-se bănuită pentru furt – în sensul acesta existau declaraţiile doamnei Bodea – a vrut să intre în cercul lui Pamfil, vizând în ultimă instanţă plecarea din ţară. N-a rezistat „încercării adevărului". Poate ştiţi că cei ce nu rezistau erau excluşi din grup, mai mult, urmăriţi atent ca să nu-i divulge pe cei rămaşi. După ce a plecat de pe insulă, Pamfil s-a dus după ea. A ajuns-o în pădure şi Graţiela, temându-se de el, a început să fugă... Pamfil a prins-o şi a ameninţat-o că dacă va spune ceva se va răzbuna cumplit... Cred că Pamfil nu s-a mărginit numai la atât. A încercat şi altceva, dar fata n-a vrut şi a fugit din nou. Era noapte, Graţiela a fugit, dar în disperarea ei nu şi-a dat seama că se îndreaptă spre mare. Nemaiavând unde să fugă a intrat în apă. Pamfil a urmat-o. El era un bun înotător, ea nu. Ceea ce nu reuşise pe uscat, Pamfil a încercat acolo, la câţiva paşi, în mare.

De spaimă, Graţiela a făcut un atac de cord. Aşa a murit. Noaptea a fost furtună. Valurile au dus-o departe de ţărm, dar dimineaţa trupul ei a fost zărit în apropierea geamandurii.

— Domnule Aristide, acum patru zile soţia dumitale a plecat într-o croazieră. Ea ştia de relaţiile dumitale cu doamna Bodea?

Aristide se încruntă.

— Nu cred. Bănuia, vag, dar nu i-am dat niciodată motive să mă bănuiască...

— Şi pentru a-i răsplăti înţelegerea ai trimis-o să voiajeze, nu-i aşa?

— Nu tocmai... Eu îmi stimez soţia, de altfel voiam să rămân acolo împreună cu ea.

— Înseamnă că doamna Bodea ţi-a slujit doar ca simplă unealtă.

— Da, ăsta e adevărul.

— Mai trebuie să înţeleg că dumneata îţi iubeai soţia, de vreme ce voiai să rămâi în străinătate cu ea...

— Da, aşa este.

Bunicul se căută în buzunar şi scoase două fotografii. Se uită mai întâi la ele, apoi le arătă pe rând lui Aristide.

— A cui este fotografia asta, domnule Aristide?

Aristide îşi scoase ochelarii, şi-i puse la ochi. Se uită atent la fotografie.

— Graţiela Rapciuc.

— Iar aceasta? întrebă Bunicul, arătându-i cealaltă poză de mărime identică.

— Tot a Graţielei...

— Din moment ce aţi subliniat că *e tot a Graţielei*, înseamnă că aţi vrut să eliminaţi orice dubiu în privinţa existenţei unei alte persoane.

Aristide se încruntă din nou.

— Nu înţeleg? Ce vreţi să spuneţi?

— Vă mulţumesc, domnule Aristide, deocamdată sunteţi liber să vă fumaţi ţigara în camera alăturată.

Aristide ieşi însoţit de sergentul major Creţu.

— Bunicule, încep să înţeleg, spuse Creţu după ce se întorsese.

— Dragul meu, mă bucur din toată inima că înţelegi. Dacă ai avea experienţa mea de atâţia ani poate ai fi înţeles şi mai uşor. Nu trebuie să te superi că nu toate lucrurile ţi se dezvăluie cu uşurinţa cu care mi se dezvăluie mie... De altfel, vreau să-ţi spun că până ieri, foarte multe nu-mi erau clare nici mie. Mai mult, am făcut şi greşeli pe care un om la vârsta mea nu mai are dreptul să le facă... Dar oameni suntem şi noi... Vezi, căpitane, diferenţa dintre mine şi Aristide este următoarea: El ştie totul despre el, eu nu ştiam nimic sau aproape nimic. Este foarte greu să afli adevărul, mai ales când acest adevăr se vrea cu orice preţ ascuns. Dar şi ei fac greşeli, cu toate că îşi iau toate măsurile de precauţie... Şi aici le suntem noi superiori: în clipa când dăm de o greşeală de-a lor începem s-o exploatăm, s-o legăm, şi atunci, comparând faptele pe care ei le recunosc cu faptele reconstituite de noi, din greşelile comise de ei, ajungem la adevărata concluzie... Cu o seară în urmă, continuă Bunicul aprinzându-şi o jumătate de mărăşească, Aristide a venit la mine. A adus şi o sticlă de şampanie, Cordon rouge. Nu, nici nu-i trecea prin minte că-l pot bănui, aşa cum nu mi-a trecut nici mie că este amestecat în toată tărăşenia asta. El venise la cererea vărului său, responsabilul cantinei, să aplaneze diferendul lui Panaitescu cu bucătarul, în urma furtului cărnii... Aflase că suntem de la miliţie. Pentru asta a venit... Dacă n-ar fi venit, tovarăşe, astăzi încă n-am fi ştiut mare lucru din tot ce ştim azi. M-a văzut însă că cercetez cu atenţie sticla de şampanie. Şi-a dat seama că a făcut o greşeală... Graţiela avea în stomac o cantitate mare de şampanie

identică... Asta l-a determinat să plece iute acasă şi să-şi facă bagajul... Te vei întreba de ce n-a plecat odată cu soţia lui. Ei bine, soţia lui n-a plecat de loc şi ca să te uluiesc definitiv, trebuie să-ţi spun că, după datele mele destul de precise, Graţiela, după ce a plecat de la Pamfil, n-a avut unde să bea. Aristide a mai greşit povestindu-mi cum a murit Graţiela... A crezut, pe bună dreptate, că n-are cum să fie controlat, doar Pamfil e mort. Pe insulă nimeni nu a băut în seara aceea şi în general, Pamfil, ştiind că omul beat este şi guraliv, a introdus ca lege interzicerea consumării băuturilor alcoolice. Un om neexersat este incapabil să facă cincisprezece mutări înainte, la un joc de şah. Un jucător de meserie, însă, le face... Şi eu le-am făcut.

— Bunicule, înseamnă, deci...

— Căpitane, înseamnă că lucrurile nu sunt încă dezlegate şi că de-abia de acum încolo le vom dezlega... Te rog, fii amabil şi dispune să fie chemată doamna Bodea.

Doamna Bodea apăru din camera alăturată. Faţa îi era mai palidă şi ochii uşor încercănaţi lăsau să se vadă că în ciuda aparenţelor, suferea cumplit.

— Doamna Bodea, cred că nu vă spun o noutate. Aţi fost, din păcate, doar o simplă unealtă. Cum au fost furate lucrurile din magazin, veţi afla la proces. Mizez însă pe cinstea dumneavoastră, atâta cât v-a mai rămas, şi pe acel dram de conştiinţă pe care nu mă îndoiesc că îl aveţi. Şi nu încercaţi să mă derutaţi, aşa cum aţi făcut-o până acum. La ce bun? Aţi fost înşelată, practic Aristide nu v-a iubit niciodată, de ce să-i mai luaţi apărarea? Ştiu, doamnă, dumneavoastră îl iubiţi sincer, dar tocmai acest lucru, tocmai faptul că aţi pus în joc cele mai sincere sentimente pentru un om care nu este altceva decât o otreapă, ar trebui să vă determine să colaboraţi cu noi în spiritul

adevărului... A fost soţul dumneavoastră pe aici, minţi Bunicul, s-a interesat şi e dispus...

— Nu cred, n-am valorat în ochii soţului meu mai mult decât un exemplar nereuşit din rasa de porci la care lucrează de atâţia ani.

— Doamnă, greşiţi...

— Nu greşesc şi vă rog întrebaţi-mă ce aveţi de întrebat. N-am nevoie de compasiunea nimănui. Nu sunt copil. Am făcut conştient tot ce-am făcut şi n-am obiceiul să regret atunci când fac ceva...

— Din păcate, doamnă, din păcate...

— Pentru păcatele mele răspund eu şi nimeni altcineva.

— Este adevărat, doamnă, dar atunci când păcatele dumneavoastră se repercutează şi asupra altora, ele devin notorii şi impietează asupra legii. Doamnă Bodea, când aţi aflat că Aristide v-a înlocuit în viaţa lui intimă cu Graţiela?

Doamna Bodea îl fixă aiurită pe Bunic. Întrebarea lui o descumpănise total. N-avusese cum să bănuie, că i se va putea pune o asemenea întrebare şi fusese luată prin surprindere, pe neaşteptate.

— Doamnă, de ce nu răspundeţi? Am o serie de indicii care îmi confirmă că Aristide v-a înlocuit cu Graţiela.

— Acum două luni, spuse doamna Bodea sfârşită.

— Deci aţi acceptat s-o luaţi la magazin nu atât din motivele pe care mi le-aţi spus, cât din dorinţa de a-l supraveghea îndeaproape pe Aristide. Imboldul acesta a fost mai puternic decât acela de a-l scăpa pe fiul dumneavoastră de ea.

— Da, acesta este adevărul. I-am povestit într-o seară mai multe despre ea, cu acel lux de amănunte de care numai femeile sunt în stare atunci când nu apreciază o altă femeie. L-am făcut, probabil, curios, într-o zi, a venit la magazin şi a făcut cunoştinţă

cu ea. Din primul moment mi s-a părut că există ceva la mijloc: nu mi-am dat seama ce anume, dar instinctul nu mă înşela, ceva exista. Tocmai nepăsarea cu care a trecut peste ea cu privirile îmi spunea că de fapt acele priviri insistă, o cercetează, deşi, mi-aduc foarte bine aminte, în clipa aceea Aristide se uita la mine.

— Exact perioada când aţi încurajat avansurile fiului dumneavoastră în privinţa Graţielei, când formal eraţi aproape pe punctul de a accepta căsătoria lui cu ea.

Doamna Bodea se uita la Bunic. Nu numai că îi citise gândurile, dar probabil că maiorul avea relaţii cu mult mai precise decât îşi închipuia, lucru care o îndemna să nu mai aibă faţă de el reticenţele de la început. Relatările ei nu mai erau mitraliate, parcă, prin simple propoziţiuni afirmative sau negative; începeau să semene a poveste, o poveste tristă şi deznădăjduită.

— Da, este adevărat, pe urmă, când m-am convins că trăiesc împreună am vrut din nou să-mi feresc copilul. Nu voiam ca din pricina propriilor mele sentimente să-l arunc în braţele unei aventuriere. Preferam să pierd eu, şi am pierdut, decât să piardă băiatul. Din clipa aceea, adică din momentul când am fost conştientă de sacrificiul meu, am început să-l iubesc pe Florentin mai mult. Era o dragoste de om rănit care vedea în rana celuilalt o continuare a propriei sale suferinţe şi ea mă ajuta să suport totul mai uşor. Îmi dădeam seama că pentru el sentimentele mele n-au reprezentat mare lucru; acum când ştiu cu mult mai multe, sunt sigură că ele n-aveau nicio valoare; eram de fapt o simplă jucărie în mâna lui. Am mers până acolo încât eram gata să plec cu el oriunde, să-mi părăsesc ţara, numai ca să fim împreună. Dragostea mea dintâi, dragostea care nu se uită niciodată, s-a născut la mine târziu. Numai că eu nu ţineam seama de asta şi procedam copilăreşte, uitând că nu mai am vârsta când îmi

puteam permite să acţionez şi să gândesc numai şi numai cu sufletul. V-am spus, nu mi-am iubit bărbatul niciodată; el şi-a iubit numai experienţele, şi doream într-un fel să mă răzbun.

— Doamnă, aţi vorbit de un lucru foarte important pentru mine. Şi-a exprimat vreodată Aristide intenţia de a pleca cu dumneavoastră definitiv peste graniţă?

Doamna Bodea se uită în pământ. Se ducea în ea o luptă, era clar, lupta unei femei inteligente care nu ştia dacă e bine să dea în vileag chiar toate amănuntele. Nu pentru că i-ar fi fost teamă, dar îi era jenă faţă de maior, ar fi putut lua relatarea ei drept răzbunare pentru dragostea ei înşelată.

— Doamnă, nu e cazul să mai aveţi reticenţe pentru un om care v-a utilizat doar ca pe un pion într-un joc cu mult mai abil alcătuit decât vă închipuiţi.

— Da, mi-a propus.

— Când?

— Acum câteva luni.

Bunicul scoase din buzunar cele două fotografii; una o puse cu faţa în jos pe masă, iar cealaltă i-o arătă soţiei lui Bodea.

— Ştiţi cine e în această fotografie?

Femeia se uită îndelung.

— Graţiela, spuse ea, neştiind ce urmăreşte bătrânul detectiv.

Bunicul nu-i mai arătă şi cea de-a doua fotografie. Le băgă în buzunar, apoi îşi împreună mâinile, uitându-se trist la căpitanul Constantinescu, care era uluit de felul încâlcit cum conducea maiorul interogatoriul.

— Când aţi văzut-o prima dată pe soţia lui Aristide?

— Am cunoscut-o la Bucureşti; am plecat împreună la o consfătuire şi seara, la restaurant, ne-am cunoscut.

— Doamnă Bodea, cu siguranţă că în seara aceea v-aţi simţit nu tocmai bine constatând că soţia lui este cu mult mai frumoasă

decât dumneavoastră. Nu-i aşa? Vă rog să nu vă supere comparaţia. Dacă Aristide nu ar fi fost şi el conştient de ea, n-ar fi favorizat întâlnirea.

— Da, am încercat acest sentiment, dar am avut şi puterea să-l anulez imediat, spunându-mi că în compensaţie eu aveam alte calităţi, de ordin intelectual, care de obicei flatează pe bărbaţii mai puţin instruiţi, aşa cum este el.

— Numai că el nu era flatat de aceste calităţi ale dumneavoastră, doamnă, şi ca să vă servesc un argument edificator, trebuie să vă spun că el trăia cu Graţiela cu mult înainte de-a fi remarcat dumneavoastră acest lucru.

— Nu cred, spuse doamna Bodea sincer, dar în acelaşi timp îşi zise că la urma urmei putea fi şi aşa. Totul putea fi posibil.

— Sunteţi liberă să credeţi ce vreţi, doamnă, complet liberă... Aş vrea să vă mai întreb un anumit lucru, foarte important pentru mine. Nu v-a frapat niciodată asemănarea fizică dintre soţia lui Aristide şi Graţiela?

Doamna Bodea se încruntă din nou.

— La început nu, mai apoi... Am observat odată că soţia lui Aristide are în partea dreaptă a feţei o mică aluniţă, aşa cum purta şi Graţiela, cu singura deosebire că aluniţa Graţielei era desenată.

— Vă mulţumesc, doamnă, pentru aceste amănunte.

29

Aristide intră din nou în camera în care se afla Bunicul. Sergentul major Creţu adusese câteva cafele şi când maiorul mai ceru una în plus pentru Aristide, Creţu se simţi obligat să se uite la căpitan. Rămase mirat când acesta, din priviri, se declară de acord. Nu înţelegea acest gen de anchetă, unde inculpatul era tratat la fel ca orice om cinstit, dar până la urmă se supuse ordinului. Intră şi Aristide. Zâmbetul din colţul gurii se transformase într-o grimasă, atât era de fals şi de grotesc. Sorbi din cafea cu neîncredere şi numai în clipa când îl văzu pe căpitan şi pe maior că beau şi ei din ceştile aburinde se linişti. Îşi aprinse încă o ţigară oferită de Bunic, apoi îşi puse picior peste picior sub privirea total dezaprobatoare a sergentului.

— Domnule Aristide, începu Bunicul, după ce pufăi şi el de câteva ori, trebuie să recunosc că ţi-ai întocmit un plan chiar mai complicat decât ar fi trebuit. Dacă marii strategi ar proceda la fel, ar pierde, aşa cum ai pierdut dumneata, şi asta pentru că ai exclus din planul dumitale orice risc. Sunt planuri care eşuează tocmai prin prea marea lor precizare. N-ai vrut să rişti de loc, domnule Aristide, şi tocmai de aceea ai riscat totul. Dar să intrăm în subiect.

În anul 1962, în luna august, cineva de la *Serviciul personal* a venit la dumneata şi te-a anunţat că ghidul Graţiela Rapciuc nu

este chiar aşa de singură pe lume pe cât dovedeau actele ei. Drept dovadă vi s-a arătat o scrisoare din partea unui oarecare Papadopol, cetăţean de origine greacă, trăit mulţi ani la Galaţi şi plecat din ţară în anul 1945. Scrisoarea a venit la miliţia din Galaţi, şi cei de acolo au trimis-o la Constanţa, unde îşi avea domiciliul stabil Graţiela. Dumneata ai intervenit la *Serviciul personal* din cadrul unităţii în care lucrai, spunând, pe bună dreptate, că fata n-avea niciun fel de vină pentru existenţa acestui Papadopol, despre care, la data amintită, nici dumneata nu ştiai nimic. Graţiela şi-a văzut mai departe de slujbă şi dumneata de treburile dumitale. Fata nu ştia nimic şi mai ales nu ştia de această scrisoare care întâmplător s-a păstrat în copie în dosarul Graţielei. Dacă unii au îngropat această scrisoare într-un simplu dosar, dumneata însă i-ai reţinut conţinutul şi câteva luni mai târziu, la Pireu, când la debarcarea de pe vasul „Transilvania" ai fost întâmpinat de un domn cu numele *Papadopol*, ţi-ai adus aminte şi de Graţiela. Te-a frapat un anumit lucru: insistenţa cu care omul voia să afle ceva despre această fată. Ai refuzat să primeşti un anumit cadou din partea acestui domn pentru ulteriorul serviciu pe care urmai să i-l faci, în schimb te-ai interesat în cele câteva zile cât ai stat acolo de acest Papadopol. Şi ai aflat un lucru uluitor. Plecase din ţară cu un vas propriu, de mic tonaj, burduşit însă cu lucruri de valoare. Papadopol era un nume cunoscut în Pireu, şi nu ţi-a fost greu să afli că era posesorul unei averi însemnate. Te-ai întors în ţară. Nu ştiu dacă pe drum ţi-a încolţit în minte planul sau acasă, cert este că el a încolţit. Ţi-ai zis că n-are niciun rost ca Graţiela să plece şi dumneata să te mulţumeşti doar cu o anumită sumă de bani, când fata putea foarte bine să fie aleasa inimii dumitale. O dată ce ţi-a venit această idee, ai început să complici, şi ai complicat în continuare. Nu i-ai spus Graţielei nimic de existenţa unui

prezumtiv tată în Pireu. Ai mutat-o de la Constanţa la Eforie, mai aproape de doamna Bodea cu care trăiai în acea perioadă. Din amantă ai vrut s-o faci pur şi simplu unealtă. În acelaşi timp, îi făceai avansuri discrete Graţielei. Pentru o fată orfană, care n-avea pe nimeni, avansurile dumitale, nu erau de lepădat. I-ai mărturisit că vrei să te căsătoreşti cu ea, dar cum erai căsătorit şi cum această ţară începuse subit să nu-ţi mai placă, i-ai mărturisit că acest lucru se va petrece în străinătate, unde urma să plecaţi amândoi. Ca să nu daţi nimănui de bănuit, ai împins-o pe Graţiela să-i facă curte lui Florentin Bodea, apoi, la cererea doamnei Bodea, dumneata n-ai făcut altceva decât să-ţi dai avizul să lucreze în magazinul ei. În acest timp, făceai curse destul de dese în străinătate şi nu uitai să-l anunţi pe Papadopol că Graţiela va pleca şi că dumneata vei fi acela care o va ajuta să fugă. Ţi s-au promis sume mari. Dumneata ai refuzat, spunându-i lui Papadopol că fata nu-ţi este indiferentă şi dacă n-are nimic împotrivă – fiind necăsătorit – nu te-ai da înapoi să fugi împreună cu ea. Reîntors în ţară, după fiecare călătorie te şi vedeai înavuţit şi planul începea să fie tot mai laborios pus la punct. Nu voiai să pierzi. Dimpotrivă, voiai să câştigi totul. Când ţi-ai dat seama că Graţiela ar putea foarte bine s-o înlocuiască pe soţia dumitale ai făcut tot ce ţi-a stat în putinţă ca cele două femei să semene. Şi trebuie să recunosc că ai şi avut noroc, domnule Aristide. De altfel, am credinţa, acum, în clipa aceasta, că tocmai această asemănare dintre soţia dumitale şi Graţiela te-a împins la acest plan. Ţi-ai adus soţia la Constanţa şi timp de două săptămâni ai umblat cu ea, ca figura ei să fie reţinută; nu prea mult, dar să fie băgată în seamă, totuşi. Ca să te verifici, într-o seară, ţi-ai înlocuit soţia şi te-ai dus cu Graţiela. Nimeni n-a observat. Din clipa aceea ai fost sigur de reuşită. Trebuia însă să inventezi dispariţia Graţielei. Şi ai inventat-o. Relaţiile dumitale

mai vechi cu Pamfil, relaţii de înavuţire ieftină, te-au ajutat foarte mult să-ţi duci planul la îndeplinire. Cu o seară înainte de plecarea soţiei dumitale în Grecia cu un grup de turişti, fericiţi, aţi băut amândoi şampanie. O cantitate foarte mare. Ai vrut să sărbătoreşti evenimentul şi soţia iubitoare te-a înţeles. Pe urmă i-ai propus să se distreze şi dumneata fiind foarte ocupat ai dat-o pe mâna lui Pamfil. Într-adevăr, Pamfil s-a distrat cu ea şi în parte povestirea dumitale despre moartea Graţielei este adevărată, fireşte cu unele amendamente. Soţia te iubea, domnule Aristide, te iubea foarte mult. După ce a fost supusă acelui joc al „încercării", Pamfil a condus-o chipurile spre casă, dar în pădure a băgat groaza în ea. Intenţia lui nu era de a o ucide şi nici aceea de a avea ceva cu ea. Intenţia lui era doar s-o sperie, s-o împingă spre mare. Soţia dumitale nu ştia să înoate. S-a speriat, într-adevăr, şi a avut acel atac de cord de care ai vorbit cu atâta răceală, de parcă la mijloc ar fi fost vorba de o străină. Soţia dumitale a murit nu în apă, ci pe ţărm. Pamfil, înfricoşat, a fugit. Valurile puternice din noaptea aceea au târât-o în mare şi aşa a fost descoperită lângă o geamandură. Numai că moarta nu era Graţiela, ci soţia dumitale. În momentul când doamna Bodea a identificat-o la morgă – cine oare era mai în drept s-o identifice? – Graţiela era pe vapor cu destinaţia *Atena*. De ce a făcut doamna Bodea acest lucru? A fost anunţată că Graţiela s-a înecat şi din primul moment a crezut că este aşa. Motive doar existau. Şi a mai crezut doamna Bodea pentru ceva. În sinea ei, fără să mărturisească cuiva, era mulţumită de sfârşitul tragic al fetei. Pe drum, până la morgă s-a gândit atât de mult la ea, încât odată ajunsă acolo, după prima privire i-a spus medicului că, într-adevăr, fosta ei vânzătoare era cea care se înecase. Acasă la Graţiela s-au găsit lucrurile ei şi actele.

Nu mai putea fi nicio îndoială asupra identităţii ei. În schimb, medicul avea îndoieli serioase că fata s-ar fi înecat. Acesta a fost pentru mine primul semnal de alarmă. Ce nu ştia însă doamna Bodea? Nu ştia că femeia care se îmbarcase pe vapor nu era soţia lui Aristide, şi de-abia astăzi a aflat că dumneata te pregăteai să fugi. Ţi-am expus adevăratele motive pentru care ai vrut să pleci, la care am să mai adaug încă unul. Ai fost anunţat de unul din oamenii lui Mufar Arat, patronul vasului aflat într-o croazieră particulară, că Papadopol ţi-a aranjat plecarea. Papadopol nu este la primul lui trafic de trădători. Din păcate, până acum n-a fost prins, aşa cum, dacă colegul meu Panaitescu, cu spiritul său de observaţie atât de fin, n-ar fi intuit toată povestea cu berbecul, n-am fi aflat poate niciodată cum scotea din ţară valori atât de însemnate. Ai ceva de adăugat, domnule Aristide, la tot ce-am spus? Vreau să-ţi mărturisesc că în afară de probele evidente, restul sunt simple deducţii. Dumneata ai construit pilonii unui pod peste care eu am aruncat dantelăria de oţel, dar calculată exact, domnule Aristide, după planul făcut iniţial de dumneata.

Aristide ascultase în tăcere, la început plictisit, apoi din ce în ce mai curios şi sfârşi prin a fi sincer impresionat de întregul eşafodaj construit de bătrân. Îşi dădea seama că în faţa atâtor probe de netăgăduit n-avea niciun rost să nege. Îşi permise doar să facă o scurtă remarcă:

— Vă rog să consemnaţi totuşi că nu eu mi-am omorât soţia...

— Dar ai premeditat moartea ei, domnule Aristide.

— Premeditarea se înscrie în alt capitol de lege.

— Recunosc, domnule Aristide, că ai dreptate.

— Domnule maior, aş vrea doar să ştiţi un lucru: viaţa m-a învăţat să fiu cinic. Omul nu trăieşte decât o singură dată, într-un fel viaţa nu este altceva decât propria lui carte pe care joacă. Am jucat totul. Regret că m-am dat de gol cu şampania... Altfel sunt

sigur că nu mă prindeaţi... Voiam să vă trimit din Pireu o vedere. Păcat că nu v-am putut-o trimite...

Căpitanul Constantinescu îi făcu semn sergentului major Creţu şi acesta se apropie de Aristide.

— O singură întrebare, Aristide! zise Constantinescu, de ce n-ai dat-o pe soţia dumitale drept Graţiela? În fond, Papadopol nu-şi văzuse fata niciodată.

— Credeţi, domnule căpitan, că nu m-am gândit şi n-am acţionat în acest sens? Să fii dumneata sănătos. În primul rând că fosta mea soţie nu s-ar fi pretat pentru nimic în lume la aşa ceva. Pe urmă existau doi martori care cunoşteau adevărata identitate a Graţielei. N-aveam cum să-i suprim. Ori aceşti doi oameni, înştiinţaţi de Papadopol, au început să mă verifice şi să-mi controleze mişcările. N-aveam ce face. De ce credeţi că la început am ţinut aşa de mult să semene nevasta mea cu Graţiela? Pentru ambele variante. Nu mi-a ieşit decât asta şi mi-a ieşit prost, dar vă asigur că Papadopol se va ţine de cuvânt. Orice mi s-ar întâmpla, mă va ajuta să scap din acest rai în care am intrat. Vă salut, domnilor, şi regret că v-am subapreciat. Credeam că sunteţi nişte nepricepuţi. Prima mea mare greşeală asta a fost. Că nu puteai şi dumneata, domnule maior, să-ţi faci concediul în altă parte, la munte, de exemplu... Tocmai aici ţi-ai găsit şi tocmai acum.

Aristide fu scos din cameră şi la câteva secunde, pe altă uşă, intră transpirat doctorul. Se şterse la frunte, apoi cu o voce tainică îi spuse Bunicului:

— Tovarăşe, te rog să vii să vezi, am reuşit un anumit progres în privinţa posibilităţilor de încrucişare.

— Domnule Bodea, te rog intră în camera alăturată şi vezi ce-a ieşit din fiul dumitale.

30

Bunicul şi căpitanul Constantinescu tocmai se întrebau ce să facă cu bicicleta lui Waldmann, când pe uşă îşi făcu apariţia plutonierul Sotir însoţit de un turist german. În spatele lui se afla o bicicletă asemănătoare cu aceea găsită pe vapor, cu singura deosebire că bicicleta turistului era incomparabil mai uşoară.

— Tovarăşe căpitan, uite, cetăţeanul ăsta străin se plânge că dumnealui – vino, domnule, ce te ascunzi acolo, se adresă omul ordinii unui individ care stătea cu capul aplecat lângă uşă – i-ar fi furat bicicleta.

Neamţul începu să povestească în limba lui cum s-au petrecut lucrurile şi Bunicul înţelese că Waldmann într-adevăr îi luase bicicleta.

— Am crezut că-i a mea, tovarăşe căpitan, spuse Waldmann, ţinându-şi pălăria de paie în mâini. N-aveam de unde să ştiu că e alta. Pe a mea mi-au făcut-o colegii de la fabrică în orele libere, după o fotografie dintr-o revistă străină... N-am furat-o, am crezut că el a furat-o pe a mea.

Bunicul se lumină la faţă. Îi explică turistului cum stăteau lucrurile şi văzând că acesta nu prea se arată convins, scoase dintr-o cameră alăturată bicicleta lui Waldmann. Puse una lângă alta, bicicletele semănau perfect. Cea a lui Waldmann părea însă cu mult mai trainică.

Turistul îşi ceru scuze şi se îndepărtă împingând bicicleta de la spate, în timp ce Waldmann, pipăind bicicleta, abia îşi găsea cuvintele ca să-şi exprime bucuria.

— Nici nu ştiţi ce bucurie mi-aţi făcut mie şi soţiei mele. Din păcate, recompensa s-a dus pe apa sâmbetii, tovarăşi, n-am de unde să v-o mai dau.

— Nu-i nimic, tovarăşe Waldmann, ţi-o dăm noi înapoi, spuse căpitanul şi scoase din birou pachetul în care se aflau cele cinci mii de lei luate de Pamfil cu o seară în urmă.

Waldmann luă pachetul, îl desfăcu şi când văzu banii rămase uluit.

— De unde aţi ştiut că am fost jefuit?

— N-ar fi trebuit să aflăm noi, tovarăşe Waldmann. Ar fi trebuit să ne spui dumneata, dar în loc să ne ţii la curent, făceai pe misteriosul, încât mult n-a lipsit să credem că de fapt bicicleta asta ascunde cu totul altceva, spuse căpitanul.

— Şi într-adevăr a ascuns, adăugă Bunicul, zâmbind. Nu ştim însă de ce are pentru dumneata o valoare aşa de mare, stimate domn. Cât e ea de specială, după părerea mea nu face cinci mii de lei recompensă. Cu toate că trebuie să recunosc cinstit că dacă nu era anunţul acela din ziar, poate n-am fi intrat la idei, iar dumneata cu siguranţă n-ai mai fi putut intra în posesia ei...

— Tovarăşi, dacă nu vă supăraţi, vă rog să poftiţi, stau aproape, vreau să vadă şi soţia pe binefăcătorii ei şi să vă mulţumească, tovarăşi, din tot sufletul să vă mulţumească.

Bunicul se arătă dispus să facă această plimbare şi căpitanul, cu toate treburile, consimţi şi el.

— Am plecat de la hotel deoarece am vândut biletul ca să fac rost de bani. Nu mi-au ajuns şi atunci am vândut şi aparatul de radio. Fără această bicicletă, tovarăşi, aş fi fost un om nenorocit... Am lăsat-o în faţa blocului, n-am mai vrut s-o urc. După cum

vedeţi, este destul de grea, cu mult mai grea ca a neamţului, cu toate că aţi putut observa, e identică. Tocmai din pricina asta am crezut că el mi-a furat-o.

Ajunseră la marginea staţiunii. Casa în faţa căreia se opri Waldmann era acoperită de verdeaţă, aproape că nici nu se vedea din stradă. În fundul curţii, într-un şopron curat, vopsit în alb, Bunicul zări o femeie încă tânără şi frumoasă, cu toate că faţa îi era neînchipuit de palidă. Când văzu bicicleta, femeia îşi duse mâinile la gură şi scoase un ţipăt. Grăbită, se îndreptă spre fundul şopronului şi atunci Bunicul văzu într-un pat o fetiţă de zece ani, cu chipul supt, cu ochii mari şi încercănaţi. Nevasta lui Waldmann luă fetiţa în braţe şi o aşeză pe tricicletă, apoi cu curelele îi legă picioarele subţiri.

— Când a fost de doi ani a avut poliomielită... Această bicicletă înseamnă salvarea ei şi pentru noi speranţa că într-o zi se va face bine. Hai, Odette, ieşi, draga mea, la soare, învârte roţile! o îndemnă Waldmann cu o voce duioasă.

Fetiţa începu să învârtă cu mâinile de roţile mari din spate. Pe măsură ce roţile se răsuceau, scripeţii ridicau picioarele în sus, apoi le lăsau în jos, obligându-le în felul acesta la efort şi mişcare. Zâmbetul fetei îl cutremură pe maior, şi ca să nu-i ghicească cineva emoţia îşi aprinse o ţigară pe care o isprăvi din câteva fumuri sorbite adânc.

— Tovarăşi, nici nu ştiţi cât sunt de fericit, spuse Waldmann umblând de colo-colo, în căutarea unui lucru pe care nu-l găsea.

— Am pus ţuica la rece, spuse femeia, şi Waldmann bucuros că în sfârşit nu mai trebuie să se fâţâie fără rost se duse şi aduse sticla.

— Vă rog să nu mă refuzaţi, tovarăşi, vă rog... Colegii mei au lucrat trei luni la această bicicletă... Trei luni... Să ştiţi că am avut şi aprobare de la director, de la toţi factorii responsabili am avut

aprobare... Nu s-a luat un gram de material... Numai din deşeuri, explică Waldmann, cercetând din când în când chipul căpitanului.

Băură ţuica tare, bine aromată, apoi Bunicul, văzând un boboc de trandafir, îl rupse şi şi-l prinse la butonieră.

— Ce soare, domnule Waldmann, ce soare! spuse Bunicul bucuros pentru ziua aceea atât de frumoasă.

Versiune eBook: v1.1 hy_22/06/2011